

Ediția a VI-a

2015

Marketingul și educația în muzee

Complexul Național Muzeal ASTRA

Marketingul și educația în muzee

Consiliul Județean Sibiu
Complexul Național Muzeal ASTRA

Marketingul și educația în muzee

ediția a VI-a

Coordonatori volum: Raluca Ioana Andrei, Irina-Eliza Penciu
Lucrările Sesiunii de comunicări *Marketingul și educația în muzee*
Sibiu, 1 - 3 octombrie 2015
Complexul Național Muzeal ASTRA

Editura „ASTRA Museum”
Sibiu, 2015

Texte: Participanții la ediția a VI-a

a Sesiunii de comunicări *Marketingul și educația în muzee*

Corectură: Raluca Ioana ANDREI
Irina-Eliza PENCIU

Traducere: Cecilia Purece

DTP: Mihaela Basarabă

Fotografie copertă: Adela ALBU - *Noaptea Muzeelor. Morile de vânt*

Editura „ASTRA Museum” este acreditată la CNCS (Consiliul Național al Cercetării Științifice) din anul 2011, categoria B, în domeniile: *Mituri, ritualuri, reprezentări simbolice, teologie și studii religioase. Etnografie și Arte vizuale. Arte performante. Muzee și expoziții. Muzică și muzicologie, istoria muzicii.*

**Responsabilitatea pentru conținutul articolelor
revine în întregime autorilor.**

Volum editat de Complexul Național Muzeal ASTRA
cu sprijinul Consiliului Județean Sibiu.

© 2015, Toate drepturile sunt rezervate autorilor

© 2015, Editura „ASTRA Museum”

ISSN 224-9473

ISSN-L = 224-9473

Luminița ANGHELESCU, Daniela ILIE / 11

Moștenirea noastră brâncovenească - proiect educațional
Our Brâncovean heritage – educational project

Adriana AVRAM / 17

Edutainment muzeal în re-construirea unei expoziții de bază
Museum Edutainment in the re-construction of a basic exhibition

Voica BACIU / 27

Manuscrisele iluminate în viziunea copiilor
Illuminated Manuscripts Through Children's Eyes

Dr. Maria BARNA / 35

Strategii de diseminare online a informației în campania *White Palace-Dark Story*
Online information dissemination strategies during the *White Palace-Dark Story* campaign

Ion CATANĂ / 45

Festivalul Copiilor „Maria Lătărețu” ediția a IV-a, la Muzeul Gorjului
“Maria Lătărețu” Children's Festival, IVth Edition, at the Gorj Museum

Dr. Irina CÎRSTINA / 49

Joc prin labirint la Muzeul de Istorie. Programul *Vacanță la muzeu*
Labyrinth Game at the Museum of History. The *Holiday at the Museum* Programme

Dr. Irina CÎRSTINA, Camelia NIȚĂ / 53

Fereastră în timp. Cancelaria domnească de la Târgoviște pe înțelesul copiilor
A Window in Time. The Princely Court of Târgoviște talked down to the children

Laura COLTOFEAN, Alexandru-Ilie MUNTEANU / 57

Palatul Brukenthal prin obiectiv. Filmele campaniei *White Palace – Dark Story*
Brukenthal Palace View through Objectives. The Films of the *White Palace – Dark Story* campaign

Ciprian CRIȘAN / 65

Astromania – curs intensiv de inițiere în astronomie – într-un program educațional de vacanță
Astronomy – An Intensive Training Course of Initiation in Astronomy – within a holiday educational programme

Baptiste DELAUNAY LEBRUN / 73

L'adaptation des concepts de médiation français en Roumanie: le cas des nouvelles technologies pour le musée en plein air

ASTRA

Adaptation of the french mediation concept in Romania the case the new technologies for the ASTRA Open Air Museum

Dr. Florina DIACONU / 79

Proiect educațional *Mărturiile timpului-fosilele*

The educational experiment *Fossils - The time heritage*

Rareș DINA / 85

COLLAGE. ART... UNDER CONSTRUCTION

Mihai DRAGOMIR, Amalia ALEXANDRU / 95

Valorificarea patrimoniului cultural prin conceptul de *living history*

The valorisation of the cultural heritage by means of the *living history* concept

Cornel DUMITRESCU, Andreea MAJURU / 101

Câteva aspecte despre voluntariat la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" din București. Activități educativ-muzeale. O abordare sociologică

Few Aspects on Volunteering. The "Dimitrie Gusti" National Village Museum of Bucharest. Museum-Educative Activities. A Sociological Approach

Nicolae FURTUNĂ, Ela CIORIȚĂ / 107

Grădinile viitorului în spațiul urban-Proiect educațional la Muzeul de Vânătoare „August von Spiess”

The Gardens of the Future in the Urban Area – Educational Project at the “August von Spiess” Museum of Hunting

Elena GĂVAN / 113

Jocul de acasă – Transilvania. O nouă perspectivă de revitalizare a costumului tradițional în rândul tinerilor

The Home Play – Transylvania. A new perspective on the revitalization of the traditional costume among young people

Andreea MAJURU, Andreea NANCIU / 123

Grădina de legume ... la Muzeul Satului

The Garden with Vegetables ... at the Village Museum

Prof. dr. Adriana MISACHEVICI / 129

Cercul de geografie, educația ecologică în și prin muzeu-reciclarea deșeurilor

Geography Circle, Ecological Education in and through Museum – recycling of waste

Irina-Eliza PENCIU / 133

Zece ani de Ziua Sugarului la Muzeul ASTRA. 2006 - 2015

Ten years of Baby's Day at the ASTRA Museum. 2006 - 2015

Elena Elisabeta PLENICEANU / 141

Vacanță de poveste - Școala de vară 2015

Fairy Holiday - 2015 Summer School

Liviu PRIPON, Gabriela CUZEPAN, Bianca DRĂGHICIU / 145

Proiectul educațional *Vizitatori de Iarnă în Grădina Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu*, Muzeul Național Brukenthal

The Educational Project *Winter Visitors in the Garden of the Museum of Natural History in Sibiu* National Museum

Brukenthal

Ioana TARĂU, Angelica IACOB / 155

Ora de școală la muzeu în cadrul proiectului cultural

Patrimoniul muzeal - instrument de învățare

A School Lesson in a Museum, *The Museum Heritage -*

***Learning Tool* Cultural Project**

Magdalena TRĂISTARU / 161

Școala de vară ediția a VI-a 2015

Summer School, 6th Edition

Dr. Ghizela VONICA, Adriana HERMANN / 169

Ghid în lumea animalelor

A Guide in the Animal's World

Anca ZAHANICIUC / 177

Tabăra Etnografică de Vară organizată de Muzeul Etnografic al Transilvaniei

The Summer Ethnographic Camp organized by the Transylvanian Ethnographic Museum

Conferințele ASTREI - Marketingul și educația în muzeu, ediția a VI-a, Sibiu, 1-2 octombrie 2015 - Program / 183

Imagini din cadrul sesiunii / 193

Moștenirea noastră brâncovenească – proiect educațional

Luminița ANGHELESCU*
Daniela ILIE**

Abstract: *The educational project “Our Brâncovean heritage”, carried out between 22 September-6 November 2014, ranged among the event series dedicated to the Brâncoveanu Year; held in our country as well as within the “Curtea Domnească” National Museum Complex of Târgoviște. The aim of the project was to stimulate the interest of the adolescents from Târgoviște in becoming acquainted with the Constantin Brâncoveanu's personality and his reigning period by means of some non-formal education methods.*

Key words: *history, Brâncoveanu, commemoration, heritage.*

Cuvinte cheie: *istorie, Brâncoveanu, comemorare, moștenire*

Proiectul educațional „Moștenirea noastră brâncovenească”, desfășurat în perioada 22 septembrie – 6 noiembrie 2014, s-a înscris în seria de evenimente dedicate Anului Brâncoveanu, organizate în țară, dar și în cadrul Complexului Național Muzeal ”Curtea Domnească” din Târgoviște. Ne-am propus ca prin acest proiect să oferim adolescenților din orașul Târgoviște o perspectivă diferită asupra muzeului și să reușim să-i facem să înțeleagă că muzeul este un loc viu, în care poți socializa, te poți distra, poți învăța multe lucruri noi dar, mai presus de toate, poți creea. Dovada că am reușit au fost activitățile organizate anterior, precum: „Poveste de Crăciun”- decembrie 2014, „Cu și despre Caragiale” – ianuarie 2015, „Vestitorii primăverii” – martie 2015, „Să știi mai multe, să fii mai bun” – aprilie 2015, „Noaptea muzeelor” – mai 2015 și „Vacanță la muzeu” – iulie 2015, la care, adolescenții implicați în acest proiect azi, în calitate de voluntari ai muzeului, au mai participat.

Perioada de desfășurare: 22 septembrie – 6 noiembrie 2014

Colaboratori: Liceul de Artă „Bălașa Doamna” din Târgoviște

* Conservator, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște,
e-mail: luminita_anghelescu@yahoo.com

** Conservator, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște,
e-mail: dana_diana28@yahoo.com

Grup țintă – adolescenții din orașul Târgoviște

Beneficiari direcți : 38 de elevi implicați în proiect

Beneficiari indirecti: copii cu vârsta între 10-18 ani care au noțiuni de istorie, părinți, profesori

Scopul proiectului:

Stimularea interesului pentru cunoașterea personalității domnitorului Constantin Brâncoveanu și a perioadei sale de domnie, în rândul adolescenților din orașul Târgoviște, prin folosirea unor metode de educație non formală.

Obiective proiectului:

Promovarea patrimoniului din perioada brâncovenească din colecțiile muzeului prin organizarea unei expoziții temporare, la care să participe și elevii implicați în proiect;

Facilitarea accesului adolescenților implicați în proiect la cunoașterea ctitoriilor brâncovenești din județul Dâmbovița, care vor fi promovate în cadrul expoziției prin intermediul unor fotografii realizate de ei.

Etapele proiectului:

Activitatea 1. Prezentarea proiectului.

Prezentarea proiectului, elevilor de la Liceul de Artă” Bălașa Doamna” din Târgoviște, a avut loc în data de 22 septembrie, în amfiteatrul școlii: s-au înscris 36 de elevi.

Activitatea 2. Formarea echipelor și stabilirea sarcinilor pentru fiecare echipă.

Pentru că s-a înscris un număr destul de mare de copii, am hotărât să formăm patru echipe, care au primit și nume, după cum urmează: Echipa numărul unu, *artiștii*, formată din opt elevi, vor susține la vernisajul expoziției, un moment artistic dedicat evenimentului – „Balada lui Brâncoveanu”; Echipa numărul doi, *documentariștii*, formată din șase elevi, vor vizita și fotografia ctitoriile brâncovenești din județul Dâmbovița, cu scopul promovării lor în cadrul expoziției; Echipa numărul trei, *PR-ii*, formată din doisprezece elevi – vor realiza elementele de promovare și comunicare ale expoziției (afiș, invitații și comunicat de presă) și le vor distribui școlilor, instituțiilor și mijloacelor de comunicare în masă din oraș; Echipa numărul patru, *muzeografii*, formată din zece elevi – vor

participa la montarea expoziției;

Activitatea 3. Excursie documentară.

Prima echipă cu care am lucrat a fost cea a documentariștilor; chiar dacă zilele stabilite pentru întâlnirea noastră au fost ploioase și friguroase, copiii au venit și am mers împreună într-o excursie documentară la Potlogi, Doicești și Târgoviște, localități din județul Dâmbovița unde există ctitorii brâncovenești. Pe lângă fotografiile făcute pentru expoziție, copiii au avut ocazia să vadă „pe viu” elemente caracteristice stilului arhitectural brâncovenesc și, având în vedere faptul că erau elevi de la o clasă de arhitectură, au fost foarte încântați. Tot ei au selectat și prelucrat fotografiile care urmau să fie etalate în expoziție.

Activitatea 4. Pregătirea momentului artistic – ”Balada lui Brâncoveanu”.

Prima întâlnire cu echipa artiștilor a fost dedicată împărțirii rolurilor pentru baladă, au urmat mai multe repetiții, iar ultima întâlnire a avut drept scop alegerea costumelor și pregătirea decorului pentru interpretarea momentului artistic dedicat evenimentului „Balada lui Brâncoveanu”.

Activitatea 5. Montarea expoziției.

Am fost plăcut surprinși în ziua dedicată montării expoziției, când am constatat că nu doar copiii care făceau parte din echipa muzeografilor au venit să lucreze împreună cu noi, ci și copii din celelalte echipe. Fie că au pregătit modulii de etalare a pieselor, au montat fotografii în rame, au etalat obiecte în vitrine și au pus etichete obiectelor, fiecare a avut un aport deosebit cum a putut mai bine și a avut totodată ocazia să vadă „partea aceea nevăzută” a muncii dintr-o instituție muzeală.

Activitatea 6. Realizarea elementelor de comunicare și promovarea evenimentului.

Probabil cea mai provocatoare atât pentru copii, cât și pentru noi, a fost întâlnirea cu echipa de PR- iști. Am stabilit împreună textele pentru afiș, invitații și comunicatul de presă, și pentru că erau elevi la o clasă de arhitectură, foarte talentați la desen, am decis ca portretul domnitorului de pe afiș și invitație să fie desenat de unul dintre ei. Tot ei au făcut grafica și au ales culorile pentru afiș și invitații. A urmat

distribuirea elementelor de promovare a evenimentului la toate școlile și instituțiile din oraș.

Activitatea 7. Vernisajul expoziției.

Rezultatul muncii noastre s-a văzut în ziua vernisajului expoziției (250 de vizitatori), dar și după, în numărul destul de mare de vizitatori, care au apreciat atât momentul artistic „Balada lui Brâncoveanu”, prezentat cu multă dăruire de echipa artiștilor, cât și expoziția.

O parte din expoziția ”Moștenirea noastră brâncovenească” am prezentat-o în cadrul Târgului de carte Gaudeamus 2014, de la Romexpo, București, unde ne-am bucurat de un număr mare de vizitatori, admiratori ai epocii brâncovenești.

În concluzie, am reușit să evidențiem în expoziție, prin intermediul fotografiilor, ctitoriilor brâncovenești din județul Dâmbovița realizate de către elevi, dar și al obiectelor din perioada brâncovenească din colecțiile muzeului (ceramică, carte veche românească, documente de cancelarie, frescă și obiecte de cult religios), rolul pe care domnitorul Constantin Brâncoveanu l-a avut în istoria neamului românesc, ca apărător al ortodoxiei, iubitor al artelor și sprijin pentru dezvoltarea învățământului și activității tipografice. Totodată, am demonstrat că muzeul este un loc viu, în care istoria poate fi învățată „altfel” decât la școală, și, mai mult decât atât, partea cea mai frumoasă a proiectului a fost aceea că o parte dintre elevii implicați în proiect au devenit prietenii muzeului.

Realizarea elementelor promoționale

Excursie documentară

Montarea expoziției

Vernisajul expoziției

Motto: I haven't been everywhere, but it's on my list. — Susan Sontag¹

Abstract: *Taking into account that the permanent exhibition entitled "Elements of the World Peoples' Culture and Art" found in the "Franz Binder" Museum of Universal Ethnography, the only one with this profile in our country, was closed in august 2015, the thematic reorganisation of the museum is going to be done starting from the concept of its repositioning as a "museum of the world's cultures" by redesigning and building a new area for the interaction with the public as well as for the accomplishment of its mission. Starting from the lifelong educational needs and benefits, aiming for an exhibition space without excluding the real or virtual additional spaces of communication and heritage interpretation, the process of realizing the basic exhibition must combine, during all its realisation steps, the curatorial concept, conservation norms and not least the museum educational principles – edutainment – it proposes.*

Key words: *edutainment, universal ethnography, basic exhibition, lifelong learning*
Cuvinte cheie: *edutainment, etnografie universală, expoziție de bază, lifelong learning*

Expoziția permanentă a Muzeului de Etnografie Universală „Franz Binder” a fost deschisă către public în 1993. Într-un context european mai larg dedicat re poziționării muzeelor etnologice cu colecții de pe întreg mapamondul și redefinirii misiunii acestora, muzeul nostru își propune să înceapă translatarea spre a deveni unul dintre „socially relevant agencies of intercultural understanding and cosmopolitan 'spaces of dialogue'”².

Voi aborda în prezentul articol probleme legate nu atât de specificul muzeului în îndeplinirea funcției sale de educație muzeală, cât provocării comune cu alte muzee care pot apărea în momentul planificării, implementării și evaluării continue a modului în care dăm

* Șef Secție, Muzeul de Etnografie Universală Franz Binder Sibiu, e-mail: adriana.avram@muzeulastra.com

¹ Susan Sontag – citat disponibil la <http://www.goodreads.com/quotes/61827-i-haven-t-been-everywhere-but-it-s-on-my-list>, consultat 1.11.2015

² „Agenți relevanți din punct de vedere social ai înțelegerii interculturale și spații cosmopolite de dialog” Tr. aut. - Conform prezentării Making Differences and Citizens in Ethnographic Museums - Sharon Macdonald (University of York) din cadrul conferinței „The Future of Ethnographic Museums” organizată de Pitt Rivers Museum – disponibilă la http://www.prm.ox.ac.uk/PRMconference_lectures.html

seama de felul în care răspundem unor nevoi reale de *cunoaștere* din comunitate sau din afara ei.

Voi menționa doar că în urma deciziei de rebranding a muzeului plecând de la un concept nou de re poziționare³, misiunea acestuia a fost sintetizată ca fiind aceea de a „dezvolta și de a se angaja într-un demers muzeologic deschis, inovativ, care să poată să apropie empatic culturi aparent îndepărtate și să declanșeze noi niveluri de înțelegere a umanității ca teritoriu de explorat”. Având ca punct de plecare modul de constituire a colecțiilor de către călători pe mapamond, începând cu secolul al XIX-lea, (colecționari activi în contexte precum cel militar, administrativ, comercial, diplomatic sau științific, dublate de cele mai multe ori de un spirit de explorator - fără mandat - sau aventurier), Muzeul „Franz Binder” își propune să păstreze spiritul inițial care a dus la crearea lui – **acela de a călători și de a împărtăși povești/ daruri**. Astfel, acesta trebuie să fie *mainstream*-ul care încadrează și direcționează orice efort ulterior de stabilire a strategiilor și obiectivelor de atingere a acesteia, și care va servi ca punct de reper pentru orice efort de auto-analiză și evaluare.

Pentru atingerea acestei misiuni, aceleași funcționalități de bază ale muzeului trebuie avute în vedere (de multe instituții confundate cu misiunea însăși), așa cum sunt ele descrise începând cu definiția națională (Legea Muzeelor și Colecțiilor) și terminând cu cea a ICOM.

Despre funcția de educație muzeală într-o expoziție de bază

Indiferent de specificul muzeului, educația muzeală este ceva ce se întâmplă și fără a fi intenționată sau planificată ca atare. Educația este comunicare și produce efecte și transformări fie ele scontate sau nu. Educația muzeală cred că înseamnă, pe scurt, interpretarea sau medierea patrimoniului cu scopul de a aduce beneficii la nivelul individual și al societății prin procesul de învățare pe tot parcursul vieții (*lifelong learning*). Este ceva ce derivă din și vine să sprijine, intrinsec, însăși misiunea muzeului, dintotdeauna.

³ Extras din prezentarea proprie realizată în cadrul Conferinței „Călători și călătorii. A privi, a descoperi”, Axa 1, Universitatea din București, 24 Oct. 2015 – articol în curs de publicare

Fiind în competiție din ce în ce mai pregnantă cu alte oferte de petrecere a timpului liber și de educație (combinație consacrată prin anglicismul *edutainment*), muzeele trebuie să se re poziționeze și să mizeze pe ceea ce le diferențiază pe piața mediatică sau cultural – turistică în general sau a muzeelor în special.

Prin prezentul articol voi aduce în discuție educația muzeală care are loc ca o activitate cu caracter continuu, pe termen mediu sau lung, în contextul unei expoziții de bază a unui muzeu reorganizat, și nu cea care își propune să producă obiective concrete, măsurabile etc. în cadrul unui proiect educațional dat, pe termen scurt. În plus, în cadrul unei expoziții de bază, spre deosebire de una temporară sau de un proiect punctual de educație muzeală bazat pe patrimoniu (neexpus), segmentarea publicului nu este realizabilă, scopul fiind acela de accesibilitate cât mai largă. Astfel, criteriile socio-demografic (vârstă, educație, proveniență urban/rural etc.) sau V.A.L.S. (values and lifestyle) nu pot fi luate în calcul decât ca unitate în diversitate, într-un efort de a răspunde cât mai bine cât mai multor categorii de public.

Prin întinderea în timp, adresabilitate și cadrul specific pe care îl oferă ca suport pentru proiecte punctuale, putem spune că o expoziție de bază prezintă mai mult caracteristicile unui program cultural decât ale unui proiect – clar ținut către un public segmentat, cu accentul pus mai mult pe conținut, cu o componentă mai mică de investiții și proiectare de mijloace (logistică, dotări multimedia etc.).

Când funcția educativă a muzeului devine scop în sine al unui program cultural ea trebuie să se regăsească și să funcționeze atât la nivel conceptual, de conținut, cât și la nivel de mijloace (tehnice sau pedagogice) și posibilitate de interacțiune.

Este un fapt dovedit că nu toată lumea învață la fel și că diferite persoane percep preferențial, pe anumite căi senzoriale. Teoria inteligențelor multiple⁴ este cea care acum dă loc unei noi interpretări a abordării mai vechi de tip școlar, unidirecțional, care a fost predominantă până de curând.

⁴ Așa cum sunt pe scurt descrise la <http://www.museumofplay.org/education/educational-philosophy/multiple-intelligences>

Limitări și provocări în planificarea unui nou spațiu pentru *edutainment*⁵

Pentru a-și îndeplini funcțiile, nimic sau cât mai puțin din procesul expozițional nu poate fi lăsat la voia întâmplării. În măsura în care e fezabil, implicarea unor specialiști cu experiență și proiectarea / planificarea de detaliu prin încorporarea de idei inovative sunt, după părerea mea, ingrediente necesare (nu neapărat suficiente) din rețetarul realizării practice, de succes, a unei noi expoziții de bază.

Proiectarea poate fi considerată ca fiind de două feluri:

- una conceptuală, plecând de la colecțiile muzeale - realizată de către personalul muzeului ce lucrează cu colecțiile (muzeografi /curatori, cercetători, conservatori) și ajungând la public (misiunea responsabilului cu educația muzeală care trebuie să aibă în vedere o abordare participativă, integrarea principiilor educației muzeale în spațiul expozițional permanent etc.), și
- una tehnică – arhitectură / design interior, proiectarea de mobilier și dotări independente, rețele de instalații etc., menită să transpună în practică proiectarea conceptuală care, odată aprobată ca formă și obiective, să fie redată cât mai accesibil în plan fizic.

Desigur, în practică cele două nu sunt la fel de net separate, o colaborare strânsă fiind necesară între toate echipele interdisciplinare implicate pentru a se putea identifica din mers ceea ce e fezabil, oportun și necesar, pentru a se „negocia” soluții și găsi căi de rezolvare alternativă la problemele care apar.

Accesibilitatea, la rândul ei, poate fi definită astfel ca fiind una *simbolică* – gradul de encryptare a mesajului, ușurința descoperirii sensurilor așa cum au fost ele intenționate de către curator etc. sau *fizică* – posibilitatea de a accesa conținut la nivel fizic, senzorial: vizual (preponderent), tactil, auditiv etc.

Nominalizată sau nu, delimitată ca obiectiv în sine sau nu, educația muzeală face obiectul ambelor tipuri de proiectări - atât pentru *suportul logistic* (forma, mediul, informația neprelucrată) cât și *conținutul* (interpretat, „tradus”, structurat accesibil pentru niveluri

⁵ Concept hibrid, ce combină educația (education) și divertismentul (entertainment). Descrie pe larg la https://en.wikipedia.org/wiki/Educational_entertainment

diferite de înțelegere sau disponibilitate de receptare).

Documentul care stă la baza proiectării tehnice este tema de proiectare, ce derivă în mod firesc din prima fază, cea conceptuală. Din ce în ce mai des, proiectarea și realizarea tehnică sunt externalizate către echipe din cadrul industriilor culturale sau creative, din varii motive. Punctul de plecare trebuie să fie întotdeauna specificul colecțiilor și intenția de comunicare a muzeografului curator, împreună cu cea a responsabilului de educație muzeală (uneori pot fi chiar și aceeași persoană), cu asigurarea respectării normelor de conservare. Acestea trebuie să constituie un cadru argumentat științific, cu un grad oarecare de flexibilitate. Tot tema de proiectare va trasa direcțiile pentru conținutul fizic și multimedia, pentru necesarul de recuzită și pentru spațiul conex dedicat mai mult unei abordări participative a publicului, care să invite, fără să impună, la interacțiune și feedback.

De asemenea, în cazul refuncționalizării unei clădiri, tema de proiectare a spațiului expozițional va trebui integrată conceptului de reorganizare a unei clădiri întregi (flux, funcționalități etc.). Mai multe idei despre ce trebuie să conțină o temă de proiectare pot fi găsite online pe paginile unor profesioniști din muzee, ce derivă mai mult din experiență directă și lecții învățate⁶.

Idei pentru noua expoziție de bază. Listă deschisă pentru un concept curatorial deschis.

Întocmirea listei de mai jos este dovada că există posibilitatea de a specifica preferințe pentru unele media încă înainte de a avea clar definit și avizat conceptul curatorial. Aflată la confluența dintre accesibilitatea fizică și cea simbolică, urmărește evitarea capcanei de tipul „the medium is the message”⁷, și își propune să păstreze un echilibru flexibil între cantitatea și calitatea transmiterii informației.

Trebuie precizat că am încadrat la categoria „conținut

⁶ Cum ar fi pagina museumplanner.org

⁷ „Mediul/a este mesajul” – expresie folosită de Marshall McLuhan în „Galaxia Gutenberg” pentru a sublinia importanța tipului și caracteristicilor mijlocului / mediului de transmisie pentru asigurarea integrității *conținutului* mesajului intenționat. Descriș pe larg la https://en.wikipedia.org/wiki/The_medium_is_the_message

multimedia” acea informație de specialitate, cu *textul* și *contextul* ei, iar modul de prezentare – chiar dacă reprezintă o interfață grafică cu butoane și link-uri – l-am considerat ca făcând parte din suportul logistic, mijlocul de comunicare, chiar dacă e intangibil prin comparație cu muzeotehnica (mobilier, dotări IT etc.) sau instalații.

De asemenea, referirile sunt pentru spațiul expozițional fizic, nu pentru echivalentul lui virtual, care ar trebui să funcționeze mai mult ca *teaser* pentru atragerea vizitatorilor de a veni în contact real cu obiectele autentice.

Printre principiile pe care le doresc a fi integrate în noul spațiu pot menționa⁸:

1. Mimetism vizual față de tehnologiile mobile sau web 2.0 pentru o accesare intuitivă a conținutului. Acest mimetism poate să se reflecte la nivel de suport fizic (ecran tactil, alte *device*-uri) sau la la nivel de interfață. Util și pentru flexibilitate în introducerea de noi tehnologii sau conținut nou, ce aduce versatilitate în utilizare pentru cei care vor fi operatorii pe termen lung – personalul muzeului

2. Capacitate de a oferi suport logistic și conceptual pentru proiecte de educație muzeală punctuale într-un spațiu adiacent expoziției de bază.

3. Integrare funcțională cu restul clădirii – plecând de la ideea că expoziția de bază trebuie să vorbească despre muzeu iar acest lucru se face în mod integrat, inclusiv prin spații cu funcționalitate mixtă sau de sprijin, real sau virtual, cum ar fi gift shop sau cafeterie, expo temporare, prezența online

4. Dorința de a lăsa vizitatorului libertate de a alege modul în care se raportează la conținutul expoziției - bazată pe redefinirea tiparelor de comportament de consum cultural pasiv – ca în fața televizorului, activ - în căutarea de informații și stabilirea de legături, interactiv - ludic sau proactiv – spirit voluntar dornic să treacă de la feed-in la feed-back.

5. Principiul învățării experiențiale și pe tot parcursul vieții (lifelong learning), prin care generațiile mai varstnice pot învăța să

⁸ Cu specificația că definirea la acest nivel nu e suficientă pentru a fi integrată, de exemplu, unui caiet de sarcini pentru externalizarea serviciilor de proiectare sau realizare expoziție, caz în care criteriile calitative și cantitative nete trebuie definite.

învețe;

6. Sprijinirea distincției față de genul proxim / diferența specifică (biblioteci, mediateci, centre culturale ale ambasadelor, jurnalismul de călătorii – tipărit, TV, online, alte centre de resurse antropologice).

7. Posibilitatea de experimentare pe obiecte-replică.

8. Reflectarea ideii de Muzeu - hartă ca mijloc de (re)orientare culturală și de trecere de la harta analogică/ tipărită la cea digitală, actualizabilă, multi-layer. Istoria muzeificării obiectelor

De asemenea, la nivel conceptual, forma și fondul de educație muzeală trebuie să se asigure că oferă sprijin optim pentru transmiterea ideilor-cheie, descrise pe scurt mai jos, ce țin nu doar de re poziționarea muzeului, dar și vin să traseze o paralelă mai mult sau mai puțin subtilă (o alegorie muzeală) între modul de abordare al noilor tehnologii și modul în care ne raportăm la alteritatea culturală – fie ea de peste mări și țări sau a migranților pe care îi întâlnim pe străzile comunității noastre:

- Sync – astăzi sincornizăm conținut pe diverse device-uri electronice, portabile sau nu, dar conceptul de a fi „in sync” este unul mai vechi, ține de antropologia culturală⁹ și descrie o capacitate ritmică, „pan-umană” de comunicare non-verbală ce stă la baza receptării / interpretării corecte a informațiilor despre „celălalt”.

De exemplu, dacă expoziția de bază va fi structurată pe ideea de *Călători*, utilizatorul va fi invitat să empatizeze cu *ritmul* și *starea* de a călători, cu semnificațiile darurilor / donațiilor, dar și cu numitorul comun între călătorii de sec. al XIX-lea sau al XXI-lea, precum și cu detalii din evoluția culturală a unor zone exotice ce azi ar explica probleme și teme de dezbatere majore ale lumii actuale.

- *Picture in picture* – posibilitatea de a genera și prezenta un conținut temporar într-un cadru semi-permanent. Un spațiu fizic al expoziției de bază ar putea fi dedicat unui conținut actualizabil mult mai des, care să vină să completeze, să contextualizeze și să susțină secțiuni sau întregul expunerii cvasi permanente.

- *Zoom in/out*, multi-layer (hărți digitale, multi-strat pe aceeași hartă) – hărțile mentale pe care le avem deja desenate cu toții pot să capete noi

⁹ E.T. Hall – *Beyond Culture*, p. 71-72

detalii de „orientare culturală” prin adăugarea unui conținut din cel mai divers – de la hărți geografice la indicații istorice și la referințe socio-culturale din cele mai diverse.

Google Earth® ar fi un exemplu, devenit clasic, de mod în care conținutul este aranjat în straturi/ *layers* (conținut și semnificații structurate și structurante), și fiecare utilizator poate selecta modul de afișaj și acea informație pe care o consideră relevantă. Capacitatea de *zoom in / out* adaugă un plus de versatilitate în accesibilitatea informației, din punct de vedere cantitativ și calitativ (un sat din Okinawa, Okinawa în Japonia, Japonia în Extremul Orient etc.). În funcție de disponibilitatea audienței, fiecare utilizator/vizitator poate selecta singur, pe principiul DYI (do it yourself), genul de informație și gradul de detaliu pe care vrea să îl cunoască.

Astfel, proximitatea înseamnă a intra în detaliu, distanța reprezintă perspectiva și contextul, ambele esențiale pentru a transforma *informația* în *cunoaștere*, căci „as the traveler who has once been from home is wiser than he who has never left his own doorstep, so a knowledge of one other culture should sharpen our ability to scrutinize more steadily, to appreciate more lovingly, our own”¹⁰.

Referințe

Hall, Edward T. – *Beyond Culture*, Anchor Press / Doubleday, Garden City, NY, 1977;

Resurse web

https://en.wikipedia.org/wiki/Educational_entertainment, consultat la 1.11.2015

https://en.wikipedia.org/wiki/The_medium_is_the_message, consultat la 1.11.2015

Mead, Margaret – „Coming of Age in Samoa: A Psychological Study of Primitive Youth for Western Civilisation” - disponibil la <http://www.goodreads.com/quotes/242478-as-the-traveler-who-has->

¹⁰ În traducere – „Așa cum călătorul plecat de acasă este mai înțelept decât cel care nu și-a părăsit niciodată pragul, tot așa cunoașterea culturii altuia poate să ne ascuțe capacitatea de a o scruta cu mai mare atenție și aplecare pe a noastră” - citat din Margaret Mead „Coming of Age in Samoa: A Psychological Study of Primitive Youth for Western Civilisation” disponibil la www.goodreads.com/quotes/242478

once-been-from-home-is, consultat la 1.11.2015

<http://www.museumofplay.org/education/educational-philosophy/multiple-intelligences>, consultat la 1.11.2015

<http://museumplanner.org>, consultat la 1.11.2015

Sontag, Susan - <http://www.goodreads.com/quotes/61827-i-haven-t-been-everywhere-but-it-s-on-my-list>, consultat la 1.11.2015

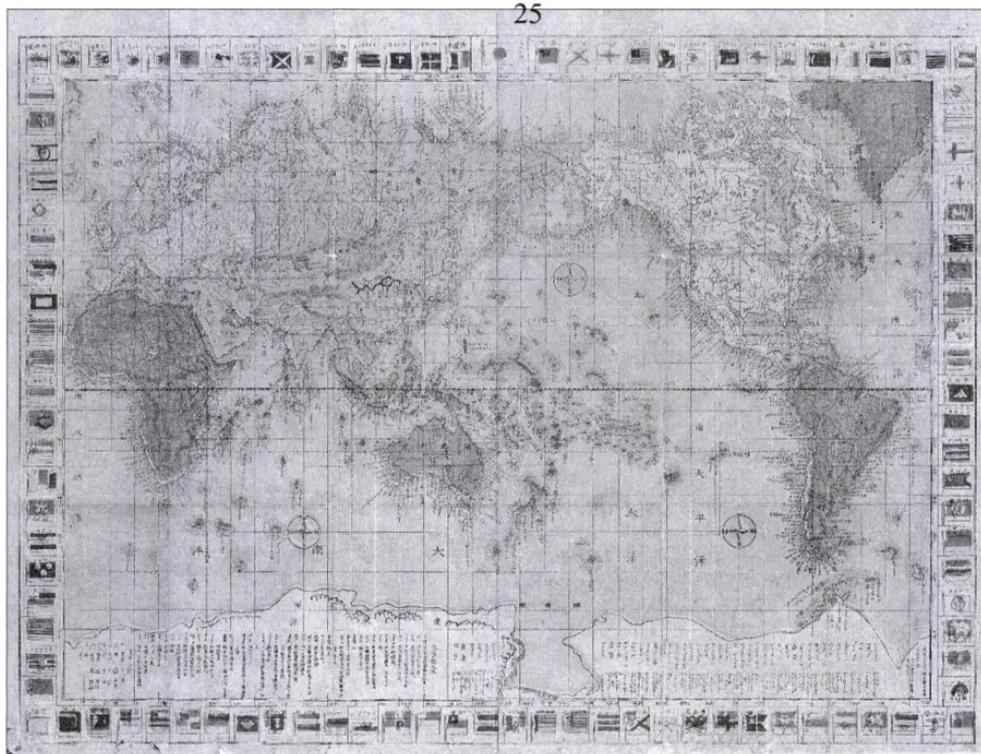
Sandale femeiești din lemn. Massua, Eritrea. Donație Karl F. Jickeli.
Colecția M.E.U. „Franz Binder”.

Obiect ofertant pentru realizarea de replici și experimentare prin utilizare.

Fostă etichetă muzeală pentru cutie de lemn cu pirogravură norvegiană, donație A. S. von Sachsenheim. Elocvent pentru istoria obiectului muzeificat după donație.

25

Hartă japoneză a lumii cu Japonia ca punct focal. Donație A. Breckner. Colecția M.E.U. „Franz Binder”.

Obiect ofertant pentru digitizare și suprapunere de conținut.

Abstract: *The educational project "Illuminated Manuscripts Through Children's Eyes" aimed to develop the children's interest in the handwriting and book history by involving them in informing activities – documentation, activities including replications of pages from an illuminated manuscript. The partners in this project were the Braşov County School Inspectorate, County Centre for Resources and Educational Assistance, schools from the urban and rural area. In this project, there were involved about 500 students from the primary and secondary school, 36 teachers of different fields of study from 13 schools of this county. Among the participants, there were also students from the Braşov and Brădet School Centres of Inclusive Education. The boards realized by them, were put together in a temporary exhibition held at the museum. The project will continue with the display of this exhibition in schools.*

Key words: *illuminated manuscript, Braşov County Museum of History, museum education, exhibition*

Cuvinte cheie: *manuscris iluminat, Muzeul Judeţean de Istorie Braşov, educaţie muzeală, expoziţie*

În ultimii zece ani Muzeul Judeţean de Istorie Braşov a propus partenerilor teme variate de educaţie muzeală, astfel încât fiecare proiect să fie o provocare pentru beneficiari şi o ocazie de îmbunătăţire a experienţei pedagogice pentru muzeograf. Bibliografia parcursă pentru fiecare temă, setul de materiale didactice alcătuite cu ocazia fiecărui proiect, îmbunătăţirea tehnicii de lucru în programele educative sunt acumulări certe. În plus, proiectele realizate pot fi reluate cu efort minim, temele legate de istorie nu au cum să se „învechească” sau să plictisească, generaţiile de copii fiind mereu altele.

Ca de fiecare dată, în ultimii zece ani, în alegerea temei şi în desfăşurarea propriu-zisă a proiectelor educaţionale s-a ținut cont de interesele beneficiarilor şi de resursele avute la dispoziţie. Interesul pentru proiectele educaţionale propuse de Muzeul Judeţean de Istorie Braşov este constant, colaboratorii adresându-ne mereu întrebarea „cu ce proiecte frumoase mai vine muzeul anul acesta?”.

Asta înseamnă nu doar disponibilitatea lor de a colabora, ci şi obligaţia noastră de a propune mereu ceva nou. Istoria monedei,

* Muzeograf, Muzeul Judeţean de Istorie Braşov, e-mail: voica2013@yahoo.com

fotografiile de familie, istoria podoabelor, sanctuarele și locuințele dacice, costumele medievale, arta neolitică, restaurarea ceramicii, hărțile medievale fuseseră deja teme de proiect.

Ideea unui proiect despre manuscrisele medievale a venit relativ ușor, luarea deciziei finale a ținut cont de diverși factori.

Muzeul nu dispune de un spațiu special pentru activitățile educaționale, nici de personal de specialitate suficient, muzeograful care propune proiectul trebuie să fie capabil să se implice în desfășurarea lui de la început până la sfârșit, să se adapteze și să găsească parteneri externi cu interese educaționale similare.

Un astfel de partener a fost pentru muzeu, începând cu anul 2007, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov¹. Această instituție ne-a facilitat accesul către un număr mai mare de școli și către elevii cu cerințe educative speciale. Parteneriatul Muzeul Județean de Istorie Brașov, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov și Inspectoratul Școlar Județean Brașov a însemnat pentru cadrele didactice o recunoștere superioară a activității lor extracurriculare.

Proiectul educațional „O pagină din istoria unei cărți - Manuscrisele iluminate în viziunea copiilor” a fost inclus în calendarul proiectelor educaționale aprobate de ISJ Brașov pentru anul școlar 2013-2014, fapt care a amplificat importanța diplomelor de participare semnate de trei conducători de instituție.

Scopul proiectului a fost dezvoltarea interesului elevilor pentru istoria scrisului și a cărții prin implicarea în activități de informare – documentare și activități de realizare a unor replici de pagini de manuscris.

Elevi din învățământul de masă primar și gimnazial din mediul urban și rural, precum și elevi din învățământul special și special integrat au reprezentat grupul țintă pentru acest proiect. Ca de obicei, prima etapă a fost cea de analiză a activităților anterioare și de pregătire a materialelor documentare. Testarea interesului copiilor pentru proiect s-a făcut prin două ateliere desfășurate în școli diferite².

¹ Multumiri speciale dlui prof. Dan Țata de la CJRAE pentru seriozitate, efort și implicare.

² Școala Generală Prejmer (februarie 2015), Școala Gimnazială nr. 25 Brașov (iunie 2015).

S-a confirmat interesul copiilor pentru tema propusă, capacitatea lor de a reproduce pagini de manuscrise iluminate în cadrul unor ateliere.

Prin urmare, în toamna anului 2013, după ce s-a discutat cu inspectorul de specialitate, proiectul a fost înscris pe agenda proiectelor aprobate de ISJ Brașov și apoi s-a lansat la CJRAE în prezența cadrelor didactice. Mapa oferită profesorilor a conținut materiale de informare, modele de pagini de manuscris, trimiteri bibliografice.

Desfășurarea atelierelor în școli și la muzeu s-a făcut în perioada noiembrie 2013 - mai 2014.

La prima întâlnire cu muzeograful elevii au aflat informații despre istoria scrisului, despre modul cum se realizau manuscrisele medievale, s-au familiarizat cu termeni specifici (manuscris, iluminat, inițială, miniatură, pergament), au aflat care sunt factorii de deteriorare ai hârtiei etc. S-au folosit materiale ilustrative adecvate și discursul a fost astfel structurat încât copii să rețină ce sunt manuscrisele, unde și cine le scria, ce înseamnă iluminat, gradul de dificultate și durata mare de realizare a unui manuscris, valoarea și raritatea, importanța istorică etc. Din dialogul cu copii a reieșit că majoritatea reținuseră termenii și ideile de bază.

Practic, în cadrul atelierelor, copiii au avut ca temă să realizeze o pagină de „manuscris iluminat” folosind hârtie colorată sau albă, carton, foi de calc, pene de gâscă (sau ceva similar), pensule, cerneală, vopsea aurie, acuarele, riglă, creioane etc. Textul putea fi literar, istoric sau religios și trebuia să fie însoțit de chenare, miniaturi și inițiale.

Elevii și-au ales o pagină dintr-un set de imagini, unii au folosit textele puse la dispoziție de muzeu, alții și-au căutat propriile texte și imagini. În unele cazuri, profesorii au fost cei care au antrenat copiii în căutarea de imagini și texte noi.

Pregătirea paginii pentru scris a însemnat alegerea locului pentru miniatură sau inițială, folosirea riglei și a creionului pentru trasarea rândurilor. Pentru unii dintre copii nu a fost o sarcină prea ușoară, ei fiind obișnuiți cu rândurile gata trasate în caiete. Majoritatea elevilor au fost atrași și s-au obișnuit destul de repede cu folosirea penelor de gâscă ca instrumente de scris, deși unii dintre ei s-au murdărit de cerneală și au schimbat foaia de hârtie.

Atelierele sub coordonarea muzeografului s-au desfășurat atât în școli, cât și la Muzeul de Istorie Brașov (Casa Sfatului și Bastionul Țesătorilor)³. La proiect au participat un număr mare de elevi (peste 500) și 36 de cadre didactice de diferite specialități (profesori de istorie, de literatură, de educație tehnologică, de informatică, institutori, consilieri școlari) din 13 școli din mediul urban și rural.

Nu a fost suficient un singur atelier pentru a realiza pagina de manuscris. Cadrele didactice au menținut interesul copiilor pentru proiect și au continuat activitatea în alte ateliere.

Rolul cadrelor didactice a fost esențial în cazul copiilor din învățământul special. Cunoscând posibilitățile și abilitățile elevilor lor, profesorii au adaptat corespunzător proiectul. Copierea notelor muzicale pe portativ cu ajutorul foilor de calc, colorarea chenarelor și a miniaturilor, reproducerea fidelă a imaginilor din miniaturi au demonstrat din nou talentul și pricepera copiilor din învățământul special, posibilitatea includerii lor în proiecte educaționale muzeale.

Rezultatele proiectului sunt măsurabile și observabile. Peste 200 de lucrări finalizate și predate la muzeu, pagini deosebite prin atenția acordată scrisului cu pană de gâsca, prin aspectul îngrijit al miniaturilor, inițialelor sau chenarelor. Prin fidelitatea reproducerii paginilor de manuscris, unele dintre lucrările copiilor abia pot fi deosebite de original. Alții copii și-au folosit creativitatea și au creat pagini din propria imaginație. Unii dintre ei au realizat mai mult de o pagină, alții au format echipe și au distribuit între ei sarcina de a realiza textul sau miniatura. Unii au transcris textele istorice în limba română din alfabetul latin în cel chirilic, alții au vrut ca pagina lor de manuscris să fie o hârtie produsă manual, foița de aur a fost înlocuită cu foița de staniol auriu sau argintiu.

³ Școala Gimnazială nr. 31 (02.12.2013), Școala Gimnazială nr. 31 (05.12.2013), Școala Gimnazială nr. 3 (05.12.2013), Școala Gimnazială nr. 27 (05.12.2013), C.S.E.I. Brașov (03.12.2013), Școala Gimnazială nr. 25 (09.12.2013), Liceul "George Moroianu" din Săcele (11.12.2013), Școala Gimnazială nr. 31 (13.12.2013), Școala Gimnazială nr. 27 (13.12.2013), Școala Gimnazială nr. 25 (16.12.2013), Școala Gimnazială nr. 8 (07.01.2014), CSEI Brădet (23.01.2014), Școala Gimnazială nr. 25 (17.02.2014), Colegiul de Informatică „Gr. Moisil”(12.03.2014), Liceul de Muzică „Tudor Ciortea” (01.04.2014), Școala Gimnazială Prejmer (09.04.2014), Școala Gimnazială nr. 25 (27.05.2014), Liceul "George Moroianu" Săcele (28.05.2014).

Lucrările copiilor au fost expuse în Casa Sfatului. Panourile au fost împrumutate de la Centrul de Voluntariat Braşov, etalarea planşelor s-a făcut cu ajutorul cadrelor didactice, diplomele pentru profesori și afişul au fost realizate chiar de managerul muzeului. În sala de expoziție au rulat simultan imagini de la ateliere și imagini de planşe scanate⁴.

La vernisajul expoziției care a avut loc în ziua de 2 iunie 2015 au participat aproximativ 75 de persoane (profesori și elevi de la Liceul Teoretic „G. Moroianu” Săcele, Colegiul de Informatică „Gr. Moisiu”, Școlile Gimnaziale nr. 27, 31 Braşov, Prejmer, CJRAE). Proiectul de educație muzeală a fost reflectat corespunzător și în mass-media⁵.

Într-un colț al sălii de expoziție special amenajat, vizitatorii au putut exersa pe tot parcursul expoziției scrisul cu pană de gâscă și cerneală.

Proiectul va continua prin itinerarea expoziției în fiecare dintre școlile partenere. Ar putea fi ocazia potrivită pentru a atrage alte cadre didactice și alți copii spre atelierele de caligrafie medievală.

⁴ Mulțumesc pentru amabilitate și promptitudine colegului Dan Gridean care s-a ocupat de acest aspect.

⁵<http://www.bzb.ro/stire/manuscrisele-iluminate-in-viziunea-copiilor-la-muzeul-de-istorie-a86959> (accesat la data de 10 iunie 2015); <http://www.mytex.ro/stiri/546-expres/331660-brasov-manuscrisele-iluminate-in-viziunea-copiilor.html> (accesat la data de 10 iunie 2015); <http://infobrasov.net/manuscrisele-iluminate-in-viziunea-copiilor/> (accesat la data de 10 iunie 2015); <http://www.ziare.com/brasov/stiri-actualitate/manuscrisele-iluminate-in-viziunea-copiilor-la-muzeul-de-istorie-5508736> (accesat la data de 10 iunie 2015); www.ultimele-stiri.eu/.../manuscrisele-iluminate-in-viziunea-copiilor.../9... (accesat la data de 10 iunie 2015); stiri.rttbrasov.ro:8085/SitePages/DetailiiStire.aspx?idc=1151 (accesat la data de 10 iunie 2015); www.rador.ro/2015/06/02/calendarul-evenimentelor-2-iunie-selectiuni (accesat la data de 10 iunie 2015)

Atelier Bastionul Țesătorilor

Atelier la CSEI Brădet

Afișul expoziției

Expoziție în muzeu

Strategii de diseminare online a informației în campania *White Palace-Dark Story*

Dr. Maria BARNA*

Abstract: *This study proposes to present the computer-mediated communication strategies used during the White Palace-Dark Story awareness campaign of the Brukenthal National Museum. Those were created taking into account three factors: adaptability, minimum costs, maximum results – and they aimed to disseminate the information towards a very heterogeneous target public.*

Key words: *awareness campaign, dissemination, online, strategies*

Cuvinte cheie: *campanie de conștientizare, diseminare, online, strategii*

White Palace-Dark Story, campanie inițiată și organizată de Muzeul Național Brukenthal și Asociația Brukenthalia, s-a desfășurat în perioada 1 martie - 30 mai 2015 și a avut drept scop conștientizarea publicului asupra stării de degradare a Palatului Brukenthal și a necesității de a restaura clădirea, având în vedere că în cei peste 200 de ani de existență Palatul nu a fost niciodată integral restaurat. Modalitatea de acțiune a fost petiția. Campania a fost coordonată de prof.univ.dr. Sabin Adrian Luca, Managerul Muzeului Național Brukenthal, și dr. Dana Roxana Hrib, director adjunct al instituției și autorul conceptului campaniei.

Fiind vorba de o campanie pentru o cauză desfășurată în mediul online și offline și având ca public țintă grupuri foarte eterogene din punct de vedere al provenienței (România și străinătate), al vârstei (18-35 de ani, 36-65 de ani, 65 de ani+), al pregătirii socio-profesionale (toate categoriile socio-profesionale), strategia de comunicare a înglobat atât tehnicile Below the Line, cât și pe cele Above the Line, utilizate în marketing, ambele fiind importante în asigurarea diseminării informațiilor și a unui impact cât mai mare în rândul publicului¹. Din categoria tehnicilor Above the Line s-a optat pentru *comunicarea prin intermediul mass-media* și *comunicarea mediată de computer*, iar din gama tehnicilor Below the Line - pentru *comunicarea Face-to-face* (în punctele de informare a vizitatorilor și de strângere

* Șef Secție Educație, Marketing și Comunicare, Muzeul Național Brukenthal, e-mail: maria.barna@brukenthalmuseum.ro

¹ Michael Baker, *The Marketing Book*, Butterworth-Heinmann, Oxford, 2003, p. 424.

de semnături pentru petiție, amenajate în magazinele Muzeului) și *organizarea de evenimente* (expoziții, activități educative, Noaptea Muzeelor și participarea la Târgul European Castelelor din Hunedoara).

A. Comunicarea mediată de computer s-a delimitat ca pilon principal între strategiile de diseminare, având în vedere avantajele pe care le-a oferit: costuri 0, acces la categorii de public numeroase și foarte diverse, din țară și străinătate, posibilitatea adaptării mesajelor la diferite grupuri țintă, modelul interactiv de comunicare (prin care receptorii au devenit la rândul lor emițători de mesaje, contribuind la fluxul informațional)². Toate aceste atu-uri au determinat crearea unui pachet comunicațional pe diferite medii online: website-ul Muzeului, social media, mass-media și e-mailing.

I. În mediul virtual, canalul oficial de comunicare a fost **website-ul** instituției www.brukenthalmuseum.ro, acolo unde s-a dezvoltat o pagină bilingvă a campaniei, structurată pe mai multe segmente: Despre campanie; Deine Lakaien – partener unic; Documente și proiecte; Filmele campaniei; Albume foto; Activități educative; Evenimentele campaniei; Echipa; Susținători; Semnarea petiției online³.

Prin conținutul multimedia (text, fotografie, imagine) și prin interactivitatea dată de posibilitatea de a semna petiția, această pagină s-a remarcat a fi nu doar un eficient canal oficial de comunicare, ci și interfața care a oferit și oferă încă imaginea de ansamblu asupra campaniei. Luând în considerare acești doi factori, pagina campaniei a fost promovată pe homepage-ul www.brukenthalmuseum.ro, prin link direct; tot pe homepage a fost plasat un al doilea link către semnarea online a petiției.

II. Relația cu **mass-media** a fost o componentă importantă în diseminarea informațiilor despre campanie, fiind organizate patru conferințe de presă, care s-au bucurat de o largă participare a presei naționale și locale. Fiecare conferință a fost urmată de emiterea unui comunicat de presă către contactele din baza de date a instituției.

² Flaviu Călin Rus, *Introducere în știința comunicării și a relațiilor publice*, Editura Institutul European, Iași, 2002, p. 34.

³ Campania White Palace–Dark Story, informații disponibile la adresa <http://www.brukenthalmuseum.ro/petitie/index.html>, accesată în data de 25 octombrie 2015.

Având în vedere importanța campaniei, baza de date mass-media a fost lărgită prin includerea unor noi categorii: instituții de presă de limbă română din diaspora, instituții de presă în limba engleză din România și publicații online ale ziarelor mari din Europa. Astfel, comunicatele au fost trimise și spre 34 de instituții de presă de limbă română din diaspora și două instituții de presă în limba engleză din România (www.romania-insider.com, cu 1,2 milioane cititori unici și 5.700 abonați la newsletter), și <http://www.romaniajournal.ro/> (cu 6.800 fani pe pagina oficială de facebook), iar un alt comunicat, editat în limba engleză, a fost transmis către 40 publicații online ale ziarelor mari din Europa.

III. Integrarea **social media** în strategiile de diseminare a informațiilor a fost considerată imperios necesară, motivația principală fiind dată de impactul la public pe care îl are social media, în general, și rețeaua de socializare facebook, în special.

a. Conform raportului oficial **Facebook**, la finele anului 2014, rețeaua înregistra un total de 1.390.000.000 utilizatori la nivel mondial, iar conform facebrands.ro la data de 16 martie 2015, în România erau 8.000.000 utilizatori facebook. În aceste condiții, Facebook a fost ales ca principalul mediu de socializare online pentru diseminarea informațiilor. Astfel, pe pagina de facebook a instituției s-au desfășurat: teasing-ul campaniei, între 22 – 28 februarie; campania propriu-zisă, între 1 martie – 31 mai 2015, și evaluarea campaniei, între 1-7 iunie 2015.

Rapoartele generate de facebook arată că pe durata campaniei, pe pagina oficială a Muzeului, au avut loc 248 status updates, s-au postat 496 de fotografii și 4 filme ale campaniei. Informațiile cu cel mai mare impact au fost repostate, prin link, pe alte 51 de pagini și grupuri

⁴ The most read online source for news & features in English for Romania, informații disponibile la adresa <http://www.romania-insider.com/about-us/>, accesată în data de 26.10.2015.

⁵ *Facebook Reports Fourth Quarter and Full Year 2014 Results*. Investor Relations. Facebook. 2015-01-28, informații disponibile la adresa <http://investor.fb.com/releasedetail.cfm?ReleaseID=893395>, accesată în data de 24.10.2015.

⁶ Date demografice Facebook Romania, informații disponibile la adresa <http://www.facebrands.ro/demografice.html>, accesată în data de 22.10.2015.

facebook cu diverse profile, acestea fiind alese în funcție de tematică (cultură, istorie, specific local, educație, diaspora) și de numărul de membri. Exemple: Popasuri culturale românești (grup cu profil cultural) - 13.553 membri, Alt-Hermannstadt in Ansichtskarten (grup cu tematică axată pe istoria locală) - 2.808 membri, Sibiu (grup cu profil local) - 19.933 membri, Diaspora - 33.110 membri.

b. Website-ul de video-sharing **youtube** a fost al doilea tip de social media utilizat pentru diseminarea informațiilor. Conținutul postat aici a fost unul limitat la filmele produse în campanie, dar linkurile generate de youtube au fost apoi utilizate pentru promovare pe alte website-uri, inclusiv pe facebook.

c. Două **forumuri** online au fost utilizate pentru promovarea informațiilor în cadrul unor grupuri țintă cu profil bine conturat: pentru fanii trupei germane Deine Lakaien s-au realizat postări pe forumul oficial al formației, <http://de.colour-ize.com/>, iar pentru a ajunge la grupul target al sibienilor pasionați de istoria locală s-a utilizat forumul de pe website-ul sibiul.ro, care înregistrează **9370 de membri**.

d. 88.000 de **bloguri** din România, dintre care 10.000 active săptămânal, sunt monitorizate de website-ul zelist.ro⁷. Aceste cifre, cumulate cu interacțiunea socială online pe care o realizează blogurile, au fost factori determinanți în promovarea campaniei în blogosfera românească. Informații despre campanie au fost preluate de pe facebook și diseminate de blogeri din toată țara, având impact în rândul internautilor. În acest context, s-au trimis propuneri de colaborare către bloggeri care administrează bloguri cu tematică axată pe patrimoniu, artă, călătorii, propunerile fiind adaptate tipului de blog și intereselor manifestate de autori și de cititorii online.

IV. **Direct email**, un concept utilizat în marketing, a fost împrumutat și adaptat pentru campania *White Palace-Dark Story*. Nefiind vorba de un produs vandabil și de alcătuirea unor liste de clienți/ subscribers, s-a optat pentru alcătuirea unei baze de date în care să fie cuprinși partenerii instituției din proiecte anterioare și în curs de desfășurare. Astfel, au fost trimise mesaje informative către 72 de muzee din România, 74 de muzee și instituții culturale din Europa, SUA

⁷ *Starea blogosferei*, informații disponibile la adresa <http://www.zelist.ro/blogosfera>, accesată în data de 22.10.2015.

și Mexic, și 569 de asociații ale românilor de peste hotare.

Apoi, s-au utilizat 3 rețele de informare în care MN Brukenthal este implicat: *Museums.eu* (cu peste 10.000 de muzee partenere în rețea, aici fiind publicate 3 articole de echipa de proiect și un al patrulea de către administratori site-ului), *I-Locate* (rețeaua proiectului european, care implică 26 parteneri din 12 țări) și *Rețeaua Muzeelor*, administrată de Cimec.

Toate aceste eforturi de diseminare a informației online și offline s-au tradus prin cele 17.520 semnături din 47 de țări obținute pentru petiția de restaurare a Palatului Brukenthal; 4.113 semnături au venit din mediul online, iar 13.437 semnături au fost strânse în spațiile Muzeului și la evenimente⁸. Cele mai multe semnături s-au înregistrat în România, apoi din Germania, Italia, Canada, Franța, Spania și Mexic.

B. Rezultatele diseminării online au fost vizibile în toate mediile de informare utilizate:

I. Pe website-ul www.brukenthalmuseum.ro numărul de vizite a fost de 3 ori mai mare decât în aceeași perioadă din 2014.

II. Pe **Facebook**, 126.798 utilizatori unici au văzut informația postată și 51.176 utilizatori unici au distribuit informații legate de campanie, iar numărul de like-uri primite pe pagina oficială a Muzeului a fost, în cele trei luni, de două ori mai mare decât în perioada similară din 2014. Coroborând aceste date cu opinia consultantului în marketing Michael Leander, conform căruia o rată de engagement de peste 1% pe facebook este bună⁹, precum și cu faptul că Muzeul Național Brukenthal nu a plătit niciodată publicitate pe Facebook, considerăm că derularea campaniei pe facebook a fost de succes.

III. Campania a avut cinci **susținători** pentru diseminarea constantă a informațiilor: *Tribuna*, cel mai important ziar local din

⁸ *Raport cu privire la rezultatele campaniei White Palace – Dark Story pentru restaurarea Palatului Brukenthal*, informații disponibile la adresa <http://www.brukenthalmuseum.ro/index2.php/ro/stire/178>, accesată în data de 18.10.2015.

⁹ Michael Leander, *What is a good Engagement Rate on a Facebook Page? Here is a benchmark for you*, articol disponibil la adresa <http://www.michaelleander.me/blog/facebook-engagement-rate-benchmark/> accesată în data de 26.10.2015.

Sibiu (cu 7.000 de vizitatori unici/zi pe site¹⁰ și un tiraj de aproximativ 10.000 exemplare/zi¹¹), blogul *lumeamare.ro* (cuprins în top 10 bloguri de travel din România), două bloguri locale și blogul *povestisasesti.ro* (cu peste 440 de subscribers și aproape 640.000 de vizualizări¹²).

IV. **Personalități** ale vieții culturale, politice, administrative, precum europarlamentarul Mircea Diaconu¹³ și jurnalistul Radu Tudor¹⁴, au promovat campania pe conturile personale de facebook și pe website-urile lor.

Dincolo de cifre este important faptul că această campanie a echivalat cu creșterea vizibilității instituției în mediul online și cu o largă implicare a persoanelor active pe internet, ambele ilustrate prin cele 8.720 rezultate generate de căutarea pe motorul google după cuvintele cheie *campanie restaurare Palat Brukenthal*. Raportând cifrele enumerate la cuvintele lui Jeff Bullas, conform căruia “un Like pe Facebook nu este o măsură a vanității, ci înseamnă o persoană reală care manifestă interes pentru afacerea ta. Acea persoană a deschis un canal de comunicare activ 24 de ore din 24, 7 zile din șapte”¹⁵ și extrapolând afirmația sa la comunicarea mediată de computer, putem afirma că scopul primordial al campaniei *White Palace – Dark Story*, conștientizarea, a fost pe deplin atins.

¹⁰ Vizitatori pe Tribuna, informații disponibile la adresa <http://www.trafic.ro/statistici/tribuna.ro/vizitatori>, accesată în data de 26.201.2015.

¹¹ Tribuna. Cifre de audiență lunile aprilie-iunie 2015, informații disponibile la adresa <http://www.brat.ro/audit-tiraje/publicatie/tribuna/>, accesată în data de 26.201.2015.

¹² Povestea poveștilor, informații disponibile la adresa, accesată în data de 26.201.2015

¹³ Ana Murgoci, Palatul Brukenthal, petiție. Ce spune Mircea Diaconu, articol disponibil la adresa http://www.dcnews.ro/palatul-brukenthal-peti-ie-ce-spune-mircea-diaconu_469536.html, accesat în data de 26.201.2015.

¹⁴ Radu Tudor, Palatul Brukenthal, pericol de închiderea portilor, articol disponibil la adresa <http://radu-tudor.ro/palatul-brukenthal-pericol-de-inchiderea-portilor/>, accesat în data de 24.10.2015.

¹⁵ Jeff Bullas, *20 Ways to Increase Your Facebook Likes and Engagement*, articol disponibil la adresa <http://www.jeffbullas.com/2011/09/09/20-ways-to-increase-your-facebook-likes-and-engagement/>, accesat în data de 18.10.2015.

Bibliografie

Baker, Michael, *The Marketing Book*, Butterworth-Heinmann, Oxford, 2003, 720 p.

Bullas, Jeff, *20 Ways to Increase Your Facebook Likes and Engagement*, articol disponibil la adresa <http://www.jeffbullas.com/2011/09/09/20-ways-to-increase-your-facebook-likes-and-engagement/>, accesat în data de 18.10.2015.

*** *Tribuna. Cifre de audiență lunile aprilie-iunie 2015*, informații disponibile la adresa <http://www.brat.ro/audit-tiraje/publicatie/tribuna/>, accesată în data de 26.201.2015.

*** *Campania White Palace –Dark Story*, informații disponibile la adresa <http://www.brukenthalmuseum.ro/petitie/index.html>, accesată în data de 25 octombrie 2015.

*** *Raport cu privire la rezultatele campaniei „White Palace – Dark Story” pentru restaurarea Palatului Brukenthal*, informații disponibile la adresa <http://www.brukenthalmuseum.ro/index2.php/ro/stire/178>, accesată în data de 18.10.2015.

*** *Date demografice Facebook Romania*, informații disponibile la adresa <http://www.facebrands.ro/demografice.html>, accesată în data de 22.10.2015.

*** *Facebook Reports Fourth Quarter and Full Year 2014 Results. Investor Relations. Facebook. 2015-01-28*, informații disponibile la adresa <http://investor.fb.com/releasedetail.cfm?ReleaseID=893395>, accesată în data de 24.10.2015.

*** *Povestea poveștilor*, informații disponibile la adresa <http://povestisasesti.com/despre/>, accesată în data de 26.201.2015

*** *The most read online source for news & features in English for Romania*, informații disponibile la adresa <http://www.romania-insider.com/about-us/>, accesată în data de 26.10.2015.

*** *Vizitatori pe Tribuna*, informații disponibile la adresa <http://www.trafic.ro/statistici/tribuna.ro/vizitatori>, accesată în data de 26.20.2015.

*** *Starea blogosferei*, informații disponibile la adresa

<http://www.zelist.ro/blogsfera>, accesată în data de 22.10.2015.

Leander, Michael, *What is a good Engagement Rate on a Facebook Page? Here is a benchmark for you*, articol disponibil la adresa <http://www.michaelleander.me/blog/facebook-engagement-rate-benchmark/>, accesată în data de 26.201.2015.

Murgoci, Ana, *Palatul Brukenthal, petiție. Ce spune Mircea Diaconu*, articol disponibil la adresa http://www.dcnews.ro/palatul-brukenthal-peti-ie-ce-spune-mircea-diaconu_469536.html, accesată în data de 26.20.2015.

Nielsen, Jakob, *The 90-9-1 Rule for Participation Inequality in Social Media and Online Communities*, articol disponibil la adresa <http://www.nngroup.com/articles/participation-inequality/>, publicat în data de 9 octombrie 2006, accesat în data de 18.10.2015.

Rus, Flaviu Călin, *Introducere în știința comunicării și a relațiilor publice*, Editura Institutul European, Iași, 2002, 102 p.

Tudor, Radu, *Palatul Brukenthal, pericol de închiderea portilor*, articol disponibil la adresa <http://radu-tudor.ro/palatul-brukenthal-pericol-de-inchiderea-portilor/>, accesat în data de 24.10.2015.

The screenshot shows the website www.brukenthalmuseum.ro. The main content area features a large image of a bust with the text "campaign for brukenthal palace restoration sign the petition". Below the image is the headline "O poveste tristă și totuși ... nu doar o poveste". The text below the headline reads: "Muzeul Național Brukenthal și Asociația Brukenthalie lansează campania White Palace - Dark Story [un palat alb - o poveste întunecată] pentru restaurarea Palatului Brukenthal. White Palace - Dark Story este o poveste din Transilvania; nu cuprinde un castel și un conțel, ci desigur un palat; și un tron, nu cuprinde o încăpătoare misterioasă, ci desigur o moștenire publică. Este povestea unui vis: veștii de secole a cărui lămură se stinge în zilele noastre. Palatul Brukenthal și colecția Baronului Samuel von Brukenthal au fost donate prin testament unei vreți publice. Din cauza agravării stării de conservare a clădirii, restricționarea accesului și accesului vizitatorilor este momentan, palatul apropiindu-se de tratamentul necesar pentru închiderea portilor. Muzeul Național Brukenthal a crescut din rădăcinile Palatului, împărțindu-și identitatea. Pentru fiecare dintre noi, Muzeul Național Brukenthal va continua să existe. Palatul Brukenthal va exista doar pentru aceia cărora noi dispunem spre ocrotire."

Pagina campaniei *White Palace-Dark Story*, pe website-ul www.brukenthalmuseum.ro

Our top stories

Sign the petition for Brukenthal Palace restoration!

Write to your MP
This message is a call to action for the salvation of Brukenthal Palace, a national important baroque monument in...

[Read more](#)

Of time and the railway: Robert Davies' meditative film travels across the West Midlands and Wales

By Catherine Shepherd
Of time and the railway, Robert Davies' meditative film about the railway line.

[Read more](#)

Benedict Cumberbatch revealed as Richard III's second cousin as actor prepares to read at reinlment ceremony

By Catherine Shepherd
Ahead of the cathedral ceremony, genealogists have produced a family tree which...

[Read more](#)

The Art of a Nation: First major exhibition of Irish art in London for over 30 years

Kennedy's exhibition from 'Allied with Britain' art collection are heading to...

[Read more](#)

From car park to royal tomb: Ten stories from the discovery of Richard III

Marking Richard III's burial in Leicester Cathedral, we look back at the top ten.

[Read more](#)

To improve the best experience, we use cookies. If you continue browsing, we'll assume that you are happy with them. Please [click here](#) for more information. [Close](#)

Articol informativ pe prima pagină a website-ului www.museums.ro

facebook.com/brukenthal-national-museum/...
Brukenthal National Museum / Muzeul Național Brukenthal

0% response rate, 1 day or more to respond
Respond faster to turn on the icon

3,829 likes +7 this week
5 were here +3 this week

Boost Your Post
"Circumansa... " is performing better than 25% of your recent posts.

2,041 post reach this week

Promote Your Page
Reach up to 120,000 people near Sibiu
[Promote Page](#)

ABOUT
Gara Mare Sibiu

9 Piata Mare 4-5
Sibiu, Romania
0269 217 691
Open Today 10:00-19:00
Price Range \$
<http://www.brukenthalmuseum.ro> [Promote Website](#)

Apps
2,594 people reached [Boost Post](#)

bruken
Brukenthal National Museum / Muzeul Național Brukenthal added 7 new photos to the album: WHITE PALACE, DARK STORY: A DIFFERENT VIEW ON OUR ENDEAVOURS
Published by Maria Biana Spataru (P) · 7 March · [View](#)

RO
Semnează petiția pentru restaurarea Palatului Brukenthal <http://www.brukenthalmuseum.ro/index2.php/petitie/>
Citește Manifestul campaniei: <http://www.brukenthalmuseum.ro/petitie/Manifest.RO.pdf>
EN... See More

campanie pentru restaurarea palatului brukenthal

Exemplificare de postare pe pagina oficială de facebook a Muzeului Național Brukenthal.

Festivalul Copiilor „Maria Lătărețu”, ediția a IV-a, la Muzeul Gorjului

Ion CATANĂ*

Abstract: *This article represents a retrospection of the 4th edition of the “Maria Lătărețu” Children's Festival, hosted by the Gorj Museum in Târgu Jiu.*

Key words: *the „Maria Lătărețu” Children's Festival, retrospection, 4th edition, winners, Romanian folk music interpretation*

Cuvinte cheie: *Festivalul Copiilor „Maria Lătărețu”, retrospectivă ediția a IV-a, Muzeul Gorjului, interpretare muzică populară românească, premianți*

După un an de când nu s-a mai ținut, Festivalul Copiilor *Maria Lătărețu* revine în 16 mai 2015, plecând de la Bălcești-Gorj la Muzeul Gorjului.

La această cea de-a IV-a ediție a manifestării s-au înscris 42 de copii, 11 dintre ei fiind din afara județului Gorj. Copii talentați din Oltenia și-au disputat marele premiu al Festivalului Copiilor *„Maria Lătărețu*, fiind organizat de către Consiliul Județean Gorj, Muzeul Județean *„Alexandru Ștefulescu*, Școala Populară de Artă din Târgu Jiu și Asociația Culturală *„Doruleț din România*.

A fost o mare sărbătoare a micuților mari artiști ai cântecului popular românesc. Ce poate fi mai frumos pe această lume, decât atunci când vezi la treabă niște minunății de copii? De această dată, au fost prezenți 42 de micuți, care ne-au dat de înțeles că frumosul nostru cântec autentic nu va dispărea cât va dura lumea asta mare și frumoasă. Felicitări părinților, felicitări profesorilor care se ocupă de pregătirea lor, felicitări instituțiilor de cultură care, iată, îi unesc pe dragii noștrii urmași să ia tot ceea ce-i mai frumos, mai curat și mai ales de la viață!, a spus Dorin Brozbă, organizatorul evenimentului.

Cea de-a patra ediție a Festivalului Copiilor *Maria Lătărețu* și-a desemnat câștigătorii, sâmbătă, 16 mai 2015. Anul acesta trofeul a rămas în Gorj, fiind adjudecat de o micuță solistă de muzică populară de doar 11 ani, din Turceni, *Cornelia Constantina Orleanu*.

Sala de festivități a Muzeului Județean Gorj *Alexandru Ștefulescu* a găzduit, sâmbătă după-amiaza, un adevărat maraton folcloric.

* Prof. Ion Catana, conservator general, Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, e-mail: ioncatana@gmail.com

Festivalul a fost un preamb al evenimentului *Noaptea albă a muzeelor*. Festivalul a umplut, până la refuz, sala de festivități a Muzeului Județean Gorj, participanții întrecându-se în fața juriului și a publicului doritor de spectacol.

Este festivalul florilor, este festivalul primăverii, ne spune Ioana Lătărețu, nora celebrei artiste.

Timp de aproape cinci ceasuri, începând cu orele 14⁰⁰, 42 de micuți artiști ai cântecului popular românesc din toate județele Olteniei s-au întrecut în a demonstra faptul că viitorul cântecului popular autentic este pe mâini bune. Talentul acestora a făcut ca misiunea juriului, format din Nina Predescu, Ioana Lătărețu, Albinel Firescu, Maria Beatrice Bândoiu, Angelica Mirea, Maria Corlan Mischie și Luiza Ciudin, să fie una foarte dificilă. În cele din urmă, membrii juriului au decis ca anul acesta Marele Premiu și Trofeul Festivalului să revină Corneliei Constantina Orleanu, în vârstă de 11 ani, din Turceni. Premiul I a fost adjudecat de Yasmine Polacek, din Târgu-Jiu, Premiul II a fost acordat Mariei Cristina Bușoi, din Motru, iar Premiul III a revenit Alexandrei Savu, din Drobeta Turnu Severin. Au mai fost acordate, de asemenea, și șapte premii speciale. Premiul special al Muzeului Județean Gorj Alexandru Ștefulescu a revenit Melindei Mitrean, din Rovinari, Premiul special al juriului a fost acordat Mariei Camelia Chivu, din Ostroveni (Dolj), Elenei Mihaela Bălan, din Rovinari, Larisei Cîrlugea, tot din Rovinari, iar Premiul special al publicului a revenit Elenei Izabela Matei, din Bustuchin.

Au mai fost acordate și două Premii de originalitate; unul dintre acestea a revenit Mariei Grigoria Cantoriu, din Rovinari, iar celălalt lui Carlos Mihai Borș, de asemenea, din Rovinari. Toți participanții au primit premii de onoare din partea organizatorilor, respectiv Muzeul Județean Gorj Alexandru Ștefulescu, Școala Populară de Artă Târgu-Jiu și Asociația Culturală *Doruleț din România*.

Festivalului Copiilor *Maria Lătărețu* a fost prezentat de Ingrid Boiengiu, din Drobeta Turnu Severin, câștigătoarea marelui premiu la ediția precedentă.

MUZEUL JUDEȚEAN GORJ „ALEXANDRU ȘTEFULESCU”
ȘCOALA POPULARĂ DE ARTĂ TÂRGU-JIU
ASOCIAȚIA CULTURALĂ „DORINȚĂ DIN ROMÂNIA”

VĂ INVITĂ,
SĂMBĂTĂ,
16 MAI 2015,
DE LA ORA 14:00,
LA

FESTIVALUL COPILOR MARIA LĂTĂREȚU — EDIȚIA A IV-A —

CE SE VA DESFĂȘURA ÎN
SALA DE FESTIVITĂȚI LA
MUZEUL JUDEȚEAN GORJ
„ALEXANDRU ȘTEFULESCU”
DIN TÂRGU-JIU

ÎNSCRIEREA CONCURȘENȚILOR, CU VÂRȘTE CE PRINDE ÎNȚRE 8 ȘI 14 ANI, SE VA FACE LA BIROUA
DE RELAȚII CU PUBLICUL AL MUZEULUI JUDEȚEAN GORJ ÎNĂLAȚ TRIBUNALEI TÂRGU-JIU
ȘI LA CASA „MĂRIA LĂTĂREȚU” DIN BĂLCULEȘTI, COMUNA BÎNGEȘTI-CHE, ABIA ÎN-
CEPÂND CU DATA DE VINERI, 1 MAI 2015, ORA 16, ȘI PÂNĂ LA DATA DE MIERCURI, 13 MAI, ORA 15

CONCURȘENȚII DIN ALTE LOCALITĂȚI VOR SOLICITA ÎNSCRIEREA PE MAILUL: bdmedia@yahoo.com

PREZEDINȚELE DE ONOARE AL FESTIVALULUI: ÎNG. IOANA LĂTĂREȚU, BUCUREȘTI

PREȘEDINȚELE JURULUI: NINA PREDESCU

DIRECTOR ARTISTIC: MARIA BEATRICE BÂNDOIU

PREZENTATOR: MARIA INGRID BOENGIU, 11 ANI, DROBETA-TURNU SEVERIN

LA ACEST FESTIN FOLCLORIC ÎȘI DAU CONCURȘUL:

NINA PREDESCU, MARIA BEATRICE BÂNDOIU, MARIA CORLIAN MIȘCHIE, ELENA

POPESCU LĂZĂROIU, ANGELICA MIREA, CRISTINA BOIAN, IALARA DRĂGUT,

NELEȚI TRANDAFIR, BALICA ELENA CĂPÎTĂNESCU,

CONSTANTIN LOGOFETESCU, LUIZA CHUDIN, CRISTIANA SOREANI,

INGRID BOENGIU, ANA MARIA SOREANI, IONELA TRANDAFIR

PARTENERI MEDIA: N SAT TV TÂRGU-JIU, TELE 3 TÂRGU-JIU,

COTIDIANUL GORJ DOMIN, COTIDIANUL GORJ EXCLUSIV

REALIZATOR: DORIN BROZBĂ

PRODUCĂTOR: B.D. MEDIA TÂRGU-JIU

Afiș festival

Juriul festivalului

Festivalul copiilor *Maria Latărețu* ediția a IV-a

Cornelia Orleanu alături de Ioana Lătărețu, urmașa celebrei artiste

Joc prin labirint la Muzeul de Istorie

Programul *Vacanță la muzeu*

Dr. Irina CÎRSTINA*

Abstract: *History can be entertaining. This idea gave rise to an ingenious method for valorising the exhibition discourse and for stimulating the children's interest in the educational activities which can be carried out at the museum.*

Key words: *Game, permanent exhibition, labyrinth, history*

Cuvinte cheie: *Joc, expoziție permanentă, labirint, istorie.*

Preambul

După o experiență de 15 ani ca muzeograf și ghid în cadrul muzeelor din Târgoviște, mai cu seamă la Muzeul de Istorie, transmitând, cu multă dăruire, mesajul expoziției permanente, am realizat că informația istorică poate fi redată și altfel¹, într-o manieră care să îi implice mai mult pe copii. Cât de atractiv este un muzeu cu o ținută “clasică” pentru copii?² Cum ar putea deveni?³ Dacă aș crea o poveste, sau mai multe, pe baza expoziției permanente, aș schimba ceva în modul de percepție al copiilor? Ce să aleg și cum să formulez? Ar trebui să existe o miză a acestui *joc*? Răspunzând afirmativ, că pot să le ofer o experiență inedită și incitantă, am decis să redactez mai multe ghicitori despre obiecte-simbol din muzeu, apoi să realizez un traseu, fiecare rezolvare conducând la următoare întrebare, miza fiind o *comoară*. Ocazia perfectă s-a dovedit a fi Programul *Vacanță la muzeu!*, un program cu o durată de 8 săptămâni, care a inclus activități educative și ateliere, în lunile iulie și august 2015. Participarea copiilor a fost gratuită, cu o înscriere în prealabil, pentru a ști câți copii sunt

* Muzeograf, Complexul Național Muzeal Curtea Domnească Târgoviște, e-mail: irina_floroiucirstina@yahoo.com

¹ Angelica Iacob, *Programe “pe alete” la muzeu*, în “Revista Muzeelor”, 4, 2005, pp. 9-16.

² Alexandra Zbucnea, *How do young people visit museums*, Qualitative Research in Communication International Conference Bucharest, October 3-4, 2013, articol disponibil la adresa web: https://www.academia.edu/9982151/How_do_young_people_visit_museums.

³ Idem, *Educația formală și informală în muzee*, p 42, articol disponibil la adresa: https://www.academia.edu/10731384/Educa%C5%A3ia_formal%C4%83_%C5%9F_informal%C4%83_%C3%AEn_muzeu_Formal_and_Informal_Education_in_Museums

dormici să își petreacă vacanța la muzeu. Aproximativ 200 de copii au frecventat muzeele, unii dintre ei venind mai multe săptămâni la rând. Ne-am adresat celor cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani, și în ideea de a fi un sprijin pentru părinții aflați la serviciu. Activitățile s-au desfășurat în 7 muzee, acoperind mai multe arii de patrimoniu.

Desfășurarea activităților

Prima săptămână a lunii iulie s-a desfășurat la Muzeul de Istorie. Pentru a-i familiariza cu muzeul, le-am oferit un ghidaj prietenos, cu o prezentare realizată pe măsura nivelului lor de înțelegere, interactivă și neîncărcată cu informații și amănunte. Zilele următoare au inclus atelierul *despre cancelaria domnească* și introducerea în atmosfera Curții domnești de la Târgoviște. Am vizitat Curtea, am reconstituit activitățile specifice unei locuințe princiare, am citit despre imaginea ei așa cum au văzu-o oamenii epocii medievale. Apoi, copiii au primit obiecte variate din recuzita muzeului și au putut exersa diverse roluri. Am văzut cum arată o coroană, un buzdugan, costume medievale, lacăte, sigilii, monede etc. Ultima zi a fost dedicată jocului prin labirint. Am formulat 14 ghicitori, pe unele dintre ele însoțindu-le de mici povestioare despre orașul medieval, despre anumite personalități istorice sau obiecte deosebite din muzeu. Parcursul începe de la ideea că muzeul e un mijloc de transport spre trecut. “Lângă al doilea stâlp din dreapta veți găsi, de vă uitați, un indiciu ce vă duce în alt timp și în alt spațiu”. Acest prim indiciu le era oferit la intrare și de el se legau toate celelalte. Îl descopereau pe Burebista după fizionomie și după amplasarea în sală: “Lângă vatră, stă cu barbă. Pe fereastră de privește, curtea mare o zărește”. Apoi, se întorceau în neolitic: “Stai cu fața spre Burebista, fă trei pași la dreapta, apoi mergi în față: Neoliticul te așteaptă”. Copiii învățaseră despre *sedentarizare* și despre cele mai importante achiziții ale epocii neolitice. În loc să îi întreb direct, i-am provocat să își amintească și să lucreze în echipă căutând rezolvarea. Explicându-le despre construcția caselor, despre organizarea în mici sate, ca element fundamental de civilizație, despre tot ce a decurs din acest *acasă*, cu domesticirea animalelor și cultivarea plantelor, a fost firesc să îi provoc să descopere la ce mă refer când am următoarea formulare: “Nu e peșteră, nici grotă, nu te cheamă,

dar te așteaptă. Unde pleci, tot te întorci”.

Am inclus termeni despre care ulterior am vorbit, am analizat contextele istorice în care au avut loc evenimentele la care se făcea referire în fiecare dintre ghicitori. Au aflat ce înseamnă Ordinul Dragonului, Drăculea, *logia venețiană*, de unde vine *foișorul* ca tip de construcție în epoca lui Constantin Brâncoveanu, au învățat despre apeductele medievale, prilej de a discuta despre *descrierea orașului*, așa cum apare la călătorii străini din secolul al XVII-lea.

Ultima perioadă glorioasă a orașului a fost epoca lui Constantin Brâncoveanu și pe el l-am introdus în discuție astfel: “Prințul aurului, boier luminat multe palate a ridicat. *Logia și foișorul* le-au împodobit decorul“. Brâncoveanu, pe lângă refacerea Târgoviștii și a Curții Domnești, construiește Foișorul, ridică palatele de la Potlogi și Doicești, ambele în Dâmbovița, cel dintâi aflat în etapa de finalizare a restaurării, o macheta a acestuia fiindu-ne de mare ajutor în expoziție. Descopeream apoi modernitatea, Europa secolului al XIX-lea, cu o punctare a domniei lui Alexandru Ioan Cuza și a unui frumos ceas, la care ajungeau dacă răspundeau la întrebarea: “Cine stă și socotește, ziua noaptea nu greșește, salonul îl locuiește?” Apoi ajungeau la o botină, la ideea de schimbare totală a vestimentației, la moda europeană.

Labirintul s-a desfășurat în toate cele 9 săli. Am plasat întrebarea decisivă în ultima sală, după ce aflau ce înseamnă “La Belle Epoque” și cum era Târgoviștea la 1900. Ultimul indiciu suna astfel: “*Caravala îți aduce o comoară dulce, dulce*”, și el îi trimitea din nou înapoi în timp, la epoca marilor descoperiri istorice, la vapoarele care aduceau din Orient aur și mirodenii, mărfuri de lux, prețioase și râvnite pretutindeni. Efortul de a o găsi (era la mijlocul traseului) a fost urmat de o bucurie imensă, bomboanele având gustul unei adevărate descoperiri. “Căutarea” a avut o durată de 30 – 50 minute, în funcție de grupul de copii care a participat.

Concluzii:

- Până la urmă, orice spațiu muzeal și orice temă pot fi valorificate și transpuse la nivelul de interes al copiilor;
- Personal, m-am bucurat să văd că le-a plăcut, că au înțeles ideea mea și au îndrăgit muzeul, mulți copii participând și în săptămânile următoare la activitățile propuse în cadrul programului de vacanță.

Imagini din timpul jocului
prin labirint

Fereastră în timp.
Cancelaria domnească de la Târgoviște
pe înțelesul copiilor

Dr. Irina CÎRSTINA^{*}
Camelia NIȚĂ^{**}

Abstract: *The old Citadel of Throne Wallachia, Târgoviște, represented the symbol of the princely power for centuries. Not for nothing did more than 33 voivodes leave their mark in red wax on the most important documents of those times. The reconstruction of the court atmosphere and the sketch of a theoretical and practical learning support for the students represented the objectives which animated us in implementing this museum education project.*

Key words: *princely chancellery, charter, seal, red wax, princely court, Târgoviște.*

Cuvinte cheie: *Cancelarie domnească, hrisov, sigiliu, ceară roșie, curte domnească, Târgoviște.*

Plecând de la realitatea că, vreme de 300 de ani, de la Mircea cel Bătrân (1386-1418) la Constantin Brâncoveanu (1688-1714) la Târgoviște a funcționat, e drept, cu unele notabile intermitențe, cancelaria domnească a Țării Românești, unde s-au emis mii de documente, este de la sine înțeles de ce am ales această temă. Curtea domnească există și astăzi, iar această realitate poate fi valorificată inclusiv sau mai ales, în favoarea publicului tânăr. Apoi, proiectul a venit în continuarea celui de anul trecut, despre evoluția monedelor, numai că acum am mers mult mai departe cu partea practică, cu implicarea copiilor.

Conceptual, proiectul s-a adresat copiilor din ciclul primar, dar poate fi adaptat și pentru elevi de gimnaziu sau chiar de liceu și, de ce nu, pentru studenți. Nu sunt așa multe oportunități în mediul școlar, universitar chiar, de a observa îndeaproape sigiliile, inelele sigilare, tipurile de documente, cum pot fi observate și studiate la muzeu, așa încât considerăm experimentul nostru un bun început, cu posibilități de extindere și reconfigurare în interiorul temei evului mediu la Târgoviște.

Dincolo de programele *Școala Altfel* sau *Vacanță la*

^{*} Muzeograf, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească”, Târgoviște, email: irina_floroiucirstina@yahoo.com

^{**} Conservator, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească”, Târgoviște, email: camelianita2006@yahoo.com

Muzeu, atelierul a fost realizat și într-o școală din mediul rural, Școala Generală Răciu - Dâmbovița, acolo unde copiii nu participaseră la niciun atelier și, în general, nu vizitaseră și nu cunoașteau muzeele, nu doar din Târgoviște, oraș aflat la aproximativ 25 de km, dar de niciunde.

Practic, în acest moment, avem o cancelarie itinerantă, așa cum funcționa și în evul mediu, și ne putem deplasa oriunde, pe măsura cererii din partea școlilor. Prețul unui bilet este de 5 lei și el acoperă cheltuielile cu materialele folosite.

Organizarea atelierului a constat, într-o primă etapă, din întocmirea unor necesare de materiale, urmate de realizarea elementelor auxiliare ale atelierului, precum:

- realizarea de copii xerox după facsimile ale unor documente medievale aflate în colecția muzeului;

- patinarea acestora în fum, pentru un aspect cât mai autentic;

- atașarea șnururilor de sigilare, în culorile folosite de cancelaria domnească;

- realizarea unor componente pentru sigiliile timbrate, cu diverse forme și dimensiuni: romb, floare;

- realizarea diplomelor de participare care purtau drept parafă un sigiliu în ceară și semnăturile noastre, în slavonă.

A doua etapă a reprezentat-o **suportul teoretic**, baza de informații peste care s-a suprapus, în a doua parte, **activitatea practică**. Cu o durată de aproximativ 15-20 de minute, dialogul cu participanții a fost realizat prin intermediul unei prezentări Power Point, care a inclus cadrul general de funcționare al unei cancelarii domnești și de realizare a sigiliilor de-a lungul timpului. Am integrat în prezentare și informații succinte despre rolul banilor și al sigiliilor, despre forma și despre importanța lor, despre importanța sigiliilor și a simbolurilor heraldice etc. O scurtă expunere a semnificației stemelor și blazoanelor, a tehnicilor de realizare a sigiliilor, dar și prezentarea unor facsimile de documente medievale care purtau sigilii diverse au întregit demersul nostru. „Sigiliu atârnat... nu a mai fost doar o expresie din carte,

¹ Aurelian Sacerdoțeanu, *Sigiliul domnesc și stema țării. Conceptul de unitate a poporului român pe care îl reflectă și rolul avut în formarea ideii de unire*, în „Revista Arhivelor“, XI, nr. 2, București 1968, pp 11-68.

² Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.

participanții putând atinge și observa cât de greu era un sigiliu (cca. 500-700 g) și cum atârână de document, cusut cu fir de mătase, protejat în căușul de ceară³. La final, copiii au vizionat două scurt-metraje care prezentau tehnicile de realizare a matrițelor numismatice și sigilare, iar expresia “a bate fierul cât e cald” a prins sens.

Supportul practic al proiectului a constat din exersarea abilităților și aplicarea noilor cunoștințe acumulate de către participanți, după cum urmează:

- redarea în manieră personală a unui însemn heraldic pe un suport din hârtie;
- imprimare în pastă Fimo a unor monede, medalii, plachete;
- realizarea unui negativ pe hârtie a obiectelor folosite (monede, medalii);
- ștampilare în tuș de diferite culori;
- realizarea sigiliilor în ceară, urmând toate etapele realizării acestora în funcție de tipul de sigiliu aplicat.

Etapele sigilării au fost efectuate în echipă. Am format grupuri de câte 4-5 copii și fiecare a participat la următorii pași:

- perforarea documentului în zona inferioară, în locul indicat pentru sigilare, pentru o mai bună aderență a cerii;
- picurarea cerii topite deasupra perforațiilor;
- amprentarea sigiliului în ceara caldă, roșie;
- semnarea documentului de fiecare copil al grupeii respective, cu prenumele, după modelul uzitat în cancelaria domnească, folosind pană și tuș.

Participanții au primit, pe lângă diplomă, și documentele sigilate de ei, și restul planșelor lucrate personal și micile impresiuni în plastilină/ ceară fimo.

Concluzii:

Până în prezent au fost desfășurate 20 de ateliere care au însumat 500 de participanți, solicitările venind în continuare;

Am promovat imaginea Curții domnești și, implicit, a muzeului și a unui meșteșug de mult uitat, punând în valoare patrimoniul muzeal;

Succesul atelierelor a determinat încheierea de protocoale de

³ Adina Berciu-Drăghicescu, *Introducerea în istorie și științele auxiliare ale istoriei*, Tipografia Universității Creștine Dimitrie Cantemir, București, 1992, pp 95-107.

colaborare cu alte 3 școli din județ pentru a realiza atelierul în mijlocul copiilor, toate cele trei instituții de învățământ fiind din mediul rural.
“Este cea mai frumoasă zi din viața mea!” (Sunt cuvintele unui elev din clasa a IV-a, Școala nr. 2 Stoenești, Giurgiu, participant la atelier în cadrul programului *Școala Altfel*).

Aspecte din timpul desfășurării atelierului

Palatul Brukenthal prin obiectiv. Filmele campaniei *White Palace – Dark Story*

Laura COLTOFEAN*
Alexandru-Ilie MUNTEANU**

Abstract: Carried out between March-May 2015 by the Brukenthal National Museum, for the restoration of the Brukenthal Palace, the *White Palace – Dark Story* campaign also included four short films among the communication means, with a sound track provided by the dark wave *Deine Lakaien* group. The aim of this article is to present the way in which the four short films were realised, passing through each step of the video production, from pre-production, to production and post-production. Included in the category of low-budget productions, these films represent an example of how one can realise short films to promote a cultural event with the minimum of technical and financial resources by maintaining a high qualitative level.

Key words: Brukenthal Palace, campaign, *White Palace – Dark Story*, short films, pre-production, production, post-production, low-budget film.

Cuvinte cheie: Palatul Brukenthal, campanie, *White Palace – Dark Story*, scurtmetraj, preproducție, producție, postproducție, film low-budget.

Introducere

Literatura de specialitate, deși relativ bogată în ceea ce privește numărul de studii și lucrări publicate, pare să conveargă într-un punct comun, enunțat de majoritatea celor care activează în domeniul cercetării muzeale, și anume că ultimele decenii au adus schimbări majore pe de o parte, în felul în care este concepută relația muzeu-public, iar pe de altă parte, în însăși noțiunea de patrimoniu¹.

Dezvoltarea tehnologică a deschis muzeului noi posibilități de comunicare cu publicul său, mai precis, cu diferitele tipuri de public².

* Muzeograf, Muzeul Național Brukenthal,
e-mail: laura.coltofean@brukenthalmuseum.ro;

** Muzeograf, Muzeul Național Brukenthal,
e-mail: alexandru.munteanu@brukenthalmuseum.ro.

¹ Chérif Khaznadar, *Avant-propos*, în „Internationale de l'imaginaire. Nouvelle série – No 27. Le patrimoine, oui, mais quel patrimoine?”, *Maisons de cultures du monde: Babel*, 2012, p. 11-13; McLean 1997, *apud* Richard Sandell, Robert R. Janes, *Introduction to Part Three (Marketing the Museum)*, în Richard Sandell, Robert R. Janes, „Museum Management and Marketing”, Routledge, London and New York, 2007, p. 291.

² Unii autori din ultimii ani preferă utilizarea termenului *publics*, în loc de *public*, pentru a obișnui specialiștii din muzeu cu faptul că publicul nu este un grup omogen și

Muzeele au adoptat noile tehnologii din dorința de a face experiența vizitatorului mai interactivă. În prezent, în numeroase muzee din lume sunt rulate, în general, videoclipuri informative. Însă, după cum vom vedea în rândurile ce urmează, utilizarea tehnologiei video poate servi muzeelor și în alte moduri.

În perioada 1 martie – 30 mai 2015, Muzeul Național Brukenthal și Asociația Brukenthalia au desfășurat campania *White Palace – Dark Story*, dedicată conștientizării publicului vizitator cu privire la necesitatea restaurării Palatului Brukenthal³. Palatul Brukenthal, unul din cele mai importante monumente în stil baroc din România, a fost construit în perioada 1778 – 1788 de baronul Samuel von Brukenthal, guvernatorul Marelui Principat al Transilvaniei, pentru a-i servi drept reședință și sediu al colecțiilor⁴. Mijloacele de comunicare ale campaniei au fost diverse, printre ele numărându-se și patru scurtmetraje, intitulate generic *White Palace – Dark Story*⁵. Scopul acestui articol este de a prezenta succint modalitatea de realizare a celor patru scurtmetraje, trecând prin toate etapele producției video: preproducție, producție și postproducție.

Preproducția

Prima etapă a producerii unui film, indiferent de natura acestuia – publicitar, documentar, artistic etc., este cea de preproducție, adică de pregătire a filmului. În cazul Muzeului Național Brukenthal, în această fază s-a stabilit realizarea a trei scurtmetraje care să se plieze pe structura modulară a campaniei, evidențiind problemele de conservare majore ale Palatului Brukenthal, ce necesită intervenție imediată: elementele din piatră, saloanele de recepție, respectiv fațada secundară

că au de-a face cu o pluralitate de publicuri. Nick Prior, *Postmodern Restructurings*, în Sharon Macdonald (ed.), „A companion to museum studies”, Malden, Oxford and Carlton, Blackwell Publishing Ltd., 2006, p. 475; Mieke Bal, „Exposing the Public”, în Sharon Macdonald (ed.), *op.cit.*, p. 538.

³ Pentru mai multe informații despre *Campania White Palace – Dark Story*, vezi secțiunea *Campanie* de pe site-ul oficial al Muzeului Național Brukenthal: <http://www.brukenthalmuseum.ro/petitie/index.html>.

⁴ Dana Roxana Hrib, *Ghidul Galeriei de Artă Europeană / European Art Gallery Guidebook*, Sibiu, Editura Altip, 2011, p. 7-8.

⁵ Cele patru scurtmetraje pot fi vizionate pe site-ul Muzeului Național Brukenthal: <http://www.brukenthalmuseum.ro/petitie/filme.html>.

a clădirii. Totodată, s-a discutat și realizarea unui scurtmetraj care să prezinte imagini din timpul desfășurării campaniei, rezultatele acesteia, respectiv impactul asupra publicului. În această etapă a fost realizată documentarea necesară producerii celor patru filme, au fost decise locațiile de filmare în cadrul cărora s-au identificat problemele de conservare ce trebuiau semnalate, iar apoi s-a elaborat scenariul și a fost aleasă coloana sonoră. De asemenea, au fost stabilite echipa de producție și bugetul.

Conceptul campaniei *White Palace – Dark Story* și, implicit, al celor patru scurtmetraje, aparține Directorului General Adjunct al Muzeului Național Brukenthal, dr. Dana Roxana Hrib. Totodată, ea este autoarea textelor din filme, respectiv a elementelor de grafică digitală.

Regia, filmarea și editarea scurtmetrajelor ne-a revenit nouă, autorilor acestui articol. De asemenea, la realizarea filmelor au contribuit și colegi din alte secții ale instituției, care au participat în calitate de figuranți sau ne-au pus la dispoziție, spre exemplu, diverse piese din colecții și reflectoare. Printre figuranți s-au numărat și elevi voluntari de la Liceul de Artă Sibiu, respectiv studenți de la Departamentul de Jurnalism al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Coloana sonoră a celor patru scurtmetraje este asigurată de formația dark wave *Deine Lakaien* din Germania, care în anul 2013 a susținut un concert în curtea Palatului Brukenthal în cadrul festivalului ARTmania. *Deine Lakaien* a fost partenerul unic al campaniei⁶, acordând Muzeului Național Brukenthal dreptul de copyright pe cinci ani pentru cele patru melodii alese.

Este cunoscut faptul că problemele financiare îi obligă adesea pe regizor și echipa sa să treacă de la vis, adică de la planul inițial, ideal, la realitate⁷. Scurtmetrajele campaniei *White Palace – Dark Story* nu au beneficiat de buget, ceea ce a îngreunat semnificativ întregul proces de creație, însă a obligat echipa de producție să se adapteze situației și să caute soluții eficiente. Astfel, totul a fost realizat prin mijloacele proprii ale Muzeului Național Brukenthal și prin munca în echipă a angajaților săi. Important de menționat este faptul că cele patru filme se încadrează

⁶ http://www.brukenthalmuseum.ro/petitie/deine_lakain.html, accesat în data de 8 noiembrie 2015.

⁷ Frédéric Strauss, Anne Huet, *Cum se fac filmele*, traducere din limba franceză de Andreea Petre, București, Humanitas, 2008, p. 13.

în categoria producțiilor low-budget, costul lor total fiind de numai 84 de lei, sumă investită strict în achiziționarea casetelor necesare filmărilor.

Întrucât Muzeul Național Brukenthal nu dispune de aparatura necesară filmărilor, acestea s-au efectuat cu o cameră video Panasonic NV-GS230 împrumutată. Aceasta este un model mai vechi, uzat și cu posibilități destul de reduse în comparație cu avantajele oferite de tehnologia de ultimă oră, ceea ce deseori a îngreunat procesul de filmare la standardele dorite.

Producția

Etapă de producție a constat în filmările propriu-zise care, cumulat, au durat o lună. În general, în timpul filmărilor s-a încercat găsirea unor soluții pentru a compensa deficiențele tehnice și lipsa echipamentului potrivit. Spre exemplu, din cauza imposibilității de a realiza panoramări sau mișcări de traveling, în primele trei scurtmetraje predomină cadrele statice. În compensație, dinamismul a fost creat prin jocuri de lumini și umbre, respectiv prin inserarea unor elemente active (precum insecte) inspirate de naturile moarte flamande și olandeze din secolele XVI-XVII, prezente și în colecțiile Muzeului Național Brukenthal.

Postproducția

În etapa de postproducție, care s-a desfășurat pe parcursul a două luni, a avut loc editarea materialului filmat, în programul Adobe Premiere Pro CS6. Conceptul general al montajului a gravitat în jurul dorinței de a evidenția problemele Palatului Brukenthal în concordanță cu linia melodică, astfel încât mesajul filmelor să fie cât mai bine conturat și cu un impact vizual cât mai puternic. Primele trei scurtmetraje sunt alb-negru, pentru a spori dramatismul aspectelor prezetate, în timp ce al patrulea este color deoarece, dat fiind succesul campaniei, mesajul acestuia este unul pozitiv.

Primul scurtmetraj al campaniei, intitulat *White Palace – Dark Story: the stone*, este realizat pe melodia *My Winter* de Deine Lakaien. După cum sugerează și subtitlul, filmul aduce în atenția publicului elementele și structurile arhitectonice din piatră ale Palatului

Brukenthal, aflate într-o stare de conservare precară, și anume: portalul fațadei, portalul cu atlanți din prima curte interioară, soclul clădirii, respectiv ancadramentele ferestrelor și lucarnelor. În film predomină cadrele statice, cu câteva elemente active, pentru a conferi puțin dinamism, iar prezența umană este redusă la minim. Se poate spune că primul scurtmetraj este unul *rece*, plin de dramatism, pentru a evidenția starea de degradare avansată a Palatului.

Al doilea scurtmetraj, *White Palace – Dark Story: the reception*, părăsește curțile și invită publicul în interiorul Palatului Brukenthal, la un joc de umbre și lumini, respectiv la un dialog fictiv cu baronul Samuel von Brukenthal. Realizat pe melodia *Along Our Road*, filmul prezintă cele cinci saloane de recepție ale Palatului Brukenthal și elementele ce necesită restaurare: parchetul, tapetul din pânză de in și cel din hârtie pictată manual.

Al treilea scurtmetraj, *White Palace – Dark Story: the legacy*, prezintă starea de conservare precară a fațadei secundare a Palatului Brukenthal și, totodată, recapitulează principalele probleme din primele două filme. Realizat pe un fundal muzical reprezentat de melodia *Young*, acest film constituie un apel către generația tânără cu privire la importanța salvării Palatului Brukenthal și protejarea patrimoniului cultural, în general. Filmul se finalizează printr-o întinerire computerizată a baronului Samuel von Brukenthal și a soției sale, Sophia, realizată pornind de la portretele acestora din colecțiile Muzeului.

Al patrulea scurtmetraj, *White Palace – Dark Story: it just happens*, realizat pe melodia *Sometimes*, surprinde momente din timpul desfășurării campaniei (spre exemplu, din timpul strângerii de semnături pentru petiție, de la conferințele de presă, activitățile educative cu elevii Liceului de Artă Sibiu, expoziții, Noaptea Muzeelor etc.) și prezintă rezultatele principale ale acesteia. Totodată, acest film constituie unul din produsele finale ale unui proiect educativ al cărui grup țintă a fost format din șapte studenți ai Departamentului de Jurnalism din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Aceștia au fost mai întâi familiarizați cu tehnicile de filmare, iar apoi au avut posibilitatea de a pune în practică noile cunoștințe, filmând la activitățile și evenimentele din cadrul campaniei cu aparatura pusă la

Diseminarea scurtmetrajelor

Campania *White Palace – Dark Story* s-a desfășurat în principal în mediul online, motiv pentru care cele patru scurtmetraje au fost diseminate pe următoarele trei canale de comunicare: site-ul oficial al Muzeului Național Brukenthal, YouTube și, în special, pagina de Facebook a instituției, dat fiind faptul că rețelele de socializare au devenit indispensabile instituțiilor care doresc să păstreze o legătură strânsă și constantă cu publicul.

Impactul scurtmetrajelor în mediul online a fost foarte bun. La momentul redactării acestui articol, primul scurtmetraj, *the stone*, are 1262 de vizualizări, 35 de share-uri și 21 de like-uri. Al doilea scurtmetraj, *the reception*, are 646 de vizualizări, 32 de share-uri și 23 de like-uri. Al treilea, *the legacy*, a beneficiat de 635 de vizualizări, 32 de share-uri și 22 de like-uri, în timp ce ultimul film, *it just happens*, a înregistrat 321 de vizualizări, 17 share-uri și 28 de like-uri⁸.

După finalizarea campaniei, diseminarea scurtmetrajelor a continuat în cadrul unor evenimente cu diverse tipuri de public. Astfel, acestea au fost prezentate în cadrul Academiei de vară de film de la Mălâncrav (jud. Sibiu), organizată de producătorul și regizorul Günter Czernetzky, în colaborare cu Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, în perioada 7 – 13 iulie 2015. Publicul a fost format din studenți, cadre universitare și, foarte important, producători de filme publicitare. A urmat, apoi, difuzarea filmelor la ARTmania Festival, în perioada 30 iulie – 1 august 2015, în cadrul proiecțiilor de film *Gothic Brukenthal - Cinema*, desfășurate în expoziția *Gothic* din Palatul Brukenthal⁹ și la care au participat în principal turiști. În septembrie 2015, cele patru scurtmetraje au fost prezentate localnicilor și turiștilor la Librăria Habitus din Sibiu, în cadrul serilor de film intitulate *CINE M-A văzut la Habitus*, înainte de proiecția filmelor principale.

Concluzii

Cele patru scurtmetraje din cadrul campaniei *White Palace* –

⁸ https://www.facebook.com/Brukenthal-National-Museum-Muzeul-Na%C8%9Bional-Brukenthal-192679920764615/videos?ref=page_internal, accesat în data de 8 noiembrie 2015.

⁹ <http://artmaniefestival.ro/program/>, accesat în data de 8 noiembrie 2015.

Dark Story constituie un exemplu pentru cum pot fi realizate producții video de promovare a unei cauze culturale cu resurse tehnice și financiare minime, însă păstrând un nivel calitativ ridicat.

Bibliografie:

Bal, Mieke, *Exposing the Public*. În Sharon Macdonald (ed.), *A Companion to Museum studies*, Malden, Oxford and Carlton, Blackwell Publishing Ltd., 2006, p. 525-542.

Hrib, Dana Roxana, *Ghidul Galeriei de Artă Europeană / European Art Gallery Guidebook*, ediția a doua revizuită și adăugită. Bibliotheca Brukenthal LII, Sibiu, Editura Altip, 2011, 234 p.

Khaznadar, Chérif, *Avant-propos*. În: *Internationale de l'imaginaire. Nouvelle série – No 27. Le patrimoine, oui, mais quel patrimoine?*, Maisons de cultures du monde: Babel, 2012, p. 11-13.

Prior, Nick, *Postmodern Restructurings*. În: Sharon Macdonald (ed.), *A Companion to Museum Studies*, Malden, Oxford and Carlton, Blackwell Publishing Ltd., 2006, p. 509-524.

Sandell, Richard; Janes, Robert R., *Introduction to Part Three (Marketing the Museum)*. În: Richard Sandell, Robert R. Janes (eds.), *Museum Management and Marketing*, Routledge, London and New York, 2007, p. 291-293.

Strauss, Frédéric; Huet, Anne, *Cum se fac filmele*, traducere din franceză de Andreea Petre, Humanitas, București, 2008, 124 p.

Surse online:

www.artmaniafestival.ro

www.brukenthalmuseum.ro

www.facebook.com/Brukenthal-National-Museum-Muzeul-Na%C8%9Bional-Brukenthal-192679920764615/

Astromania – curs intensiv de inițiere în astronomie – într-un program educațional de vacanță

Ciprian CRIȘAN*

Abstract: *Between 14-30 July 2015, at the Baia Mare Astronomical Complex, there was held an educational vacation program which - under the name of ASTROMANIA, giving everyone a (intensive) course input in astronomy. Target groups with direct involvement: pupils in the grades 1st-4th grades (plus preschool); Pupils in the 5th-8th grades; Target group with indirect involvement: Companions - parents, grandparents, brothers, elder sisters. Partners: Children's Palace of Baia Mare, Excellence in Astronomy, Centre of the "Vasile Lucaciu" National College, Tudorel Ilie.*

Key words: *educational, interactive, comprehensive, recreational, demonstration and fun!*

Cuvinte cheie: *educațional, interactiv, comprehensiv, recreațional, demonstrație, distracție.*

Complexul Astronomic Baia Mare, instituție etalon în România în ceea ce privește popularizarea astronomiei, introducerea inovației în sectorul expozițional și activitățile educaționale, a derulat în vara anului 2015 un program educațional special, pe două categorii de vârstă, bazat pe un concept inovativ și interactiv de comunicare, cu o tematică atractivă și diversă complementară domeniului istoriei naturale, având ca idei forță interpretarea liberă a informației, sugestia, exercițiul de mobilitate fizică și creativitate, ludicul ca formă de recreere și aplicație practică de verificare a unor modele logice, formarea unor echipe de studiu și, în același timp, exercițiul autodidact și participarea la o serie de ghidaje experimentale în cupola planetariului, în expoziții, în alte spații funcționale specifice.

Premisele derulării acestui program intensiv de inițiere în astronomie și disciplinele conexe au ca punct de plecare trei idei forță, anume declararea de către U.N.E.S.C.O a anului 2015 drept Anul Internațional al Luminii și Tehnologiilor bazate pe Lumină¹, participarea Complexului Astronomic Baia Mare în calitate de partener oficial pentru România al Agenției Spațiale Europene la evenimentul Hubble 25² – aniversarea în 25 aprilie 2015 a unui sfert de secol de la

* Muzeograf, Complexul Astronomic Baia Mare, e-mail: cipic1972@yahoo.com

¹ www.light2015.org

² hubble25th.org

lansarea pe orbită a celui mai prolific instrument de observație astronomică construit vreodată pe Terra și relansarea planetariului băimărean într-o formulă nouă, în urma redotării cu un proiector stelar nou – pe 20 martie 2015, ceea ce implică noul statut de cel mai modern planetariu din România și Europa de Sud-Est. Manifestările dedicate acestor idei forță au însemnat, deopotrivă instrumentarea și verificarea capacității organizatorice a instituției în ceea ce privește oferta de noi produse culturale și educaționale, precum și gestionarea imaginii din prisma unei noi identități vizuale și asumarea unui statut nou, de centru de performanță și excelență în promovarea astronomiei. Toate manifestările derulate și inspirate de cele trei idei forță menționate au avut o componentă educațională interactivă și aplicativă destul de vizibilă și incitantă, încât să atragă publicul școlar mai apoi către un pachet educațional și recreativ pe perioada vacanței de vară, ca ofertă de petrecere a timpului liber.

Complexul Astronomic, centru cultural-educațional și obiectiv turistic unicat în această zonă a țării, funcționează în Baia Mare, județul Maramureș, începând cu 1 iulie 1969, fiind primul planetariu public din România și, actualmente, în 2015 – odată cu relansarea sa, prin darea în folosință a noului proiector stelar Skymaster SKP-4 produs la Jena, în Germania – cel mai modern planetariu public din România și Europa de Sud-Est. Astronomia, pe de altă parte, o disciplină care se bucură în țările civilizate de un real interes, având o proiecție educativ-formală la toate nivelurile curriculare, în România – după Revoluție – a intrat într-un con de umbră, fiind retrasă din școli și licee, considerată probabil a fi o materie de studiu neglijabilă, în condițiile unei programe școlare tot mai stufoase de la an la an. Astronomia este prima știință din istoria umanității, vizând cunoașterea, recunoașterea și orientarea în funcție de anumite obiecte de pe cerul de noapte, determinarea poziției observatorului și generarea unor modele de înțelegere a locului pe care omul și planeta noastră mamă le ocupă în univers.

În contextul social și cultural actual, globalizant, în care tocmai o astfel de platformă de cunoaștere științifică a universului în mediul școlar a fost oarecum marginalizată de către sistemul educațional românesc, este ușor de observat detașarea publică și scăderea interesului general pentru astronomia ca știință și coagularea unor

modele obscure de prezentare pseudo-științifică, sofistă și deterministă a relației dintre om și Univers, prin intermediul astrologiei și a altor curente ideologice și mentale, inspirate de importul masiv de cosmologie, filosofie și psihologie „energetică” din Asia. Exoticul acestor concepții atrage și este masiv promovat în mass-media pentru că au o oarecare spectaculozitate și concepe relația om – univers într-un mod dinamic în care, deși liberul arbitru are oarecare prezență, acesta este supus unor presiuni inerțiale ale destinului individual.

Ținând cont de prezența la Baia Mare a unei pepiniere de olimpici internaționali la matematică, fizică, informatică și astronomie, de colaborarea excelentă a instituției noastre cu Inspectoratul Școlar Județean și cu unitățile de învățământ din Maramureș și nu numai, afirmat prin numeroase protocoale de colaborare, adăugând expoziția de arte vizuale care, sub titulatura ”Universul Meu”, prezintă, an de an, cele mai bine realizate lucrări artistice inspirate de astronomie din cadrul unui concurs școlar național, menționând, în trecut, activitățile educaționale de modelaj și creativitate artistică realizate anterior în acest an, de la momentul relansării planetariului pe 20 martie 2015, atașând misiunii Complexului Astronomic Baia Mare dorința de a fi reintrodusă astronomia în curricula școlară, măcar ca disciplină opțională, am considerat că un program special cu funcție educativă, ca alternativă de petrecere a timpului liber în vacanța de vară de către elevi, reprezenta aproape o obligație și o responsabilitate pe care ne-am asumat-o în mod plăcut.

Ținând cont de profilul publicului selectat ca target al acestor activități de vacanță, cele câteva ancore utilizate pentru a oferi o alternativă credibilă la alte activități de vacanță au fost și promisiuni, în egală măsură: utilizarea computerului personal pentru documentarea și accesarea unor facilități de proiecție astronomică a corpurilor cerești – planetariu virtual – Stellarium³; utilizarea tabletei sau a unui smartphone pentru acces interactiv via GPS sau rețea mobilă – la cerul instelat, în timp real⁴; utilizarea unei hărți stelare clasice pentru ghidare pe bolta cerească, pe anotimpuri, și realizarea-interpretarea datelor prin intermediul unui ceas solar (gnomon) – ora exactă și data referențială;

³ <http://www.stellarium.org/>

⁴ <http://www.solarsystemscope.com/>

atelierul de învățare a constelațiilor prin recunoașterea unor tipare stelare cu formă triunghi, pentagon, linie, semicerc și identificarea celor mai strălucitoare stele; atelierul de tehnică optică – compararea planetariului vechi cu cel nou, dezasamblarea și asamblarea unor instrumente optice – lunetă și telescop; comparația unor lunete vechi cu telescoapele cele mai moderne din dotare – semiautomate, cu GPS și posibilitate de orientare automată după un anumit obiect – cu o bancă de date de 30.000 de obiecte; comparația dintre constelațiile standard recunoscute de UAI în emisfera nordică cu constelațiile românești tradiționale; atelierul de povești - când cerul se transformă în poveste – iar personajele după care au fost numite planetele, constelațiile și alte obiecte; aproape inutil să menționăm atracția pentru navele spațiale, viața extraterestră și civilizațiile extraterestre superioare.

În perioada 18 – 30 iulie 2015, la Complexul Astronomic Baia Mare s-a desfășurat un program educațional special, de vacanță, dedicat elevilor claselor I – VIII, un curs intensiv și interactiv de introducere în astronomie, armonizat cu aplicații și demonstrații practice, jocuri de mobilitate pe echipe, filme documentare, experimente de gândire, modelaj și desen, sub titulatura de ASTROMANIA.

Timp de nouă zile, pe parcursul a trei săptămâni, de marți până joi, între orele 10.00 – 14.00, cele două grupe principale de vârstă, cu o prezență controlată statistic – prin liste de prezență - de aproximativ 60 de participanți zilnic, au parcurs cu interes etapele acestui curs de inițiere în astronomie, demonstrând că prima știință din istoria omenirii poate deveni accesibilă aproape oricărei vârste.

Îmbinând teoria cu practica, argumentarea cu demonstrația și jocul (jocul de-a planetele, reconstituirea unor vectori de mișcare în cadrul unor obiecte din cerul îndepărtat, dar și tenisul de masă cu „planeta roșie” – mingea portocalie pusă în joc, jocuri cu popice și chiar șah, volei și fotbal etc.), învățând să modelăm avioane și să desenăm, concentrându-ne atenția pe amănunte, debordând de idei fabuloase ale unor timbre sau constelații inventate și documentate chiar de copii, explicând simplitatea extraordinară a telescoapelor optice, a radiotelescoapelor și a telescoapelor orbitale, participând la peste 5 spectacole în cupolă, fiecare puțin diferit, mai atractiv, mai complex, acest program educațional s-a dovedit a fi unul „anti-plictiseală”, deosebit de instructiv în ceea ce privește înțelegerea mediului

înconjurător, a raporturilor om-natură sau cel al planetei noastre în raport cu Universul, dobândind cunoștințe de ordin practic privind orientarea în spațiu-timp prin utilizarea unor metode simple de recunoaștere a tiparelor stelare și a unor sisteme de ghidare intuitivă pe cer, luând ca bază poziția de observator în raport cu diverse sisteme de coordonare de pe bolta cerească (ex. ecliptica). Dincolo de aspectele tehnice și aplicative, trebuie să menționăm și importanța acordată beneficiilor mobilității fizice și de gândire, construirea și întărirea spiritului de echipă și accentul pus pe comunicare și înțelegerea funcțiilor complexe ale instituției noastre în raport cu comunitatea și societatea, aceștia fiind invitați să participe prin sugestii, idei libere și alte propuneri la creionarea unei strategii de dezvoltare a planetariului.

Acest program educațional, prin ineditul conceptului propus, al tematicii și al metodelor educative, a reușit să capteze, fără eforturi mari de promovare, atenția tuturor instituțiilor mass-media din Baia Mare și județul Maramureș, care au preluat și difuzat atât comunicatele de presă, cât și prezentarea secvențială și finală a rezultatelor acestui produs.

Părinții și bunicii, adevărați eroi, care timp de trei săptămâni i-au însoțit pe cei mici la curs, nu au fost uitați și în cadrul serii de observații astronomice, din păcate una ploioasă, au fost, de asemenea, inițiați, gratuit, în cupola planetariului în tainele și misterele universului, participând și la ghidaje efectuate de către copii.

Observațiile de zi, cu telescopul din dotare ce are filtru solar, au fost combinate cu o demonstrație practică a ceasului solar, a gnomonului, realizată de prof. Lucian Stoian, de la Centrul de Excelență în Astronomie al Colegiului Național "Vasile Lucaciu", iar unul dintre membri acestui centru, olimpic internațional, a realizat o expunere comprehensivă a obiectelor Messier din cerul de profunzime.

Cei care au dorit au aplicat pentru atelierul de televiziune astronomică, făcând exerciții haioase de dicție, prezentând evenimente astronomice în fața camerei de luat vederi și dovedind o capacitate deosebită de adaptare și rezolvare a micii probleme a „tracului”.

Astro-fotografia, un modul explicat și demonstrat de către colaboratorul nostru, domnul Ilie Tudorel, a reprezentat un domeniu sugestiv, cunoștințele acumulate fiind numeroase.

Una peste alta, joi, 30 iulie 2015, a fost momentul unei serioase discuții despre tema lor preferată, cea a extraterestrilor, a călătoriilor interstelare și intergalactice, a navelor spațiale, terestre și extraterestre, precum și a lumilor posibile în care viața ar fi putut evolua până la stadiul unei civilizații inteligente, cu tehnologii superioare de comunicare și transport.

La închiderea oficială a cursului, s-au acordat diplome de participare tuturor celor prezenți, participanții având bunăvoința de a se exprima direct în ceea ce privește calitatea demersului nostru educațional, ce anume le-a plăcut și dacă ar dori să participe și la alte programe de vacanță.

Parteneri ai acestui program au fost: Palatul Copiilor Baia Mare – prof. Pop Vasile de la Cercul de Fizică Aplicată; Centrul de Excelență în Astronomie al Colegiului Național „Vasile Lucaciu” – prin prof. coordonator Lucian Stoian; Ilie Tudorel – fotograf profesionist, promotor în imagini al Maramureșului. Din partea instituției, au participat la acest program Ovidiu Ignat, Ioan Bob, Mircea Lițe, Maria Pascu și Ciprian Crișan, în calitatea de lector și coordonator al programului.

Participanți atelier de Astro Fotografie

Atelierul de Creație Artistică

Atelier Observator astronomic

„Ceremonia”
de acordare
a diplomelor
de participare

L'adaptation des concepts de médiation français en Roumanie: le cas des nouvelles technologies pour le musée en plein air ASTRA

Baptiste DELAUNAY LEBRUN^{*}

Abstract: *During a six month practice in the Museum of Folk Civilization ASTRA a French student attempted to introduce and adapt some concepts of the ideas of cultural mediation from France. Some proposals mainly including the use of the new technologies, were developed as solutions to improve the relations between the museum and visitors.*

Keywords: *cultural mediation, new technologies, dematerialization, international exchanges*

Cuvinte cheie: *Mediere culturală, noi tehnologii, dematerializare, schimb internațional*

Riche d'un patrimoine exceptionnel ancré dans l'histoire rurale de la Roumanie, le Musée de la Civilisation Populaire Traditionnelle ASTRA doit relever de défi d'intéresser une population plus jeune et plus urbaine. Le musée s'est donné pour mission de favoriser la transmission du patrimoine matériel et immatériel entre les générations. Il s'agit d'un enjeu fort de médiation. L'accueil d'un stagiaire français étudiant en Master 2 Histoire spécialité "médiation du patrimoine européen" à l'Université Rennes 2 s'est inscrit dans cette dynamique. Ma mission pendant 6 mois de stage portait sur la transmission et l'adaptation de savoir-faire de médiation en vigueur en France vers la Roumanie. Deux axes structuraient cette démarche; premièrement poser un diagnostic d'amélioration des médiations au travers d'une critique constructive des outils et pratiques actuels afin d'émettre des propositions d'innovations; Deuxièmement faire partager les concepts de la médiation française aux équipes de muséographes de Musée de la Civilisation Populaire Traditionnelle ASTRA.

1. définition de la médiation en vigueur en France

La médiation du patrimoine constitue un ensemble de pratiques consistant à créer le dialogue entre l'objet du patrimoine et le public. Le médiateur représente donc un intermédiaire entre le public et le patrimoine. Auparavant la relation entre le public et le patrimoine

^{*} History student specialised in cultural mediation, Rennes 2 Université – Department of Social Sciences, e-mail: baptiste.delaunaylebrun@gmail.com

portait sur un processus à sens unique. Le médiateur transmettait sa connaissance vers le public qui n'était que le récepteur passif de la culture. Selon les concepts de la médiation moderne, le public se situe au centre des préoccupations du médiateur et devient un des acteurs majeurs du processus de médiation. Le public, rendu actif, pose des questions, se forge une opinion. Son point de vue et ses idées sont pris en compte par le médiateur. La subjectivité apportée permet au médiateur de s'interroger sur l'objet du patrimoine. Ce renouvellement des questionnements lui permet aussi d'appréhender autrement son sujet et de renouveler ses problématiques. Il produit ainsi des dispositifs nouveaux de transmission de la culture, en particulier en diversifiant les approches et en prenant compte les modes de communication et les désirs des visiteurs. Ainsi, la nouvelle relation entre le public, le médiateur et l'objet du patrimoine forment ce que l'on pourrait désigner comme le cercle vertueux de la médiation.

2. la médiation, un processus dynamique

Cette conception apparue en France dans les années 80 a trouvé sa légitimité par la loi du 4 janvier 2004 relative aux musées de France. Par l'apport des visions externes de médiation, toujours objet de réflexion et d'évolution, la Roumanie verra progressivement naître sa propre conception de la médiation, fruit d'idées importées et de l'apport de réflexions et de pratiques nouvelles spécifiques au pays. Ce processus correspond pleinement à la logique de co-construction de la médiation.

3. le multimédia dans les médiations directes

Les visites guidées proposées par le musée y sont particulièrement propices. Aujourd'hui, les visites, de grande qualité, ne font pas appel à des outils pédagogiques. Les usages possibles de la tablette sont multiples. Un médiateur peut l'utiliser, par exemple pour situer un bâtiment sur une carte, faire écouter un extrait de musique traditionnelle ou encore montrer une vidéo d'archive d'un bâtiment encore en fonctionnement. La mobilité de ce support permet d'introduire la modernité là où on ne l'attend pas. De plus, l'emploi de la tablette permet la création d'un lien entre modernité et patrimoine ancien. En utilisant un média de plus en plus familier pour les visiteurs, une passerelle entre le quotidien et le patrimoine s'établit. L'emploi

d'un outil contemporain peut donc favoriser la compréhension du passé.

4. *Le son pour renforcer l'immersion*

Le Musée de la Civilisation Populaire Traditionnelle ASTRA fait montre d'importants efforts pour constituer un environnement visuel préservé pour les édifices. L'environnement sonore fournit également des indications qu'il faut aussi restituer. Les sons ont pour particularité de venir d'eux-mêmes aux visiteurs, contrairement à un texte qui exige plus d'efforts et de la concentration. A distance, le son appelle le visiteur, l'intrigue, puis il restitue une partie de l'atmosphère du lieu. Pour la réalisation du dispositif, l'absence de raccordement électrique pour la plupart des bâtiments reste un obstacle surmontable. Il suffit, en effet, de placer ces dispositifs de diffusions sonores sur batterie et d'installer un détecteur de présence pour éviter une décharge trop rapide. Néanmoins, cette méthode ne peut s'appliquer qu'à un nombre réduit de bâtiments du fait de la maintenance qu'elle impose.

Le caractère invasif des dispositifs classiques de diffusion et leur faible autonomie sur batterie m'ont inspiré un outil à la fois alternatif et complémentaire permettant la mise à disposition des sons auprès des visiteurs. Le procédé fut introduit à l'équipe lors d'une présentation en anglais sous le nom de "storytelling boxes", des boîtes qui racontent des histoires.

L'idée consiste à placer dans les édifices des boîtes, de petits coffres de bois diffusant des sons sur demande. Ces messages et ambiances sonores ne seraient pas diffusés via des haut-parleurs mais grâce à des oreillettes que le visiteur viendrait insérer dans la "storytelling box". Ce dispositif présente de multiples avantages. D'une part, le son perd tout caractère invasif. D'autre part, l'absence de haut-parleurs permet à ce dispositif de ne consommer que très peu d'énergie. Des solutions d'alimentation électrique originale sont envisageables. Une petite batterie de quelques volts prêtée, sous caution, aux visiteurs pourrait être insérée dans les storytelling boxes afin de les activer. Il suffirait de donner une apparence attrayante à cette batterie pour conférer une dimension ludique à l'objet et à son utilisation. Par exemple cette batterie pourrait être avoir la forme d'une grosse clef que le visiteur insérerait dans une "storytelling box" en forme de coffre. La contrainte prend alors une dimension ludique.

Une autre solution d'alimentation originale pourrait être un recours à la force humaine. Le dispositif ne nécessitant que peu d'énergie une simple dynamo entraînée par une manivelle suffirait à mettre en marche l'appareil. Les "storytelling boxes" pourraient revêtir l'aspect de grosse boîte à musique dotée d'une manivelle sur le côté. En plus de l'apparence attrayante, l'usage ludique potentiel s'avère également non négligeable. Le public n'est pas habitué à fournir un petit effort physique pour accéder à un contenu. Demander une contribution physique, même minime, permettrait de redonner de la valeur, un enjeu au contenu.

L'usage d'oreillettes favoriserait, en plus des avantages déjà évoqués, la création d'un lien entre l'univers du public et les éléments du patrimoine. Oreillettes et casques audio font en effet désormais partie du paysage quotidien. Pour ne pas léser les personnes ne possédant pas ce matériel ou dans l'impossibilité de l'utiliser, des casques audio ainsi que des haut-parleurs portables fonctionnant sur batterie pourraient être mis à disposition à l'accueil. Matériellement, ce dispositif est bon marché et simple à créer. Les technologies nécessaires existent depuis longtemps et la fabrication des boîtes peut être assurée par l'atelier du musée. Par ailleurs, leur petite taille et leur absence de raccordement sur secteur permet de les déplacer au gré des besoins ou pour les protéger des intempéries. Concernant le contenu, la volonté et l'imagination du médiateur prévalent. Le nom "storytelling boxes" vient de l'idée de la diffusion à l'adresse des visiteurs de récits émanant de ces boîtes. Ce support assurerait la mise en valeur des témoignages récoltés sur le terrain par l'équipe des muséographes. Cependant les contenus de ces boîtes peuvent aborder des thèmes encore peu exploités par le musée.

Un autre point fort porte sur la modification aisée du contenu de ce support. Si un son, un récit, un chant ne plaît pas ou n'est plus d'actualité au regard d'une thématique prioritaire ou tout simplement pour assurer un renouvellement des informations, il suffit de changer le fichier source. Par ailleurs, l'enrichissement progressivement du contenu des boîtes peut s'effectuer en ajoutant des fichiers supplémentaires. Par exemple, la traduction des récits des boîtes peut être ajoutée sous forme de pistes de lecture complémentaires.

Les opportunités de la dématérialisation

Les supports des contenus dématérialisés offrent des possibilités bien supérieures au simple panneau. Certes il est possible de proposer des contenus textuels mais c'est avant tout le contenu audio visuel qui faut développer. Le contenu visuel doit être choisi avec pertinence. Montrer une simple image d'un objet que le visiteur à devant lui est inutile. Les images doivent apporter une réelle valeur ajoutée comme des informations sur le milieu d'origine de l'objet, sa restauration etc.

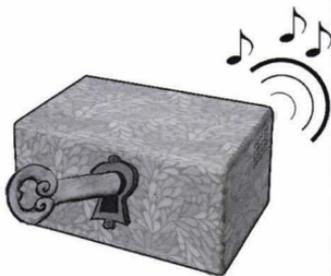
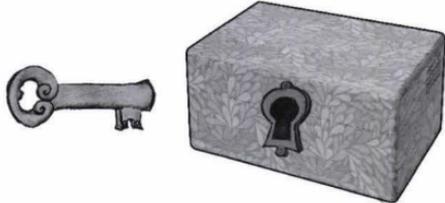
Les vidéos représentent également un média avec un important potentiel. Nous pouvons imaginer par exemple la mise à disposition des vidéos des moulins en fonctionnement ou à défaut, la création d'animations virtuelles. Les possibilités sont immenses. Nous pouvons ainsi proposer des vidéos en tout genre en relation avec l'édifice, comme une démonstration de tour de potier, de tissage, de forge etc.

Veiller à l'accessibilité aux nouvelles technologies.

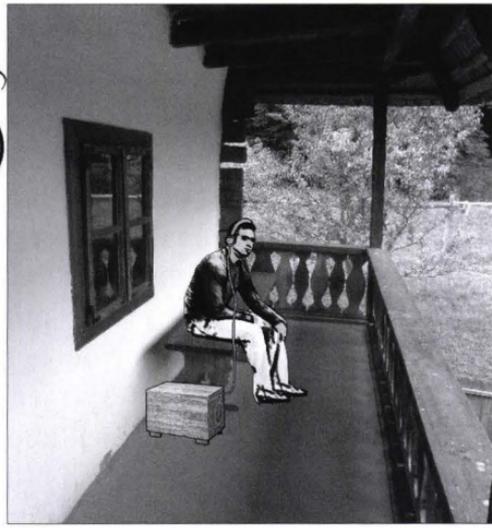
Afin que chacun puisse profiter de ces innovations, la mise en place d'un certain pré requis s'impose. Chaque visiteur ne possède pas de smartphone (ou tablette) équipé d'un dispositif 3G. La location de ce type de matériel doit être proposée à l'entrée. Cette disposition s'avère particulièrement nécessaire pour les visiteurs étrangers ne pouvant pas utiliser internet depuis leurs mobiles. Si le coût s'avère trop élevé, le prêt de cartes SIM pouvant capter internet que les visiteurs installeront dans leurs propres appareils peut être envisagé.

Conclusion

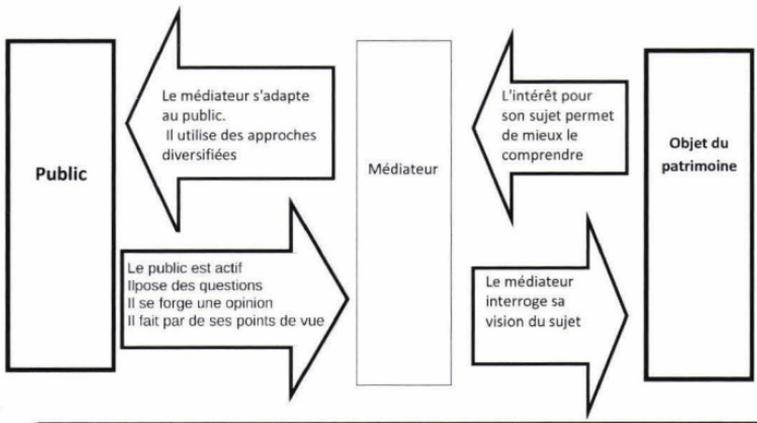
Partir à l'étranger afin de contribuer à la transmission de concepts de médiation représente une expérience humaine et professionnelle exceptionnelle. L'apport de procédés de médiation s'appuie avant tout sur une collaboration avec les professionnels roumains afin de mettre en œuvre des processus de co-construction. Le regard extérieur favorise l'adaptation des techniques et l'émergence d'innovations. Nombre des propositions émises restent au jour de mon retour en France sous forme de pré-projets et seule la mobilisation de l'équipe de muséographes permettra leur concrétisation. Espérons qu'à l'avenir beaucoup d'autres jeunes médiateurs français viendront perpétuer la coopération entre la Roumanie et la France et s'enrichir mutuellement des savoir-faire et des expérimentations.

storytelling box clef

storytelling box

Le cercle vertueux de la médiation

le cercle vertueux de la médiation

Abstract: *The Iron Gates Region Museum with the Museum of Oltenia from Craiova and the Traian National College from Drobeta Turnu Severin realized an educational experiment „Fossils -The time heritage”. The aim of this project was: awareness of the young by interactive activities concerning importance of the palaeontological heritage from Oltenia area.*

Keywords: *experiment, fossils, valorisation, heritage*

Cuvinte cheie: *experiment, fosile, valorificare, patrimoniu*

Introducere

Valorificarea patrimoniului muzeal este o preocupare permanentă a specialiștilor Muzeului Regiunii Porților de Fier, dar în situația actuală reprezintă o adevărată provocare. Pe de o parte, clădirea muzeului este în renovare de aproape cinci ani, astfel încât o mică parte din piesele fostei expoziții permanente mai pot fi valorificate în cadrul unor expoziții temporare (cu excepția Muzeului Hidrocentralei deschis spre vizitare, dar aflat în spațiu diferit de sediul principal și la 15 km de Drobeta Turnu Severin). În plus, parcul muzeului, un adevărat muzeu în aer liber (unde se află Castrul roman Drobeta, Ruinele Piciorului lui Traian, Amfiteatrul roman, Termele romane, Biserica medievală) care s-ar putea folosi pentru unele proiecte de educație muzeală este din aceleași motive, inaccesibil.

Acestea sunt doar o parte din motivele care au determinat organizarea unor proiecte educaționale în școli sau în spații neconvenționale. Un astfel de proiect este și proiectul educațional *Mărturiile timpului-fosilele* inițiat de Muzeul Regiunii Porților de Fier în parteneriat cu Muzeul Olteniei din Craiova și Colegiul Național Traian din Drobeta Turnu Severin.

Scopul proiectului: conștientizarea elevilor prin activități interactive privind importanța conservării patrimoniului paleontologic din regiunea Oltenia.

Grupul țintă: elevii claselor a VI-a și a VII-a. Alegerea acestei categorii de vârstă este justificată, deoarece “segmentul social cel

*Muzeograf, Secția Științele Naturii, Muzeul Regiunii Porților de Fier, Drobeta Turnu Severin, e-mail: florinadiaconu@yahoo.com

mai susceptibil de a fi integrat programelor de pedagogie muzeală este populația de vârstă școlară și în special copii din clasele primare și gimnaziale”¹.

Activitățile interactive ale proiectului

1. Excursie documentară la Muzeul Olteniei (17 mai 2014)

În fiecare an, în perioada 17-19 mai, cu prilejul Zilei Internaționale a Muzeelor (18 mai), Muzeul Olteniei din Craiova organizează Salonul de minerale, fosile și geme. Având în vedere caracterul educativ al acestei manifestări, pe lângă expoziția colecționarilor de minerale și fosile, specialiști de la diverse instituții (muzee și universități) au susținut conferințe cu teme adecvate. Conferința cu tema „*Itinerarii paleontologice mehedințene*”, susținută în anul 2013 de autoarea lucrării de față, a fost un prim pas în inițierea proiectului educațional respectiv.

Dintre fosile, de la preșcolari, școlari și chiar adulți, cu toții sunt fascinați de dinozauri. Aceștia sunt punctul de atracție într-un muzeu geologic. Având în vedere că muzeul nostru nu deține resturi fosile ale acestor misterioase creaturi ale Pământului, pentru a realiza contextul cât mai atractiv de desfășurare a activităților proiectului, am organizat o excursie documentară la Muzeul Olteniei din Craiova. Obiectivul principal al acestei excursii a fost vizitarea expoziției permanente *Oltenia Terra Fossilis*, o adevărată incursiune în trecutul Olteniei, dar și o expoziție modernă, recent inaugurată. În această călătorie imaginară am avut drept ghid pe dr. Aurelian Popescu, muzeograf geolog la Muzeul Olteniei, colaborator în acest proiect. În cadrul acestei expoziții se întâlnesc unele dintre cele mai importante fosile descoperite pe teritoriul Olteniei, relevante pentru diversitatea, marea bogăție și valoarea științifică deosebită a acestora².

2. Lecție interactivă la Colegiul Național Traian (14.11.2014)

Tema lecției interactive a fost *Rezervații paleontologice mehedințene* și a cuprins două etape: informare teoretică și aplicație practică. Lecția interactivă s-a desfășurat în sala de clasă a elevilor

¹ Raluca Andrei, *Pedagogie muzeală-programe și strategii*, în „Revista Muzeelor”, Nr. 3, Editura INPRES, 2005, București, p. 110

² www.muzeulolteniei.ro

parteneri în proiect din cadrul Colegiului Național Traian din Drobeta Turnu Severin. Pentru aprecierea stadiului de cunoaștere privind rezervațiile paleontologice din județul Mehedinți, elevii au primit chestionare³ cu variante de răspuns.

Pentru aplicația practică, elevii au primit fișe de lucru și un set de imagini cu fosile reprezentative pentru fiecare rezervație (Svinița, Bahna, Malovăț) prezentată în partea informativă a lecției.

La final, elevii au participat la un concurs pe baza unui test grilă cu grad ridicat de dificultate. Câștigătorii concursului au primit premii constând în DVD-uri cu filme documentare și pliante informative.

3. Expunere tematică: Pe urmele mamușilor (22 aprilie 2015)

Ziua de 22 aprilie a devenit Ziua Pământului (Earth Day) în 1970, la inițiativa senatorului american Gaylord Nelson și are un rol important în popularizarea problemelor de mediu. Atât tema aleasă, cât și data defășurării acestei activități nu a fost la întâmplare. Pentru că ziua de 22 aprilie ar trebui să fie ziua în care să ne punem întrebarea: Ce, cum, când și cât rău am făcut Pământului? Și cum una dintre cauzele dispariției mamușilor se consideră că ar fi fost intervenția umană, tema expunerii a fost pe deplin justificată.

În prima parte a activității, pe lângă informațiile primite, elevii au avut șansa să vadă câteva din resturile fosile ale mamușilor care au trăit pe meleagurile județului Mehedinți în cadrul unei microexpoziții temporare. Materialul ilustrativ ce completa contextul vizual reprezenta reconstituiri ale mediului când au trăit acești giganti ai Pământului.

Pentru a evalua nivelul de informații acumulate de elevii, aceștia au rezolvat un rebus cu întrebări adecvate temei.

4. Excursie documentară în Rezervația paleontologică Bahna, Parcul Natural Porțile de Fier

Motivația: Rezervația paleontologică Bahna este unul dintre cele mai vechi și interesante puncte fosilifere din țară, de mare valoare științifică, fiind foarte bogată în depozite de corali, lamelibranhiate și mai ales în fauna de gasteropode fosile.

³ Loredana Ivan, *Cercetarea bazată pe chestionar*, în Muzeu focus. Cum să cunoaștem mai bine vizitatorii muzeelor, p. 102, Editura Colias, București, 2008
<http://www.muzeu.org/romania/volum%20MF%20final.pdf>

Pentru elevi, excursiile tematice realizate, în primul rând în zonele declarate rezervații științifice, ar îmbina interesul științific cu cel de delectare, constituind cadrul optim de formare a unei atitudini corecte față de natură⁴.

În excursie am fost însoțiți de agentul de teren ce răspunde de această zonă din Parcul Natural Porțile de Fier, informând totodată elevii, și nu numai, asupra regulilor de comportare în arie protejată pentru evitarea efectelor negative asupra bunurilor patrimoniului geologic și paleontologic. Din cele trei puncte ocrotite ale rezervației Bahna l-am ales pe cel mai cunoscut și accesibil, situl Ilovița.

Elevii au primit fișe de teren pentru recunoașterea fosilelor ce conțineau imagini cu cele mai frecvente și reprezentative exemplare din fauna fosilă a acestei rezervații. Piesele colectate de elevii vor constitui obiectul unei viitoare expoziții temporare și vor fi introduse în colecția de paleontologie a Muzeului Regiunii Porților de Fier, după o selectare științifică și preparare adecvată.

Concluzii

Prin activitățile proiectului desfășurate atât în muzeu, cât și în instituția școlară parteneră, considerăm că scopul principal al proiectului a fost atins cu succes, dar în același timp s-a realizat și valorificarea patrimoniului muzeal.

Prin excursia documentară elevii au petrecut câteva ore în natură, au legat prietenii și în același timp au dobândit cunoștințe și deprinderi științifice.

Bibliografie:

- ANDREI, Raluca. *Pedagogie muzeală-programe și strategii*. În „Revista Muzeelor”, Nr. 3, Editura INPRES, București, 2005.
- DIACONU, Florina. *Rezervațiile fosilifere - mărturii ale trecutului. Educația pro-patrimoniu*. În *Cultură și educație*, vol. 2, Editura Lumina, p. 100-106, Drobeta Turnu Severin, 2004.

⁴ Florina Diaconu 2004, *Rezervațiile fosilifere - mărturii ale trecutului. Educația pro-patrimoniu*, în *Cultură și educație*, vol. 2, Editura Lumina, Drobeta Turnu Severin, p. 102

IVAN, Loredana. *Cercetarea bazată pe chestionar*. În Muzeu focus.
Cum să cunoaștem mai bine vizitatorii muzeelor, Editura
Colias, p. 72-112, București, 2008,
<http://www.muzeu.org/romania/volum%20MF%20final.pdf>
www.muzeulolteniei

Vizitarea expoziției permanente *Oltenia Terra Fossilis*,
Muzeul Olteniei, Craiova

Aspecte din lecția interactivă de la Colegiul Național Traian

Expunerea tematică *Pe urmele mamușilor*, aplicația teoretică

Expunerea tematică *Pe urmele mamușilor* - aplicația practică

COLLAGE. ART... UNDER CONSTRUCTION

Rareș DINA*

Abstract: *Financed by the Administration of the National Cultural Fund and organized by the "Dimitrie Gusti" National Village Museum between August 13th and September 28th 2015, "Collage. Art ... under construction" was a curatorial experiment, an exhibition that was shaped in front of the visitors day by day. The project's goal was to promote the museum's ethnographic heritage through contemporary art. The museum's history and heritage were the outset of a journey through contemporary artistic forms, a collage of street art and installation art elements.*

Key words: *museography experiment, ethnographic heritage, contemporary art, graffiti, installations*

Cuvinte cheie: *experiment muzeografic, patrimoniu etnografic, artă contemporană, graffiti, instalații.*

SUMAR

Proiect co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, *Collage. Art... under construction* a fost un experiment muzeografic, o expoziție care s-a născut și a prins contur în fața publicului. Istoria și patrimoniul Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti” au reprezentat punctul de pornire într-o călătorie prin forme artistice contemporane dintre cele mai diverse, un hibrid de elemente de street art și instalații.

Primul pas al traseului ne-a dus în mijlocul străzii, într-un spațiu urban prin excelență. De aici, grafferii de la Sweet Damage Crew au creat timp de trei zile (13-15 august 2015) fundalul viitoarei expoziții. Atelierul de creație a vizat aducerea la lumină a monumentelor pierdute sau mai puțin familiare publicului Muzeului Satului (patrimoniul imobil) prin graffiti.

Călătoria imaginară a continuat printr-un exercițiu ce a încercat să pună în balans arta populară și arta contemporană, prin raporturile dintre ele: „versus”/ „în”/ „sau”/ „și”. Timp de o săptămână (22-27 august 2015), 12 studenți din cadrul Facultăților de Arte din București,

* Muzeograf, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, Secția Tezaurizare Patrimoniu Mobil. Evidență științifică. Baze de date și Manager de proiect „*Collage. Art... under construction*”, e-mail: rares.dyna@gmail.com

Constanța, Cluj Napoca și Timișoara, grupați în echipe a câte trei persoane, au fost invitați să reinterpreteze materialele, formele, stilurile, tehnicile și decorurile tradiționale. În acest caz, pretextul jocului artistic l-a reprezentat patrimoniul mobil al muzeului, integrat în instalații. Provocarea nu ar fi fost completă fără a ne raporta la propria moștenire culturală. De aceea, *Collage. Art... under construction* a prezentat istoria Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti” prin *sand-animation*. În acest punct, finalizarea experimentului muzeografic nu a însemnat însă și finalul traseului propus, expoziția fiind în continuare deschisă spre vizitare (vernisaaj 28 august 2015).

Și pentru că într-o călătorie, chiar și imaginară, este întotdeauna nevoie de prieteni însoțitori, participarea publicului a fost o componentă esențială. În partea a treia a proiectului, *Collage. Art... under construction* a încercat să ofere publicului șansa de a face acel pas în plus, dinspre spectator înspre participant activ, prin ateliere variate care au vizat dezvoltarea laturii artistice prin permanenta raportare la simbolurile specifice artei populare: pictură pe sare (5-6 septembrie 2015), modelaj în nisip (12-13 septembrie 2015), reciclare creativă (19-20 septembrie 2015), pictură pe sticle și borcane (26-27 septembrie 2015).

ARGUMENT

Cea mai importantă ofertă culturală din România este cea oferită prin sistemul public al culturii, mai precis prin intermediul specializat al instituțiilor publice de cultură finanțate direct de Ministerul Culturii sau de autoritățile locale. În prezent, acestea se găsesc în situația de a concura atât între ele, cât și cu alte organizații pentru: atragerea și menținerea interesului publicului, recunoașterea valorii și a importanței serviciilor oferite, crearea unei imagini particulare și a unui statut explicit diferit.

Pornind de la premisa că în ultimii 20 de ani profilul consumatorului uzual de cultură s-a modificat, pentru a nu accentua decalajul dintre ofertă propusă și orizontul de așteptare sau pretențiile estetice ale publicului, muzeele sunt obligate să-și modifice strategiile. Ele trebuie să își regândească relațiile dintre compartimentele din cadrul instituției, să își conștientizeze obiectivele și să identifice

punctele slabe ale instituției în raport cu publicul. În contextul în care obiectivul general al muzeelor este dezvoltarea și diversificarea ofertei specifice, în special prin integrarea dimensiunii participative și prin accentuarea rolului educațional și de protejare a identităților culturale, apare obligativitatea raportării permanente la nevoile și așteptările publicului.

Acestea sunt principalele motive pentru care orice raportare la scena culturală trebuie să aibă în vedere interacțiunea dintre diverșii actori implicați care, deși au un scop comun, au nevoi specifice. Și în cazul *Collage. Art... under construction*, dialogul a fost unul dinamic între trei categorii de participanți: Muzeul Satului (oferta), public (cererea) și tinerii artiști (intermediari, cu rolul de a face legătura dintre cerere și ofertă).

Una dintre funcțiile esențiale ale muzeelor constă în valorificarea patrimoniului în scopul cunoașterii, educării și recreerii. În acest sens, punctul forte și elementul definitoriu al Muzeului Satului este, fără îndoială, expoziția permanentă în aer liber, compusă din construcții țărănești cu interioare reconstituite și dotate cu obiecte autentice specifice fiecărei zone etnografice. Alături de aceasta, muzeul beneficiază de un patrimoniu la fel de important, dar mai puțin cunoscut. Este vorba de patrimoniul mobil aflat de obicei în depozite și valorificat prin intermediul expozițiilor temporare.

Din punctul de vedere al publicului, în pofida faptului că Muzeul Satului se află anual în topul celor mai vizitate muzee din România, propriile statistici indică o atractivitate mai scăzută în rândul tinerilor (segmentul 20-35 de ani) comparativ cu celelalte categorii de vârstă. De aceea, *Collage. Art... under construction* își propune să spună povestea patrimoniului într-un mod inedit, atractiv pentru publicul tânăr. Cu ajutorul unor artiști, la rândul lor tineri, proiectul prezintă arta populară într-o formă de muzeografie simbolică și recontextualizată prin artă contemporană¹.

¹ Vezi și Angelica Iacob, *ARTE VIZUALE. Art business și tendințe novatoare*, (articol disponibil la adresa http://www.observatorcultural.ro/ARTE-VIZUALE.-Art-business-si-tendinte-novatoare*articleID_11609-articles_details.html, accesat la 27 februarie 2015): „Artistul celei de-a doua direcții (n.a. direcție care promovează valorile unui stil universal valabil, internațional, diseminat în lumea întreagă și orientat către instalații, performance, artă, video etc) pare să predomine în perioada

Printre formele acesteia, arta stradală (*street art*) este una dintre cele mai cunoscute, dar și dintre cele mai controversate. Cunoaștem o mulțime de clădiri, fabrici, poduri, garduri, chioșcuri de ziare, metrouri, stații de autobuz transformate în spații de joacă ale artiștilor cu spray-uri. Este arta pe care o numim generic „graffiti”, o plasăm la limita legalității, o detestăm sau o apreciem pentru calitatea unui desen de a îmbogăți un loc gri și de a-i oferi personalitate. În efortul de a reduce vandalismul, autoritățile marilor orașe din străinătate au desemnat ziduri sau zone exclusiv dedicate desenelor graffiti². În acest fel, tinerii artiști sunt încurajați să producă artă fără teama sancțiunilor legale.

Prin *Collage. Art... under construction*, Muzeul Satului se raliază acestui tip de raportare și redesenează în graffiti fragmente din istoria muzeului. Astfel, în 1936, la scurt timp după inaugurarea muzeului se lansaseră planurile de construcție ale Palatului A.S.R. Elisabeta. În apropierea viitorului edificiu regal se aflau mai multe monumente aparținând Muzeului Satului Românesc, o parte dintre ele originare din Basarabia (în prezent, Republica Moldova) sau Cadrilater (în prezent, Bulgaria). Ele au fost demontate în 1937, remontate și distruse în 1939 la ordinul primarului general al Capitalei³. Întregul material lemnos al acestora a fost inițial depozitat cu scopul de a fi folosit la reconstrucția monumentelor într-un alt amplasament, proiect abandonat din lipsa fondurilor. În mod paradoxal, în iarna geroasă a anului 1940, refugiații basarabeni adăpostiți în muzeu au pus pe foc bârnele rezultate din demolarea caselor și a morilor, o parte dintre ele provenind chiar din Basarabia⁴.

Povestea monumentelor respective a revenit în actualitate prin *Collage. Art... under construction* cu ajutorul celor cinci grafferi de la Sweet Damage Crew. Membrii echipei sunt Cage, Biex, Recis, Seyr

contemporană, mai ales în rindul generației foarte tinere (cu toate că explozia noilor media și utilizarea mijloacelor de expresie alternative s-a condensat într-o scurtă perioadă de timp și nu a afectat doar această generație)”.

² Eugenia Golub, *Pe casa vecinului, artă, pe a noastră, vandalism*, în ziarul „Lumina” (articol disponibil la adresa web <http://ziarullumina.ro/pe-casa-vecinului-arta-pe-a-noastra-vandalism-12720.html>, accesat la 2 aprilie 2015)

³ Georgeta Stoica, Ioan Godea, *Muzeul Satului București*, București, Editura Museion, 1993, p. 10.

⁴ Ioan Godea, *Muzeul Satului 1936-2003*, București, Editura C.N.I. Coresi, 2004, p. 90.

și Pandelee, colaborarea în această formulă bazându-se pe participarea individuală sau în grup la mai multe concursuri naționale și internaționale de graffiti⁵. Fiecare membru al crew-ului are un stil unic, dezvoltat în peste 15 de ani în domeniu.

Timp de trei zile (13-15 august), Casa Ignăței - Orhei, Casa Stoicani - Soroca, Casa Caliacra, moara plutitoare de pe Siret și o moară de vânt din Basarabia au fost desenate în fața publicului, în aer liber, într-un spectacol *live* de forme și culori (Anexa 1). Ulterior, lucrarea de peste 35 m² a fost montată în sala Gheorghe Focșa și integrată ca fundal în scenariul viitoarei expoziții.

Împreună cu proiecția video a istoriei Muzeului Satului în *sand animation* a format ansamblul intitulat sugestiv *Moștenirea*.

În faza a doua, proiectul a atras atenția asupra unor necesități specifice artiștilor tineri. Și în acest caz, muzeul s-a raliat unor priorități strategice ale sectorului cultural din România și din Uniunea Europeană, în special prin încurajarea artei contemporane și a debutului artistic. La nivel internațional, sunt definite o serie de direcții ce au în prim-plan producția culturală contemporană și statutul artistului. Printre acestea amintim: forme de învățământ care să stimuleze creația și manifestarea talentului creator; facilitarea unui număr cât mai mare de consumatori pentru valorizarea actului creativ; facilitarea mobilității artiștilor – pentru îmbunătățirea abilităților specifice, inclusiv tehnice și pentru comunicarea publică a operelor; sprijinirea inițiativelor prin care se poate asigura că artiștii, în timpul pregătirii lor, sunt conștienți de identitatea comunității lor culturale, inclusiv culturile tradiționale și populare, astfel contribuind la afirmarea sau renașterea acestora. Indiferent de forma artistică pe care o aleg ca modalitate de expresie, tinerii artiști au nevoie de un cadru în care să-și facă publice creațiile. Pentru cei mai mulți, trecerea dinspre băncile facultății înspre „lumina reflectoarelor” reprezintă o perioadă plină de temeri și incertitudini.

Collage. Art... under construction a strâns laolaltă tineri artiști din toate colțurile țării, componentă a mobilității culturale, i-a provocat să creeze artă inspirată din tradiție și le-a oferit un cadru extrem de vizibil în care să-și prezinte operele. Prin selectarea lor din

⁵ Locul 1 la concursuri de graffiti, precum: Write 4 Gold Romania 2006, Street Heroes 2010, I Love Festival 2011, Portul Constanta - Street Art Contest 2014.

mai multe centre universitare și prin gruparea în echipe în timpul atelierului de creație – instalații (22-27 august), proiectul le-a permis să-și valorifice talentul și să învețe unii de la ceilalți. Mai mult decât atât, săptămâna petrecută în mediul unic oferit de Muzeul Satului a reprezentat, credem noi, un spațiu de creație ideal.

Alături de ansamblul *Moștenirea*, instalațiile rezultate din dialogul studenților au format un tablou compus din mai multe elemente eterogene (colaj), cu multiple posibilități de interpretare. *Hora*, *Chemarea* (Anexa 2), *Altarul*, *Dorul de Ducă*, *Compoziția*, *Alegoricele* (*Ursul Șchiopătând*, *Ursul păcălit de goangă*, *Rapunzel și Curent*), *Zoomorfia*, *Caloianul* (Anexa 3) și *Barca*⁶ transmit mesajul că dincolo de caracterul funcțional, ceremonial sau ritual al obiectului de patrimoniu etnografic, acesta poate fi privit și dintr-o perspectivă pur estetică. 365 de obiecte din toate colecțiile Muzeului Satului⁷ au fost integrate în instalații, majoritatea fiind expuse în premieră.

Cel de-al treilea actor în dialogul imaginat de echipa proiectului a fost publicul. Atitudinea și așteptările acestuia, în special ale publicului tânăr, cer instituției muzeale promovarea experienței colective, stimularea participării active la actul creator, completarea și dublarea rolului tradițional de consumator cu cel de creator. *Collage. Art... under construction* a atenuat granița dintre consumator și creator, oferind publicului tânăr șansa de a participa activ într-o expoziție inedită. Prin atelierelor propuse - pictură pe sare, modelaj în nisip, reciclare creativă, pictură pe sticle și borcane (Anexa 4) -, proiectul a dezvoltat latura artistică și creativitatea participanților. Și în acest caz, sursele de inspirație au fost simboluri inspirate din arta tradițională.

Collage. Art... under construction s-a conturat ca un spațiu dinamic de dialog cu numeroși participanți, o agora destinată întâlnirilor culturale. Proiectul a fost un loc de exprimare pentru tinerii artiști, o șansă pentru public de a vedea și de a participa activ la nașterea

⁶ Instalații realizate de studenți din cadrul facultăților de arte din București, Constanța, Cluj – Napoca și Timișoara: Dona Arnakis, Cătălin Bătrânu, Silviu Ciora, Cristina - Alina Costea, Roberta Curcă, Simona Dimache, Adriana Falub, Ciprian Lușșă, Florina Oprescu, Florentina Pălăduță, Florentina Roman, Axenia Roșca, Anca Stătică, Emanuela Voinescu.

⁷ cu excepția colecției ceramică din rațiuni de conservare

unei expoziții „under construction” și o modalitate aparte de valorificare a patrimoniului pentru muzeu.

CONCLUZII

Noțiunea de **artă populară** a apărut în tradiția culturală a Europei la începutul secolului al XIX-lea, fiind legată de mișcarea istorică de trezire a naționalităților și de afirmare a dreptului popoarelor de a dispune de ele însele⁸. Ea a devenit vizibilă în centrul dezbaterilor cu privire la normele, idealurile și valorile societăților în cauză. Ca și „poporul” însuși, operele de artă populară fac încă de atunci obiectul unor judecăți contradictorii: depreciate pentru asprimea, grosolanția și lipsa de stil, sau exaltate pentru forța, spontaneitatea și sinceritatea lor. Realitățile prezentului vin însă și cu o serie de întrebări care-i pun la îndoială existența însăși. Mai are perspective de viitor? Și-a confruntat astăzi destinul? Cum se poate poziționa în epoca mediilor de informare, a producției de mare serie și a consumului de masă? Un tip de răspuns îl putem găsi în operele lui Constantin Brâncuși, care folosește arta tradițională ca sursă de înnoire pentru cele mai avansate forme ale artei. Acesta nu este însă singurul posibil. Proiectul *Collage. Art... under construction* propus de Muzeul Satului este o reflecție a acestor probleme, un exercițiu ce pune în balans arta populară și arta contemporană prin raporturi dintre ele: „versus”, „în”, „sau”, „și”.

Pe de altă parte, orice discuție despre **arta contemporană** și rolul ei în societate trebuie să țină cont de studiile și normele Uniunii Europene, ca și de Strategia Sectorială în Domeniul Culturii și Patrimoniului Național pentru perioada 2014-2020, din care cităm: „Susținerea inovării și creativității este acum o prioritate pentru decidenții europeni. Astfel s-au dezvoltat o serie de inițiative prin care se susține legătura intrinsecă între creativitate, cultură, inovare și creștere economică. Creativitatea, ca trăsătură caracteristică umană, și care este ingredientul de bază al produselor și activităților culturale și artistice este în același timp și ingredientul principal al inovării. Inovarea nu poate exista în absența creativității, iar dezvoltarea creativității este sectorul de acțiune predilect al culturii”. Bogăție inepuizabilă a fiecărei națiuni, creativitatea reprezintă liantul dintre

⁸ *** - *Istoria Artei*, București, Editura Larousse, 2006, pp. 871-872.

politicile publice pentru cultură și cele pentru educație, mediu social, mediu economic. Susținerea, protejarea și promovarea creativității este realizată în *Collage. Art...under construction* prin expoziția temporară și prin atelierelor tematice dedicate publicului.

Collage. Art... under construction a adus în discuție **nevoile publicului tânăr** consumator de cultură, oferind artă creată de tineri pentru tineri. Pentru Muzeul Satului, tinerii sunt o categorie de vizitatori insuficient reprezentată în statistici, situație parțial explicabilă dacă ținem cont de caracterul expoziției permanente, punct forte și element definitoriu al instituției: publicul vine la Muzeul Satului pentru a vedea monumente de arhitectură tradițională, pentru a se documenta, pentru a petrece agreabil timpul liber în natură, pentru a participa la diverse evenimente. Majoritatea vizitatorilor tineri ai muzeului aparțin mediului urban. O parte dintre ei nu au avut un contact direct cu lumea satului românesc, ci, mai degrabă, acest contact s-a manifestat într-un mod discursiv prin intermediul bunicilor, părinților sau rudelor. „*Collage. Art... under construction*” poate pune bazele unei noi strategii de atragere a tinerilor înspre muzeu.

În plus, în 2016, Muzeul Satului împlinește 80 de ani. Într-un moment în care muzeul se pregătește să prezinte publicului un sector nou, „*Collage*” vorbește despre monumente pierdute, despre fondatori și memoria lor. Muzeul se îndreaptă spre viitor, onorându-și trecutul.

Nu întâmplător „în orașul vrăjit se află un sat magic”.

***COLLAGE. ART... UNDER CONSTRUCTION* în cifre**

Live paintin: 3 zile -2148 vizitatori
Instalații: 17 participanți - 365 obiecte
Vernisaj: 84 participanți
Expoziție: 23 zile - 5633 vizitatori
Pictură pe sare: 18 participanți
Modelaj în nisip: 24 participanți
Reciclare creativă: 29 participanți
Pictură pe sticle și borcane: 51 participanți
Facebook post likes: 914
Facebook page likes: 3004

BIBLIOGRAFIE

***, *Istoria Artei*, București, Editura Larousse, 2006.

GOLUB, Eugenia, *Pe casa vecinului, artă, pe a noastră, vandalism*, în ziarul „Lumina” (articol disponibil la adresa web <http://ziarullumina.ro/pe-casa-vecinului-arta-pe-a-noastra-vandalism-12720.html>, accesat la 2 aprilie 2015)

IACOB, Angelica, *ARTE VIZUALE. Art business si tendinte novatoare*, (articol disponibil la adresa http://www.observatorcultural.ro/ARTE-VIZUALE.-Art-business-si-tendinte-novatoare*articleID_11609-articles_details.html, accesat la 27 februarie 2015)

GODEA, Ioan, *Muzeul Satului 1936-2003*, București, Editura C.N.I. Coresi, 2004.

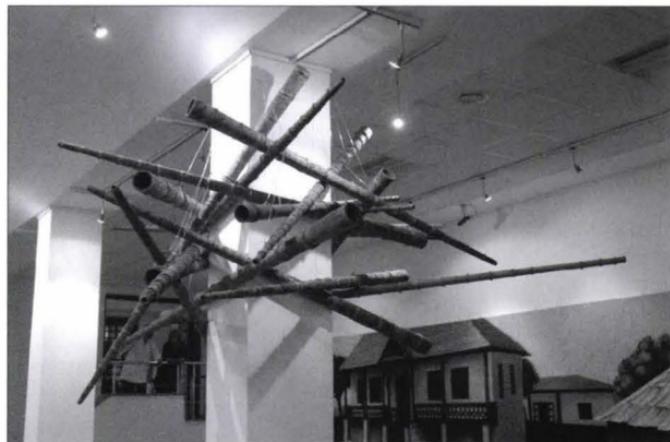
GODEA, Ioan, STOICA, Georgeta, *Muzeul Satului București*, București, Editura Museion, 1993.

THOMPSON, Graham, *American Culture in the 1980s*, Edinburgh University Press, 2007.

UNGUREANU, Laurențiu, *Fenomenul graffiti. Oamenii nevăzuți care dau viață pereților*, (articol disponibil la adresa web http://adevarul.ro/cultura/arte/galerie-foto-fenomenul-graffiti-o-ameni-nevazuti-dau-viata-pereților-1_51dffad3c7b855ff56304e9f/index.html, accesat la 4 aprilie 2015)

ANEXA 1. *Live painting cu Sweet Damage Crew* (13-15 august 2015). De la stânga la dreapta: Casa Ignăței – Orhei, Casa Caliacra, Moara plutitoare de pe Siret, Casa Stoicani - Soroca, moară de vânt din Basarabia.

ANEXA 2. Chemarea

ANEXA 3. Caloianul

ANEXA 4. Workshop
de pictură pe sticle și
borcane
(26-17 septembrie 2015)

Valorificarea patrimoniului cultural prin conceptul de *living history*

Mihai DRAGOMIR*
Amalia ALEXANDRU**

Abstract: *The project Historical Reenactment – a tool of cultural valorisation and sustainable development of the local community carried out by the Mioritics Association in partnership with the Râșnov Town Hall and Trondheim Vikinglag, proposes an implementation of the living history concept within the Râșnov Citadel area, which aims to facilitate the interaction of the public with the historic events and to promote the heritage of an area in a ludic way. The activities of the members of the group rely more on restoring the daily life and on practising the traditional craftsmanship than on the show side of the reenactment which is so well-known to the Romanian public.*

Key words: *historical reenactment, living history, restoration of the everyday life.*

Cuvinte cheie: *reconstituire istorică, istorie vie, redarea vieții cotidiene*

Percepția publicului din România asupra istoriei se reduce, de cele mai multe ori, la o înșiruire de date și la o prezentare a contextului de derulare a unor evenimente, generată, mai cu seamă, de sistemul de educație formală, care nu pune accent pe conectarea acesteia cu viața reală.

Se pune întrebarea: cum pot deveni mai accesibile evenimentele istorice, mai ales atunci când pot fi promovate prin descoperiri arheologice inedite, cetăți și castele aproape necunoscute, personaje originale care au participat la desfășurarea lor?

Proiectul *Reconstituirea Istorică - instrument de valorificare culturală și dezvoltare durabilă a comunității locale*, derulat de **Asociația Mioritics** în parteneriat cu Primăria Râșnov și Trondheim Vikinglag, propune o implementare a acestui concept în spațiul Cetății Râșnov.

Inițiat ca o alternativă reală de ofertă educativ-culturală, adresată tinerilor și adulților din România, demersul are scopul de a promova patrimoniului cultural al zonei Râșnov prin crearea unui grup de **reconstituire istorică** care valorifică meșteșugurile

* Manager de proiect, Asociația MIORITICS, e-mail: mihai@mioritics.ro

** Asistent de proiect, Asociația MIORITICS, e-mail:

amalia.alexandru@gmail.com

tradiționale, reperele identitare ale comunității și istoria locală a minorităților.

Nu este întâmplătoare alegerea Cetății Râșnov ca locație gazdă pentru acest proiect. Este un monument istoric important care a trecut printr-o experiență tristă de restaurare în perioada 2000-2007 (administrare privată), iar în prezent a devenit o atracție turistică majoră la nivel național. În ciuda eforturilor municipalității de a păstra un decor autentic în această cetate, se constată prezența din abundență a kitschului și a produselor tip suvenir care nu au nici o legătură cu autenticitatea. Proiectul derulat de **Asociația Mioritics** încearcă să demonstreze că se poate și altfel, respectiv punând în lumină tradițiile și valorile locale.

Proiectul mizează pe **redarea vieții cotidiene** din perioadele secolului al XIII-lea și al XVII-lea, punând accent mai puțin pe demonstrațiile de luptă și mai mult pe revitalizarea unor meșteșuguri, reanimarea unor practici și pe narativizarea profilului diferitelor personaje din grup. Într-un cuvânt materializarea conceptului de **istorie vie**, petrecută autentic, sub ochii publicului și rememorată până în cele mai mici detalii.

În peisajul cultural actual există mai multe grupuri care reconstituie perioade istorice diferite sau evenimente cu caracter istoric, însă ceea ce le diferențiază este seriozitatea cu care este privită componenta educativă a acțiunilor derulate. Mizând pe autenticitatea istorică, pe cercetarea detaliată a surselor pentru a desprinde cât mai multe detalii despre mentalitățile, modul de viață, costumele și practicile unei perioade, grupurile pot atrage atenția publicului și-l pot determina să empatizeze cu fenomenul, personajele sau evenimentul reconstituit. Și această autenticitate istorică este valorificată în proiectul Asociației Mioritics. Întorcându-se cu câteva secole în trecut, membrii grupului redescoperă, odată cu publicul participant la activități, că faptele consemnate în documentele istorice se constituie într-o sursă continuă de învățare, în cel mai plăcut mod, că exista o comunitate multietnică în Țara Bârsei, care în secolul al XIII-lea putea conviețui, chiar dacă era formată din coloniști sași, din români, familii de cumani și membrii suitei cavalerilor teutoni.

„Beneficiile acuității istorice și a unui spațiu autentic

stimulează întotdeauna imaginația *reenactorilor*, a artiștilor și a publicului, alimentându-le creativitatea”, este de părere Ingrid Galadriel Aune Nilsen, președintele Trondheim Vikinglag, partenerul norvegian al proiectului. Poate nu vom ști niciodată exact cum se simțeau sau cum trăiau oamenii din alte vremuri, dar putem avea o senzație puternică de înțelegere a trecutului. Deși acest lucru se întâmplă cu ajutorul imaginației și al ficțiunii, oamenii tot simt puțin din gustul trecutului, din atmosfera altei lumi. Aceste experiențe ar putea spune mai multe despre ce ne lipsește și ce ignorăm azi decât despre trecut, dar chiar și așa, este un factor foarte important în momentul organizării unui eveniment¹.

Proiectul *Reconstituirea Istorică - instrument de valorificare culturală și dezvoltare durabilă a comunității locale* s-a derulat în intervalul lunilor decembrie 2014 – noiembrie 2015, fiind finanțat prin programul PA17/RO13 – Promovarea Diversității în Cultură și Artă de către Granturile SEE 2009-2014.

Primele manifestări ale grupului creat în proiect, *Living Rosenau*, s-au realizat în cadrul Festivalul medieval de la Hamar (Norvegia) și în festivalul tematic de la Râșnov, derulat în luna august 2015. Festivalul medieval de la Hamar reînvie, în fiecare an, viața orașului european de Ev Mediu, celebrând vechile tradiții și invitând vizitatorii să ia parte la o experiență inedită. Pe durata evenimentului, cei 14 membri ai grupului au recreat scene din viața cotidiană, specifice comunității Râșnovului din secolul al XIII-lea, pornind de la informațiile istorice existente în documentarea proiectului. Coloniștii sași practicându-și meșteșugurile, suita cavalerului teuton existent în cetate, familia de cumani, reprezentanții comunității românești au contribuit la recrearea atmosferei medievale din cadrul evenimentului, aducând un plus de culoare.

Festivalul de Reconstituire Istorică Râșnov, din 20-23 august 2015, a fost conceput ca o colaborare între grupul nou creat în proiect, *Living Rosenau* și cei 43 de reprezentanți ai comunității vikinge din

¹ *Cum să realizezi un eveniment istoric cu grupuri specializate în reconstituiri (ghidul proiectului)* – Ingrid Galadriel Aune Nilsen, 2015

Europa și SUA (invitații asociației Trondheim Vikinglag). Conceptul festivalului a fost concentrat pe alcătuirea unei tabere comune și pe promovarea unor metode care asigură coeziunea grupului de reconstituire: analizarea arheologiei experimentale, căutarea detaliilor care pot contura poveștile personajelor, interacțiunea cu publicul într-un interval de timp determinat, implementarea activităților educative pentru copii, adulți și *reenactori*. În acest tip de eveniment pot fi implicate diferite categorii de public, de la familiile cu copii la tineri și adolescenți ce vor afla de la membri grupurilor detalii mai puțin știute despre faptele sau evenimentele istorice ori istorii necunoscute ale locurilor în care s-au derulat acestea.

Proiectul își propune ca și prin acest festival să facă cunoscută o modalitate eficientă de a implementa activitățile de *living history* în Cetatea Râșnov.

Dincolo de pasiunea pentru istoria unui secol sau a altuia, fiecare membru al grupului trebuie să-și dedice un timp studiului individual, realizării manuale a costumului, exercițiilor pentru demonstrațiile de luptă, organizării propriiei tabere în cadrul mai multor evenimente, conceperii unor scurte programe educative atractive pentru diferite categorii de public: tineri, copii, adulți. Motivația beneficiarilor implicați în acest tip de demers se leagă de:

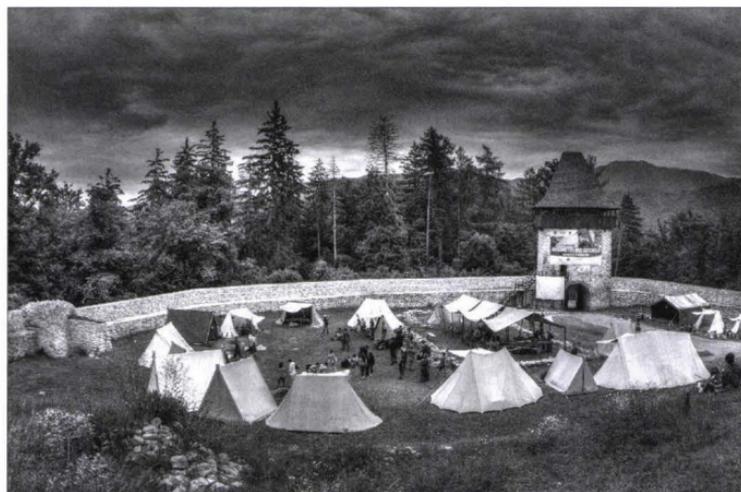
- plăcerea de a spune poveștile propriilor personaje și a locurilor în care acestea au trăit
- nevoia de a-și petrece timpul liber alături de familie și de prieteni într-un mod inedit
- dorința de a-și exersa abilități practice pe care existența cotidiană a secolului XXI aproape le-a trecut în uitare și care se regăsesc în meșteșugurile revitalizezate

Unul dintre motivele pentru care oamenii repun în scenă trecutul este funcționarea lui ca un sistem de aerisire pentru lumea modernă. Orice perioadă de timp diferită de perioada contemporană oferă o formă de experiență și emoție autentică, originală² cred partenerii norvegieni ai proiectului, în urma propriei experiențe ca *reenactori* la festivaluri europene, de aproape douăzeci de ani.

Acest tip de produs cultural bazat pe reconstituiri istorice este o

² Idem

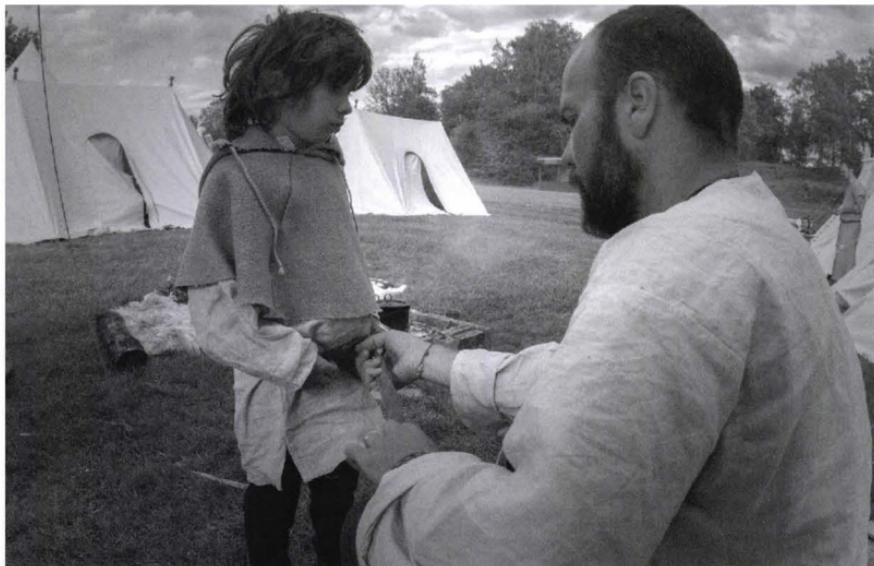
ofertă educativă reală pentru diferite categorii de public, căci nivelul transmiterii informației se poate adapta, la fel și tipurile de acțiuni în care pot fi implicați vizitatorii, sub un aspect ludic și dinamic, cu totul diferit de ghidajele rigide din muzee. În plus, publicul începe să înțeleagă atât contextele istorice, cât și situațiile care au generat anumite conflicte sau decizii prin interacțiunea cu povestitorii pasionați de propria activitate.

Cetatea Râșnov, Festivalul de Reconstituire Istorică 2015

Activități curente într-o tabără de reconstituire istorică

Nu există limită de vârstă pentru reconstituirea istorică

Tabăra de la Festivalul Hamar (Norvegia)

Câteva aspecte despre voluntariat la Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" din București. Activități educativ-muzeale. O abordare sociologică.

Cornel DUMITRESCU^{*}
Andreea MAJURU^{**}

Abstract: *This article treats the Voluntary work from sociological point of view, or, in other terms, the unpaid labour. Acquiring a certain professional experience in a certain field, helping and teaching the one who sits next to us, experimenting new things as a volunteer lead to personal development and transformation from volunteers into responsible adults whom the society should accept and integrate as qualified persons on the labour market. In comparison with the formal education which is provided in school and where students acquire the basic knowledge, the non-formal education which is realised in the museum with the help of the volunteer students and for them, is seen as an active, dynamic involvement, where they learn by observing, describing, establishing correlations between objects and their own life experience.*

Key words: *to volunteer, responsibility, communication, museum education, socialization, "A new attitude"*

Cuvinte cheie: *a voluntaria, responsabilitate, comunicare, educație muzeală, socializare, „O 9 Atitudine”*

• **Voluntariatul** sau altfel spus munca neplătită, înseamnă de fapt acumularea unei experiențe profesionale într-un anumit domeniu, experiență ce duce la însușirea de lucruri noi, la dezvoltarea personală, dar și la ajutarea celui de lângă noi. Practic, „a voluntaria” înseamnă a ajuta necondiționat, astfel încât beneficiarii să ajute la rândul lor, pe principiul „dă mai departe”. Astfel, în câțiva ani, ajutorul dat de o persoană se materializează în transformarea tinerilor în adulți responsabili, pe care societatea îi va accepta și îi va integra pe piața muncii ca persoane calificate.

• **Responsabilitatea** este principiul care stă la baza voluntariatului. Indiferent ce fel de persoană este fiecare dintre noi, care ne sunt convingerile sau ce vrem să devenim, responsabilitatea este o abilitate care se dobândește prin muncă. Respectul față de sine și față de ceilalți este câștigat prin **responsabilitatea** cu care un individ recurge la anumite decizii, indiferent de natura lor.

^{*} Sociolog, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, e-mail: muzeulnationalal_satului@yahoo.com

^{**} Muzeograf, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, e-mail: anduta_span@yahoo.com

- Al doilea element definitoriu al voluntariatului este **comunicarea**. Prin voluntariat, cel mai rapid se dezvoltă abilitatea de comunicare. Astfel, barierele ridicate de timiditate, reticența în a vorbi în public, greutățile întâmpinate în crearea unor legături de prietenie sunt risipite mai ușor. „A voluntaria” înseamnă, de asemenea, apartenența la un grup, un grup care devine în scurt timp aproape ca o familie, iar relațiile interpersonale, deși sunt de natură profesională, capătă conținut, devin „umane”.

- Prin comunicare, **socializarea** joacă un al treilea rol foarte important. Voluntariatul creează punți între oameni și comunități. Cercetările psihologiei au arătat că fără socializare, fără apartenența la un grup, individul nu se poate dezvolta armonios, nu poate trece la o etapă superioară ca reprezentant al speciei umane, și anume la etapa în care devine **persoană**.

- Iar voluntariatul, prin metode și tehnici de *socializare*, prin asumarea *responsabilității* și prin tehnici de *comunicare*, formează oameni pentru societate, toate acestea ajutând la devenirea unei persoane din punct de vedere profesional.

Muzeul Satului București dezvoltă de câțiva ani programe culturale și de educație muzeală pentru tânăra generație, complexe și diverse, punând accent pe relaționarea cu obiectele de patrimoniu material, dar și imaterial.

În cadrul programului **Taberei de creație**, voluntari din licee bucureștene au participat la concursurile organizate pentru copiii participanți la tabără privind monumentele din muzeu și zonele de proveniență a gospodăriilor în care elevii și-au desfășurat activitatea, întâlniri civico-educative cu ofițeri specializați pe probleme antidoping și infracționalitate juvenilă din cadrul Ministerului Internelor, cu Societatea Ornitologică Română, cu Asociația Bio România, precum și întâlniri cu specialiști de la Asociația pentru Protecția Consumatorului, acestea din urmă, desfășurându-se sub genericul „O 9 Atitudine”.

Față de educația formală care are loc în școală și unde se acumulează cunoștințe de bază, educația non-formală, ce se realizează în muzeu, și acum adresată voluntarilor, este văzută ca o implicare activă, dinamică. Prin această educație, elevii învață observând, descriind, stabilind corelații între obiecte și propria lor experiență de

viață. În acest mod, ei vor deprinde capacități de deducție logică, de emiterie a unor ipoteze și judecăți de valoare, firește, la nivelul lor de înțelegere; toate acestea nu numai pentru ei înșiși, dar și în relație cu prietenii, cu familia, cu grupul social, toate ajutând, astfel, la formarea conștientizării și cunoașterii de sine.

De asemenea, rolul voluntarilor a fost acela de a ajuta specialiștii muzeului în ceea ce privește dezvoltarea respectului copiilor față de floră și faună, natură în general, organizând mici ateliere interactive și informări privind rolul plantelor în crearea unui echilibru eco-biologic și a unei hrane naturale.

O altă contribuție a voluntarilor, elevi sau studenți la licee și universități de muzică, a constat în organizarea unor lecții pentru copiii din tabără, de învățare a unor instrumente muzicale, precum vioara, cobza, chitara, dar și învățarea pașilor dansurilor populare tradiționale. Jocurile copilăriei: șotron, alergarea în ștafetă, batistuța, desene pe asfalt, pictură pe față și pe mâini au înviat în tabără cu ajutorul acestor voluntari.

Unii dintre voluntarii participanți la activitățile Muzeului Satului București în anul 2015 sunt: Ștefania Neață, Octavia Roske, Ștefan Andrei, Alexandra Roșoga, Karina Dobrescu, Ioana Velțan, Liliana Militaru, Nicolae Dinu, George Nicolau, Cezara Godinac.

Concluzii

Voluntarii au simțit, în timpul proiectelor desfășurate la muzeu, că au o contribuție directă la o realitate care este dincolo de problemele și interesele lor particulare și că fac parte dintr-un colectiv de muncă.

Tinerii voluntari, încă elevi de liceu, au avut posibilitatea să facă voluntariat în diferite activități. În Occident, voluntariatul cântărește greu la CV pentru că îi ajută pe tineri să demonstreze că și-au dezvoltat o serie de abilități, dar și că știu ce carieră vor să urmeze.

Bibliografie:

Coordonatori Cătălin Zamfir, Lazăr Vlăsceanu, *Dicționar de sociologie*, București, Editura Babel, 1993.

Echipa de voluntari, „Jocul umbrelor”

Un măr, două rachete și un joc

O discuție între autor și voluntari

Grădinile viitorului în spațiul urban- Proiect educațional la Muzeul de Vânătoare „August von Spiess”

Nicolae FURTUNĂ*
Ela CIORÎȚĂ**

Abstract: „The Gardens of the Future in the Urban Area” was financed through the Științescu Fund, coordinated by the Sibiu Community Foundation and implemented in collaboration with the Museum of Hunting during 1 May-30 September 2015. In this project, there participated 5 teams of students from high school and their teachers. The vertical gardens that were awarded prizes, were exhibited in the garden of the Museum of Hunting.

Key words: vertical gardens, Museum of Hunting, non-formal education

Cuvinte cheie: grădini verticale, Muzeul de Vânătoare, educație nonformală.

Introducere

Proiectul „Grădinile viitorului în spațiul urban” a fost finanțat prin Fondul Științescu, coordonat de Fundația Comunitară Sibiu și s-a desfășurat în colaborare cu Muzeul de Vânătoare „August von Spiess”, în perioada 1 mai 2015 – 30 septembrie 2015.

Scopul proiectului a fost popularizarea în rândul liceenilor a conceptului de grădini verticale, iar motivația principală care a dus la apariția proiectului a fost reprezentată de insuficiența spațiilor verzi din mediul urban. La creșterea calității mediului, a aerului pe care îl respirăm în orașe poate contribui fiecare cetățean nu numai organizațiile abilitate în acest sens.

Un prim pas în ameliorarea scăderii suprafețelor de spațiu verde în oraș îl reprezintă conștientizarea problemei de către tineri, iar apoi aplicarea soluțiilor folosite de țările mult mai industrializate, care au găsit căile necesare să aducă natura într-un mediu urban aglomerat.

Desfășurarea proiectului

Proiectul s-a adresat atât elevilor din clasele IX – XI, cât și profesorilor de biologie din 5 licee din municipiul Sibiu și a debutat

*Muzeograf, departamentul Muzeul de Istorie Naturală, Muzeul Național Brukenthal, e-mail: furtuna_nicolae@yahoo.com

**Freelancer, ela.ciorita@gmail.com

printr-o campanie de promovare online, susținută de comunicarea directă în licee, atât către profesori, cât și către elevi.

Programul „Grădinile viitorului în spațiul urban” s-a desfășurat în două etape.

În prima etapă, echipele compuse din câte 5 elevi și un profesor au participat la montarea unei grădini verticale profesioniste de interior și la 3 prezentări teoretice. Prin acest model de organizare al echipelor ne-am dorit să creștem gradul de colaborare între elevi și profesori cu scopul de a întări relațiile interpersonale și pentru a facilita o mai bună comunicare între aceștia. Această primă parte a proiectului a avut loc în incinta Colegiului Național „Octavian Goga” pe parcursul unei săptămâni.

Primele două zile din cadrul acestei etape au fost rezervate montării sistemului vertical de grădină. Cu această ocazie cei 72 de elevi și profesorii înscriși în program s-au familiarizat cu conceptul de grădină verticală și cu modul de realizare și montare a acestora. Expertii, aduși special pentru acest eveniment, le-au prezentat tipurile de sisteme verticale de creștere a plantelor folosite la ora actuală, informații despre tipurile de substrat folosite, cât și diversele opțiuni pentru o irigare eficientă.

Pe lângă informațiile tehnologice, cei prezenți au participat la plantarea în cuiburi, la montarea sistemului de irigație și al programatorului de udare. Prin toate aceste activități s-a urmărit și practicarea de activități fizice care să conducă la dobândirea de experiență privind utilizarea uneltelor pentru cultivarea plantelor, udarea acestora etc.

În continuarea proiectului (3 zile) au avut loc prezentări, discuții având ca moderatori pe cei care au inițiat proiectul, pe următoarele teme:

- culturi hidroponice (sisteme de creștere a plantelor fără sol, rădăcinile plantelor fiind ținute într-un substrat inert și hrănite cu o soluție apoasă nutritivă);
- sisteme de irigație și tipurile acestora;
- reciclarea și cum se pot refolosi diferite materiale în amenajarea de grădini verticale (sticle de plastic, paleți, cauciucuri, cutii de metal etc.)

Cea de-a doua etapă a proiectului s-a desfășurat sub formă de

concurs. Folosindu-se de un șablon de redactare, cele 12 echipe au avut două săptămâni la dispoziție pentru a gândi și a proiecta un sistem de grădină verticală de exterior. Au trebuit să aibă în vedere calitatea designului, folosirea de materiale reciclate, alegerea tipului de plante și al sistemului de irigare cât și încadrarea într-un buget de maxim 500 de lei. Pe parcursul celor două săptămâni echipele au fost îndrumate, coordonate de către inițiatorii proiectului.

Din proiectele redactate, finalizate de echipele de elevi, au fost jurizate pe baza criteriilor de departajare stabilite de la începutul proiectului - cost, design și fezabilitate, am ales 6 proiecte care au fost implementate în decursul a trei săptămâni la Muzeul de Vânătoare „August von Spiess”. Patru dintre proiectele alese au fost inițiate de elevii Colegiului Național „Octavian Goga”, având ca profesori coordonatori pe Niculina Crăciunaș, Corina Dragoman și Daniela Aldea; un proiect a aparținut elevilor Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” având ca profesor coordonator pe Săndulescu Gabriela și ultimul proiect a aparținut echipei Liceului Teoretic „Onisifor Ghibu”, având ca profesor coordonator pe Elena Grapă.

Din momentul alegerii proiectelor am început întâlniri periodice cu echipele. În cadrul acestor întâlniri am discutat fiecare parte a proiectului, modalități de realizare etc. Împreună am căutat cele mai bune soluții și am achiziționat materialele necesare pentru implementare (pământ, plante, conducte, furtun, automatizări, etc.). Pentru construcția efectivă a grădinilor verticale au fost folosite materiale reciclate: jardinierele au fost înlocuite cu sticle de plastic; cadrele de susținere ale plantelor au fost realizate din paleți reciclați; sistemele supraetajate de cultură, în mod normal foarte costisitoare, au fost înlocuite cu lădițe de fructe și legume; etc.).

Toate sistemele au fost diferite și fiecare echipă a dat dovadă de creativitate. Atât elevii, cât și profesorii au fost dedicați și receptivi la soluționarea diverselor probleme apărute (materiale și plante care nu puteau fi găsite sau al căror preț depășea bugetul) și au adaptat sistemele de grădini verticale în funcție de schimbări.

Timp de trei săptămâni grădina Muzeului de Vânătoare s-a transformat într-un atelier din care relaxarea și buna dispoziție nu au lipsit. În cadrul echipelor, elevii și profesorii s-au organizat în funcție

de aptitudini astfel încât nimeni nu s-a simțit exclus. Unii dintre participanți au folosit pentru prima oară scule electrice, cu toții au învățat să planteze corect ținând cont de nevoile plantelor, iar o parte din ei au avut responsabilitatea să procure diferite materiale sau plante necesare proiectului echipei.

După cele trei săptămâni de lucru, când toate sistemele au fost funcționale, expoziția „Grădinile Viitorului în spațiul urban” a fost deschisă publicului larg (17 iulie – 30 septembrie 2015). În cadrul vernisajului elevii au avut posibilitatea să-și prezinte, în fața publicului și a presei prezente la eveniment, sistemele, dezvoltându-și astfel abilitățile de comunicare.

Proiectele au fost jurizate de către Cristina Dobre (arhitect peisagist) și Adrian Jinga (inginer horticultor) - cei doi trainerii care au fost implicați în montarea grădinii verticale de interior din incinta Colegiului Național „Octavian Goga” și de către Răzvan Dumitru (inginer horticultor și director al firmei de amenajări “Funny Flower” din București).

Din punctul de vedere al coordonatorilor de proiect toate echipele au fost câștigătoare prin implicarea, munca și creativitatea lor. Doar o singură echipă a fost premiată cu tablete, instrumente menite să le ușureze tinerilor accesul la informație și comunicare. Echipa aleasă de juriu a aparținut Colegiului Național „Octavian Goga” și a fost formată din elevii: Popa Anca-Maria, Trușcă Nicoleta, Milea Paul-Alexandru, Țigăeriu Bogdan-Vasile, Șeican Cristian și a avut ca profesor coordonator pe Niculina Crăciunaș.

Concluzii

În cadrul proiectului Grădinile viitorului în spațiul urban elevii au avut posibilitatea să pună în practică o parte din cunoștințele teoretice acumulate în cadrul procesului de învățământ, apelând în realizarea sistemelor de grădini verticale la principii de fizică, biologie și mecanică. Folosindu-se de cunoștințele avute și învățând unele noi, într-un cadru relaxat, diferit de sfera școlară cunoscută, elevii au ajuns la o mai bună înțelegere și aprofundare a informațiilor, descoperind rolul practic al informațiilor teoretice și cum le pot integra în viața de zi cu zi.

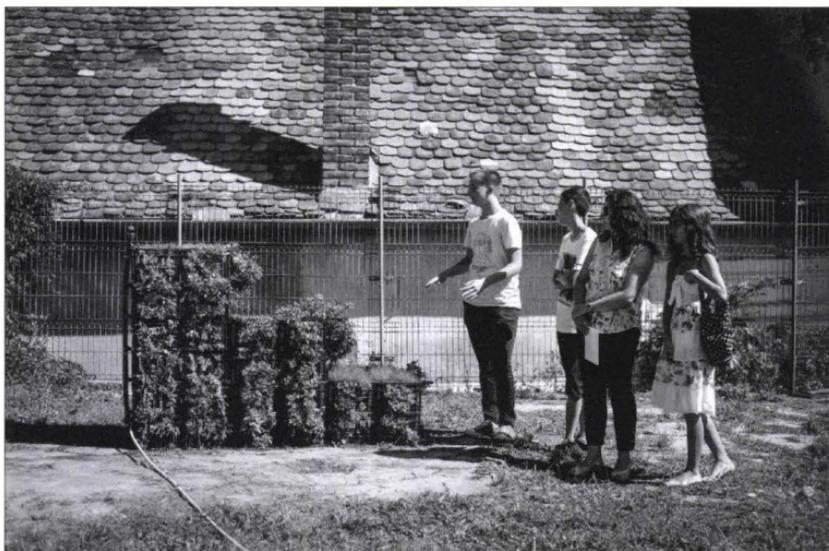
În primăvara anului 2016, ca o continuare a programului educațional *Grădinile viitorului în spațiul urban*, dorim să realizăm proiecte și ateliere de permacultură și sustenabilitate destinate tinerilor sibieni.

Prima parte a proiectului (atelierul de reciclare) desfășurată în cadrul Colegiului Național „Octavian Goga”

Folosindu-se de materiale reciclate, fiecare proiect a încercat să își dezvolte caracterele estetice.

În cadrul vernisajului, echipele participante au avut posibilitatea să își prezinte grădinile verticale realizate în fața auditoriului.

Fotografie de final de proiect.

O nouă perspectivă de revitalizare a costumului tradițional în rândul tinerilor

Elena GĂVAN*

Abstract: *The Bucharest Foundation for Craftsmanship, as main coordinator, and the ASTRA National Museum Complex, as partnership in project, implemented “The Home Play” project whose aim was to promote the material and immaterial heritage of the Transylvanian¹ area by carrying out some complex researches on the folk costume and on the folk specific to the Sibiu region, as well as by valorising this research at national and international level with the means specific to the animation theatre. The project, funded by the Administration of the National Cultural Fund, was implemented in several phases in the following way: research, reporting, making of puppets and costumes, theatrical performance in two schools from different cities, from social and numerical point of view, realization and distribution of 500 DVDs containing the performance recording, to serve as the basis for the future initiatives. The feedback, which was a very positive one, determined us to promote the traditional costume after the implementation of this project, too. Thus, at the head office of the ASTRA Museum, we organised an exhibition on the theme of “The Home Play”, aiming to achieve the same objectives by emphasizing the age groups involved in the realisation of this exhibition.*

Key words: *costume, Sibiu, interculturality, cultural identity, heritage, animation.*

Cuvinte cheie: *port, Sibiu, interculturalitate, identitate culturală, moștenire, animație.*

Cultura tradițională, prin toate formele sale cunoscute, provine de la emoția creată într-un anumit moment sau context de către o comunitate mai mult sau mai puțin bine definită. Pierderea lor duce la crearea unor confuzii evidente și la pierderea identității persoanei strămutate dintr-un loc în altul, datorită alegerilor personale sau profesionale. Legătura păstrată, la nivelul conștientului sau inconștientului, cu locul de origine, denumit de noi „acasă”, creează o punte între trecut, prezent și viitor și răspunde nevoii de continuitate privind reperaile de apartenență.

Dintre toate formele culturii tradiționale, portul popular, deși unitar în trăsăturile sale generale, ni se prezintă foarte variat. Deosebirile care apar, de la o zonă la alta, uneori de la un sat la altul,

* Muzeograf, Complexul Național Muzeal ASTRA, Sibiu/ Muzeul Civilizației Transilvane ASTRA; e-mail: elena.gavan@muzeulastra.com

¹ https://www.youtube.com/watch?v=iBhBqI2Pb_M

sunt rezultatul unor particularități legate de croi, cromatică, decor, ornamentală, terminologie, consecințe ale unui întreg complex de relații geografice, istorice, etnice, sociale, administrative, economice și estetice, la care se adaugă influențele provenite din legăturile cu etniile conlocuitoare, cu centrele orășenești, industriale, precum și propria opinie despre frumos. Dacă toate acestea se completează cu măiestria, stilul, rafinamentul și finețea mâinilor dibace ale străbunicilor, bunicilor și părinților noștri, imaginea portului devine, poate, cea mai elocventă în dobândirea/ redobândirea identității și a retrăirii sentimentului de „acasă”.

Prin proiectul *Jocul de acasă – Transilvania*, Muzeul ASTRA² și Fundația pentru Meșteșuguri București și-au propus să promoveze patrimoniul cultural, material și imaterial, din Transilvania (zona etnografică Sibiu), prin mijloacele teatrului de animație întrucât prin joacă, observație și recunoaștere publicul, fie el tânăr sau vârstnic, se poate identifica, se poate învăța, percepe și redobândii emoția și identitatea pierdută.

Justificarea proiectului:

Nu este nicio noutate în faptul că, în ultimul timp, a crescut rolul educativ al muzeelor la nivel mondial. Educația este astăzi percepută pe picior de egalitate cu cercetarea și cu conservarea patrimoniului, devenind una dintre misiunile prioritare ale oricărui muzeu. Pe de altă parte, imaginea muzeului, în mediul școlar, începe să fie văzută ca o sursă/ suport/ spațiu de învățare.

Muzeul ASTRA, prin activitățile pe care le desfășoară, este un muzeu viu și un factor catalitic care își propune recuperarea și valorificarea proceselor culturale și folclorice. Astfel, obiectul muzeal constituie baza unui proces educativ generator de sensuri, mesaje, conținut, construit însă doar pe inter-relația dintre bunul cultural, pe de o parte, și cunoștințele personale, atitudinea emoțională și experiența vizitatorului, pe de altă parte.

În context educațional, copiii nu mai sunt văzuți doar ca viitori vizitatori ai muzeelor, ci și ca membri ai comunității, viitori cetățeni,

² Proiectul desfășurat în lunile iulie-octombrie ale anului 2012 a fost finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, instituție autonomă a Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

aflați la o vârstă ce se caracterizează prin nevoia și abilitatea de a învăța.

Lumea dinamică în care trăim, caracterizată prin globalizare și europenizare, are drept efect negativ, în principal, pierderea sau uneori prefacerea în spectacol a culturilor tradiționale. În societatea românească, la aceasta a contribuit, în perioada secolelor XIX-XX, în mare parte, migrația de la sat la oraș. În timp, fenomenul a condus la pierderea reperului de „acasă”.

Studiile au arătat că migrația, indiferent de motivul producerii ei, fie el personal, economic sau politic, a generat majoritatea tensiunilor sociale din comunitățile mixte – nou create. Printre principalele cauze se regăsesc tocmai diferențele legate de identitatea etnografică, datorate schimbării rapide a structurilor etno-sociale și a clivajului apărut între membrii comunității de adopție și noii veniți.

Tradițiile și obiceiurile comunității de adopție au fost supuse, în timp, unei presiuni venite din partea noilor membri care nu se puteau identifica, din punct de vedere cultural, cu moștenirea locală, datorită desprinderii de propriul grup de proveniență și a sentimentului pierderii identității lor culturale.

Nu este scopul acestei lucrări de a detalia, din punct de vedere istoric, cauzele, etapele, urmările generate de migrație în vechea sau noua comunitate formată, dar este de datoria noastră să demarăm acțiuni culturale de prezervare și valorizare a patrimoniului material și imaterial local, regional și chiar național, cu scopul înlesnirii cunoașterii/recunoașterii de către noua generație a locului („acasă”) de unde au venit părinții lor și a tradițiilor zonei de proveniență în comparație cu domiciliu actual. Trebuie menționat faptul că, în timp, anumite elemente cum ar fi portul popular, muzica și dansul s-au amestecat în comunitățile mixte – noi formate.

Astfel, prin proiectul *Jocul de acasă – Transilvania* am urmărit: să răspundem nevoii de salvagardare a identității culturale specifice unei comunități (regiunea Transilvaniei – zona Sibiului) prin identificarea elementelor de cultură materială (accent pe specificul costumului popular) și imaterială (accent pe folclorul local); să încurajăm dialogul intercultural; să răspundem nevoii grupurilor țintă³ de educare,

³ Grupuri țintă: copii, tineri, elevii din Sibiu și București; instituții de învățământ și instituții de cultură, la nivel național

informare și recunoaștere a caracteristicilor identitare ale locului din care provin și ale domiciliului actual; să facilităm accesul publicului la cultură; să promovăm identitatea culturală zonală prin prezentare publică cu ajutorul mijloacelor specifice teatrului de animație a diversității patrimoniului din zona Sibiului.

De ce teatrul de animație?

În ultimii ani muzeele au căutat să ofere publicului programe educative cât mai diverse, realizate în parteneriate cu alte instituții de cultură. Astăzi se poate vorbi despre conceptul de teatru muzeal⁴.

Teatrul de păpuși a jucat încă din cele mai vechi timpuri istorice un rol important în viața socială a diferitelor comunități. Redefinit ca teatru de animație, acesta include: teatrul cu obiecte, teatrul cu păpuși și teatrul cu marionetele și contribuie, în mare măsură, la educarea noilor generații în spiritul tradiției și al interesului pentru trecut.

Pentru atingerea obiectivelor de educare, de informare și de recunoaștere a caracteristicilor identitare, precum și în scopul îmbunătățirii relației muzeu – școală, a reinterpretării percepției elevilor asupra „învățării” prin metoda expunerii clasice, am urmărit și am pus accent pe importanța învățării prin stimularea trăirilor autentice, directe, în raport cu personaje calde, tangibile sau obiecte cu care elevul să poată interacționa la un anumit nivel și, astfel, să dezvolte un aport afectiv care să contribuie la înțelegerea fenomenelor, la acumularea de cunoștințe și la memorarea experienței de învățare la copii sau de retrăire la adulți.

În altă ordine de idei, prin limbajul specific teatrului de animație se deschide o altă cale de comunicare interculturală, de dialog și de observație într-o lume aparent naivă, chiar fantastică. În această lume ne putem imagina că suntem într-un muzeu, că expunerea este clasică, dar că spectacolul substituie vitrina, iar marionetele, îmbrăcate în port specific sibian, mânuite de actori, pășesc în afara vitrinei, permițând elevului să le întâlnească, să le îndrăgească și, mai apoi, să le observe. Încă de la prima privire, observăm fizionomia și costumația marionetei și, totodată, pătrundem în lumea *reală* a personajelor, cu ajutorul sunetelor care ne înconjoară.

⁴ Alexandra Zbucea, Loredana Ivan, Raluca Bem Neamu, Bruno Mastan, *Teatrul muzeal: perspective și experiențe*, Editura Tritonic, București, 2009, pp. 9-16.

Vestimentația contribuie în mare măsură la conturarea caracterului și originii unui personaj. Alături de îmbrăcăminte, muzica și dansul sunt principalele mijloace de identificare la o colectivitate. Din acest motiv, prin teatrul de animație am încercat să transmitem generației tinere dorința de cunoaștere și de înțelegere a modului de viață al părinților, al culturii materiale și imateriale specifice comunității de proveniență, al acestora din urmă. Totodată, am căutat ca generațiilor mature să le readucem aminte de „ACASĂ”, să le reimprimăm sentimentul de apartenență și de identitate culturală, astfel încât să devină ei, înșiși, conștienți de importanța și necesitatea transmiterii acestora generațiilor tinere.

Derularea proiectului:

Vom încerca, în rândurile ce urmează, să prezentăm, pe scurt, modul de desfășurare al proiectului, precum și feedback-ul generat de *acesta*. Pentru o cât mai bună vizibilitate am împărțit activitățile proiectului în trei pași.

PASUL I:

- managementul proiectului;

- cercetare și documentare în scopul: identificării trăsăturilor etnoculturale (port popular, muzică și dans tradițional) specifice comunităților din Transilvania; elaborării unui studiu științific privind costumul popular tradițional românesc din Zona Sibiului⁵; selectării unei legende locale, cât mai originală, interesantă și provocatoare pentru grupul țintă, care să stea la baza viitorului scenariu; selectării elementelor care să susțină, din punct de vedere etno-folcloric⁶, fondul sonor al teatrului de animație;

- transmiterea studiului științific meșterului păpușar în vederea confecționării marionetelor (Vasile Ion, Arad) și meșterului popular/artist plastic (Ana Ponta, București⁷), în vederea confecționării costumelor;

⁵ Cercetare întreprinsă de Elena Găvan, muzeograf Complexul Național Muzeal ASTRA, Sibiu.

⁶ Cercetare întreprinsă de prof. univ. dr. Ovidiu Papană, de la Universitatea de Vest din Timișoara.

⁷ <http://anapontadolls.3x.ro/>

- elaborarea schițelor scenografice pentru spectacol conform documentației realizate în cadrul studiului, astfel încât să se creeze un dialog inter-cultural într-un anumit mediu social, dar printr-o puternică doză de inventivitate și autenticitate permisă în teatrul de animație;

- realizarea elementelor scenografice și sonore necesare susținerii spectacolului pentru întregirea atmosferei de autentic, de reliefare a caracterelor personajelor;

- realizarea spectacolului;

- promovarea proiectului (conferințe de presă la Sibiu și București; articole de presă; platformă web; realizarea și distribuirea a 500 DVD-uri cu înregistrarea spectacolului și a studiului științific).

PASUL II:

A urmat „vernizarea”, prezentarea publică a spectacolului. Am decis să alegem două instituții de învățământ public cu trăsături distincte, din două orașe diferite din punct de vedere social și numeric: Școala Gimnazială „Regina Maria” din Sibiu și Clubul Copiilor Avrig.

Am încercat să ținem cont de așteptările viitorilor spectatori care, cel mai probabil în concepția lor, veneau la un teatru de păpuși clasic, dar în același timp, trebuia să găsim modalitatea de a „expune” informația dorită într-o manieră care să trezească la început o curiozitate, apoi o temă de gândire, de reflecție asupra modului în care au crescut și au copilarit, s-au îmbrăcat și au cântat părinții lor. Pentru a realiza acest deziderat, am conștientizat că suntem supuși unei noi provocări, cea a spațiului, a alegerii unei „scene” neconvenționale situată în afara muzeului și a sălii de clasă, dar în același timp, să fie un loc în care să ne simțim bine, liberi, detașați și să creăm un cadru familial în care să se realizeze o legătură cât mai strânsă între marionetă, public și artist.

În cele din urmă am convenit cu profesorii implicați în proiect asupra unei săli de sport și a unei biblioteci, astfel:

- 23 octombrie, în sala de sport a Școlii Gimnaziale „Regina Maria” din Sibiu au participat la prezentarea spectacolului un număr de 100 elevi din clasele a III-a și a IV-a, însoțiți de profesori;

- 24 octombrie, la Biblioteca Orășenească Avrig, au fost prezenți la spectacol un număr de 30 elevi, însoțiți de profesori.

La conturarea acestei idei o importanță deosebită a avut-o, ulterior, percepția intuitivă a elevilor și participarea afectivă cu totul

aparte a acestora. Pe de altă parte, spectacolul antrenant a fost un îndemn la cunoaștere, la asimilarea cât mai multor cunoștințe despre propria identitate culturală și despre relațiile interculturale dezvoltate de-a lungul timpului în comunitatea din care provin.

Numeroasele aplauze la „scenă deschisă” și dorința de a reliefa, mai apoi, prin desen⁸ lumea „fantastică” din care tocmai ieșiseră, observațiile și discuțiile generate de costumele marionetelor și de relațiile inter-culturale dezvoltate în spectacol ne-au demonstrat că prin limbajul teatrului de păpuși se poate găsi o cale de comunicare interculturală, de educare în spiritul propriei identități culturale prin mijlocirea păpușilor/ marionetelor capabile de expresivitate, umor și fantezie.

Nu putem continua fără a aplauda profesionismul colaboratorilor și al actorilor: Bruno Mastan, Daria Gănescu și Florentina Tănase, din București, de a mulțumi Fundației pentru Meșteșuguri și în mod special lui Bruno Mastan, un deosebit coleg și colaborator.

PASUL III - FEEDBACK:

Feedback-ul, foarte pozitiv, din partea publicului țintă, ne-a determinat, după încheierea proiectului în sine, să continuăm demersul nostru de promovare a patrimoniului cultural material și imaterial din Transilvania (zona etnografică Sibiu) prin mijloacele teatrului de animație. De această dată prin intermediul organizării unei expoziții cu aceeași temă și același titlu „Jocul de acasă” care să ilustreze toate cele patru etape ale proiectului Jocul de acasă: Oltenia Banat, Moldova și Transilvania (Foto 3), demarat de către Fundația pentru Meșteșuguri – București în anul 2005.

Expoziția:

- perioada de desfășurare: 15 noiembrie 2012 – 15 ianuarie 2013
- locația: sediul Muzeului ASTRA
- structura expozițională a fost împărțită în două secțiuni: una dedicată evidențierii costumelor populare și tradițiilor din zonele menționate prin expunerea în joacă a marionetelor și, a doua,

⁸ Elevii din Avrig au desenat pe asfalt, iar elevii clasei a III-a de la Școala „Regina Maria” din Sibiu, învățătoare d-na Anca Munteanu, au ilustrat, prin desen, gradul de percepere a informațiilor transmise prin intermediul teatrului de animație.

transformată într-o mică sală studio, un atelier de învățare și percepere a patrimoniului cultural tradițional, material și imaterial, prin intermediul celor patru teatre de animație proiectate video.

- elevii clasei a III-a de la Școala Gimnazială „Regina Maria” din Sibiu au fost invitații speciali la vernisaj unde, pe lângă prezentarea desenelor expuse, au avut posibilitatea să se exprime liber cu privire la experiența trăită în proiect.

Expoziția „Jocul de acasă” ne-a arătat că atunci când vine vorba de cuvinte precum „acasă” și „joc” atât copiii, cât și adulții sunt mult mai interesați, mai atenți, mai receptivi și mai activi, devenind, uneori inconștient, chiar și pentru scurt timp transmițători ai identității noastre culturale, ai tradițiilor materiale și imateriale care îi leagă, afectiv, de locul numit și simțit „acasă”.

La final de proiect și de expoziție considerăm că prin utilizarea mijloacelor teatrului de animație muzeele pot atrage un public mult mai numeros, oferind posibilități de comunicare, de educare și de informare mult mai atractive, mai variate și mai pline de culoare, dar care dețin, în mod cert, pe de o parte, avantajele unei învățări de lungă durată și pe de altă parte, a schimbării de mentalitate asupra concepției „venirii la muzeu”.

La Biblioteca Orășenească Avrig/ Clubul Copiilor Avrig

La Școala Gimnazială „Regina Maria” din Sibiu

Expoziția *Jocul de acasă*/ Secțiune 1, Sibiu,
interculturalitate, identitate culturală, moștenire

Expoziția *Jocul de acasă*
/ Vizită Grădiniță nr. 28 Sibiu

Abstract: *THE WORLD WE LIVE IN* educational programme of Pedagogy Museum was realised by the "Dimitrie Gusti" National Village Museum of Bucharest, together with the "Centre of Excellence in Mediation and Education - Lumina" Association of Constanta and the Bio Romania Association of Bucharest. Within this programme, "The Garden with Vegetables ... at the Village Museum" Project together with other programmes, aims to make children and adolescents aware of the environmental problems, of the self-respect in order to maintain a clean world, as well as of the knowledge concerning the main occupations related to the cultivated land, practiced in the traditional village (gardening, tree planting, agricultural works depending on the season), of the issue concerning their sustainability, knowledge and respect of the flora and fauna of their environment.

Key words: *the "Be Light" project. Museum education, sustainability, Bio Romania, socialization, "A new attitude", the Braille language, disabilities, rehabilitation and social reintegration, special primary and secondary schools, the Ovidius University of Constanța*

Cuvinte cheie: *Proiectul „Fii Lumină”, educație muzeală, sustenabilitate, Bio România, socializare, „O 9 Atitudine”, limbaj Braille, dizabilități, reabilitatea și reintegrarea socială, școli gimnaziale speciale, Universitatea Ovidius - Constanța*

Programul educațional de Pedagogie Muzeală *LUMEA ÎN CARE TRĂIM* a fost realizat de Muzeul Național al Satului Dimitrie Gusti, București împreună cu Asociația „Centrul de Excelență în mediere și Educație – Lumina”, Constanța și Asociația Bio România, București. S-a desfășurat în zilele de 29 mai și 1 iunie 2015, în grădinile amenajate special pentru acest proiect și a făcut parte din ediția a-III-a a Proiectului „Fii Lumină”, proiect susținut de centrul din Constanța.

Proiectul, alături de alte programe, urmărește conștientizarea de către copii și adolescenți a problemelor de mediu, a dezvoltării respectului pentru păstrarea unei lumi curate, dar și a cunoștințelor privind principalele ocupații legate de spațiul cultivat, practicate în satul tradițional (grădinărit, plantarea pomilor, lucrările agricole în funcție de anotimpuri), a problematicii privind sustenabilitatea

* Muzeograf, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, e-mail: anduta_span@yahoo.com

** Muzeograf, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”,

e-mail: andreeananciu@yahoo.com

acestora, de cunoașterea și respectarea florei și a faunei din mediul lor înconjurător.

Elevi de la Școala Gimnazială Specială nr. 3 pentru Deficiențe de Vedere, București, împreună cu profesor Nora Negrău, alături de elevi de la Școala Gimnazială Specială nr. 7, București, conduși de prof. Mădălina Corlățeanu au plantat roșii și castraveți, într-o atmosferă destinsă și plină de veselie. Peste 25 de elevi, nevăzători și slab-văzători, folosind unelte specifice, au dat viață unor grădini în acest muzeu. Cu mâinile pline de pământ și apă, pe rânduri trasate cu grijă, copiii au sădit plantele, ajutați de cei mai mari și mai îndrăzneți colegi.

În ambele zile ale proiectului, Asociația Bio România, condusă de domnul Marian Cioceanu, ne-a pus la dispoziție răsaduri proaspete de legume (roșii, vinete, castraveți și ardei). Răsadurile au fost alese special pentru copii nevăzători, datorită mirosului frunzelor, cât și a roadelor acestora. Grădinile de legume plantate de acești copii au fost semnalizate cu tăblițe inscripționate prin limbaj Braille.

Asociația „Centrul de Excelență în mediere și Educație – Lumina”, Constanța, a încheiat în anul 2013 un parteneriat cu Muzeul Național al Satului “Dimitrie Gusti”, parteneriat care a debutat cu o vizită ghidată prin Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” a unui grup de copii cu dizabilități.

Scopul proiectelor susținute de Asociație este acela de creștere a incluziunii educaționale a copiilor cu cerințe educative speciale, reabilitarea și reintegrarea socială a copiilor cu CES.

Printre performanțele acestui centru se numără asistarea și susținerea **școlilor gimnaziale speciale** prin organizarea de activități cultural-educative, cât și implicarea voluntară a familiilor acestora, a studenților și a profesorilor în aceste activități.

O încununare a desfășurării acestor proiecte *Fii Lumină!* o constituie identificarea copiilor cu dublă excepționalitate. Acești elevi au o dizabilitate compensată de o înaltă abilitate, fiind numiți copii cu dublă excepționalitate.

Această evidențiere a fost obținută și prin participarea la o conferință internațională pe aceste teme, organizată anul acesta la Universitatea Ovidius, Constanța, în urma căreia, asociația a fost considerată potențial model de bune practici internaționale, datorită

acestor activități culturale.

Concluzie

Rezultatele acestor tipuri de colaborări sunt benefice pentru părțile implicate, ajungându-se la maniere de lucru aproape profesionale, desfășurate în ambianță de lucru tinerească și mobilizatoare.

Aspect din timpul sădirii legumelor

Aspect din timpul sădirii legumelor

Conferința CEME, Univ. Ovidiu, Constanța

Inscriptionare limbaj Braille

Salata din grădinile plantate de copii

Cercul de geografie, educația ecologică în și prin muzeu-reciclarea deșeurilor

Prof. Dr. Adriana MISACHEVICI*

Abstract: *The School, Geography Circle, Museum can form skills and abilities, attitudes necessary for the protection and conservation of the environment, by respecting the sustainable development principle and in conformity with the improvement of the human being's life quality.*

Key words: *The educative interaction between the School and the Museum*

Cuvinte cheie: *intercondiționarea educativă Școală-Muzeu*

Problematica amplă, globală a protecției și a conservării calității mediului reprezintă o cerință esențială a lumii contemporane, dar și a viitorului planetei noastre, activitate ce presupune depistarea cauzelor generatoare de perturbații în geosistemul planetar, cât și reducerea sau eliminarea consecințelor acestora.

Protecția și conservarea calității mediului reprezintă o activitate umană conștientă ce se realizează respectând principiul dezvoltării durabile și în concordanță cu creșterea calității vieții omului. Protecția mediului reclamă elaborarea și aplicarea de proiecte susținute financiar, iar conservarea, ocrotirea mediului vizează un ansamblu de măsuri legislative și tehnico-economice menite să asigure păstrarea și ameliorarea calității acestuia.

Astfel, măsurile ecologice de protecție a mediului, educația ecologică, joacă un rol foarte important în viața comunității la toate nivelurile și sub toate formele.

Implicarea tinerilor în această activitate de educație ecologică are ca scop formarea de priceperi, deprinderi, motivații și atitudini în vederea gospodăririi resurselor naturale, cât și asumarea răspunderii viitoarei generații în menținerea vieții pe Terra.

Școala, Cercul de Geografie, Muzeul, ca și instituție de cultură, prin activitățile desfășurate pot îndruma spre înțelegerea și explorarea mediului înconjurător, pot forma priceperi și deprinderi, atitudini necesare ocrotirii naturii, înlăturării factorilor de risc. Intercondiționarea educativă Școală-Muzeu are la baza soluția: REDUCERE – REFOLOSIRE – RECICLARE.

* Colegiul Tehnic „Independența” Sibiu, amisachevici@yahoo.com

Toate acestea au constituit argumentele care m-au determinat, în urmă cu cinci ani, cu emoții, dar și cu hotărâre, să înființez Cercul de Geografie, la un liceu cu profil tehnologic. Știam că va fi greu, ca orice început, dar am avut încredere în elevii mei, care mi-au urmat îndeaproape exemplul, munca și sfaturile.

Astfel, a urmat primul proiect pe care l-am realizat în cadrul Muzeului de Istorie Naturală și parteneriatul realizat cu ajutorul și deosebita amabilitate a d-nei director, conf. univ. dr. Rodica Ciobanu.

Proiectul a fost numit *Reciclarea deșeurilor*, iar activitatea Cercului de Geografie am finalizat-o prin organizarea unei expoziții – "Chiriașii naturii" (fig. 1), în cadrul căreia au fost prezentate produsele pe care le-am realizat din refolosirea deșeurilor.

Expoziția a fost vernisată în cadrul Sesiunii Județene de Comunicări Științifice a Elevilor, găzduită de către Colegiul Tehnic "Independența" Sibiu, la care au fost invitați și au participat: elevi, cadre didactice din școală și din județ, membrii Societății de Geografie – filiala Sibiu, iar din partea Muzeului Național Brukenthal, Muzeul de Istorie Naturală, d-na director, conf. univ. dr. Rodica Ciobanu, (fig. 2 – foto dreapta), care în deschiderea evenimentului, a apreciat înființarea Cercului de Geografie, deosebita activitate, coordonare și implicare în realizarea proiectului.

Interesul, sprijinul și foarte buna colaborare din anii următori s-au concretizat în derularea, cu succes, a altor proiecte, bazate pe Educația în și prin Muzeu, cum ar fi: „Evenimente catastrofale ale Terrei”, „Geologia Urbană”, „Lumea dinozaurilor”, „Lumea în care trăim”, „Vreau să fiu prietenul naturii”, „Protejez Natura”, iar în anul 2015, participarea / parteneriatul din cadrul Programului Educațional Național „Viața la Pozitiv” (fig. 3), cu proiectul „Peturile prind viață”, având ca și coordonator din partea Muzeului, pe d-na Muzeograf dr. Vonica Ghizela, căreia îi mulțumim pentru ajutorul acordat, deosebita strădanie și competență profesională.

Și, ca o încununare a muncii depuse în toți acești ani, în care am realizat proiecte și am încheiat parteneriate Școală-Muzeu, a fost participarea la Concursul Național de Dezvoltare Durabilă de la Buzău, unde la secțiunea postere, elevul Faur Cristian, cl. a XII-a, pe care l-am coordonat, a obținut Premiul Special, (fig.4).

Și tot SPECIAL este și va rămâne MUZEUL, deoarece el înseamnă pentru mine Dăinuire, Educație, Învățătură și Învățăminte, cât și strădania celor care-l slujesc de-a găsi puterea de-a lupta împotriva Ignoranței și a Uitării.

„Chiriașii naturii”

Director, Muzeul de Istorie Naturală
Conf. univ.dr. Ciobanu Rodica (foto- dreapta).

Participare Program Educațional Național "Viața la Pozitiv"

Protecția și conservarea calității mediului prin refolosirea pet-urilor

Doar împreună putem "MĂTURA" indiferența față de degradarea și poluarea mediului

Realizarea de MĂTURI și CĂSUȚE PENTRU PĂSĂRI - două exemple de bună practică ale Dezvoltării Durabile din școala noastră

Zece ani de Ziua Sugarului la Muzeul ASTRA 2006 – 2015

Irina-Eliza PENCIU*

Abstract: *This work briefly presents the history of the first decade of an event which is held in the ASTRA Museum of Traditional Folk and Civilisation, on the first Sunday of July every year, that is: the Baby's Day. This cultural, educative and entertaining event applies to a target group which is very little explored in the Romanian museums: to the families with children aged between a day and two years old... and the pleasant surprises do not cease to come out ... year by year.*

Key words: *Baby's day, family, the Open Air Museum of Dumbrava Sibiului, competitions, Etno Tehno Parc, community, continuity, ten, childhood.*

Cuvinte cheie: *Ziua Sugarului, familie, Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, concursuri, Etno Tehno Parc, comunitate, continuitate, zece, copilărie.*

Ajunsă la cea de-a zecea ediție care se desfășoară, începând cu anul 2006, în prima duminică a lunii iulie a fiecărui an, Ziua Sugarului este un eveniment cultural-educativ și de divertisment care se adresează unui grup-țintă foarte puțin explorat de muzeele românești: familiile cu copii a căror vârstă este cuprinsă între o zi și 2 ani.

Muzeul ASTRA a intuit, încă din...fașă, când nu existau atât de multe facilități recreative destinate celui mai tânăr public al Sibiului, respectiv al Muzeului în aer liber din Dumbrava Sibiului, și anume, bebelușii, însoțiți de familiile lor, oportunitatea fidelizării lui printr-un eveniment dedicat FAMILIEI, cu repercusiuni asupra viitorului copilului adus într-un spațiu în care aerul curat al pădurii este îmbogățit de cultură și civilizație tradițională.

Ideea care, la început, a părut nerealistă și facilă, a adus la prima ediție, cea din anul 2006, în Muzeul în aer liber, aproximativ 15-20 de bebeluși, cu vârste de până la doi anișori, însoțiți de părinți, dar numărul participanților a crescut cu fiecare an, sporindu-i-se gradul de complexitate, în ritmul promovării de care s-a bucurat evenimentul, pe mai multe paliere de comunicare, atât în rândul părinților, prin intermediul mass-mediei, încă de la început alături de noi, dar și prin intermediul sponsorilor și colaboratorilor, atrași de ineditul

* Muzeograf, Complexul Național Muzeal ASTRA, Departament Marketing Cultural, Compartiment Comunicare patrimoniu; e-mail: eliza.penciu@muzeulastra.com

manifestării. Anul cu cei mai numeroși participanți cu vârsta cuprinsă între o zi de 2 ani, de peste 500, a fost 2012, corespunzător ediției a VII-a a Zilei Sugarului.

Pentru oaspeții săi din această zi specială, Muzeul ASTRA împreună cu partenerii și sponsorii manifestării care s-au alăturat de-a lungul timpului, organizează diferite activități antrenante: concursuri pentru copii și părinți – Cross-ul Bebe (copii între o zi și 12 luni), Cross-ul Bobocel (copii între 1 și 2 ani), Concursul Mămica ȘtieTot, Miss & Mister Bebe (copii între o zi și 12 luni), Tăticul Priceput, Miss & Mister Bobocel (copii între 1 și 2 anișori); spații de joacă ad-hoc; educație nonformală pentru părinți ș. a.

Partea medicală, adresată proaspeților părinți, atât teoretică, dar și practică a fost prezentă în cadrul programului Zilei Sugarului în fiecare an. Muzeul ASTRA a beneficiat, încă de la prima ediție, de sprijinul necondiționat al cadrelor medicale din Centrul regional de Promovare a Alăptării și Spitalul Clinic Județean Sibiu, Secția Clinică de Neonatologie, în frunte cu doamna dr. Livia Maria Ognean, șef secție, dar cu fiecare an adăugat, s-a coagulat o adevărată comunitate în jurul evenimentului dedicat fragedei copilării.

Astfel, alături de Muzeul ASTRA au fost cooptate: în 2006 Asociația Ascensium, care în primele ediții ne-a oferit alături de filmele documentare dedicate creșterii sănătoase a copilului și prima păpușă-bebeluș: Luminița care, împreună cu cealaltă păpușă, Mavrik, au fost schimbate de scutece cu îndemânare, calm, precizie, rapiditate, dar și cu grijă de către tăticii netimizi prezenți în mijlocul copiilor la Etno Tehno Parc, concurenți ai probei „Tăticul Priceput”, iar apoi, din edițiile următoare ni s-au alăturat, cu programe deosebit de utile și atractive: Asociația *Baby Care*; Clinica de pediatrie *GynePro Medical*; Pentru un copil sănătos (<http://copilulsanatos.ro/>), Centrul Medical *Alessia*; Asociația *Mâini Unite – Din dragoste pentru copii și Kangaroo Moms* - Grupul de sprijin pentru purtarea sănătoasă a bebelușilor.

Pentru a se putea surprinde evoluția educației non-formale adresate părinților pe care Muzeul ASTRA a inițiat-o cu ocazia Zilei Sugarului atrăgând specialiștii abilitați să o ofere, ne vom aminti că în primele ediții, în cadrul evenimentului, s-au prezentat doar o serie de filme documentare, fără a se pune accent și pe latura practică, cum s-a

întamplat după câțiva ani, când deja exercițiile demonstrative nu mai puteau lipsi.

Câteva exemple se cer a fi relevate, așadar, vom spicui, urmărind cronologia, câteva fragmente din programul Zilei Sugarului, de-a lungul anilor: vizionare filme documentare - *Alăptarea, Curs de aerobic postnatal, Sfaturi pentru siguranța copilului* (2007 și 2008); prezentări despre psihologia copilului, depresia postnatală, probleme legate de alăptare, dezvoltarea psihomotorie a copilului în primul an de viață, semnele de alarmă legate de nutriție și dezvoltare, diversificarea alimentației în primul an de viață și rolul imunizărilor din primul an de viață – vaccinările (2009); Masajul bebelușului (demonstrații individuale) + *Bebegym* (gimnastică mamă-bebe, maxim 5 echipe) + Grup demonstrativ (exerciții – elemente psihoterapeutice) în vederea dezvoltării abilităților empatice și capacității de relaționare părinte – copil + Gimnastica gravidei: exerciții de tonifiere a organismului, în general, și, în mod special, a grupelor musculare implicate în naștere, pentru un travaliu mai scurt și mai nedureros (2010) și, culminându-se cu programul anilor 2014 și 2015 când a fost pus la dispoziția mamelor care alăptează un cort special amenajat în acest scop și a fost oferită consiliere specifică, pe tot parcursul evenimentului. Consilierul în alăptare Gabriela Stănescu a abordat tema adaptării alăptării la puseele de creștere și cunoașterea ritmului copilului, Asociația *Mâini Unite – din dragoste pentru copii* a oferit premii participanților la concursuri: broșuri conținând informații despre diversificarea alimentelor și consiliere psihologică în diferitele probleme specifice vârstelor de 0-2 ani, prin psihologul Oana Vasii (*Cabinetul individual Oana Vasii*) i-a recompensat pe câștigătorii locurilor I de la concursurile Zilei Sugarului cu câte o ședință gratuită de consiliere psihologică pentru copil și familie). Asociația *Baby Care*, prin medicul neonatolog Livia Ognean, care împreună cu Grupul de sprijin pentru purtarea sănătoasă a bebelușilor, *Kangaroo Moms Sibiu*, au oferit o prezentare a sistemelor de purtare ergonomică, sfaturi cu privire la alegerea unui portbebe, rezolvarea posibilelor probleme legate de folosirea acestuia și consultanță de specialitate în dezvoltarea sănătoasă, echilibrată și armonioasă a copilului, sub sloganul: *Mami, poartă-mă!*

Ziua Sugarului a fost considerată, încă de la a VI-a ediție, cea

din 3 iulie 2011, un eveniment definitoriu pentru ideea de comunitate și de către Agenția Națională Antidrog Sibiu, prin Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog care, în urma încheierii unui parteneriat cu Muzeul ASTRA, reînnoit cu ocazia fiecărei ediții, a sensibilizat un număr mare dintre participanți, membrii ai comunității și familiile prezente la eveniment, prin activități specifice de prevenire a consumului de droguri legale și ilegale și adoptarea unui stil de viață sănătos la nivelul populației, ca alternativă la consumul de droguri. Părinții micuților au completat chestionare și au primit fly-ere cu informații de conștientizare a problematicii consumului de droguri. Până și întrebările concursului Mămica ȘtieTot au fost îmbogățite cu câte o afirmație căreia fiecare concurentă trebuia să-i stabilească veridicitatea. Cum ar fi: “Există două categorii de droguri: droguri legale și droguri ilegale. R: Este ADEVĂRAT. Droguri legale: cafea, tutun, alcool, coca-cola etc. Droguri ilegale: cocaina, marijuana, heroina, cannabis etc.” sau “Consumul moderat de alcool nu este dăunător sănătății. R: Este FALS. Folosirea moderată a alcoolului, 1-2 pahare de bere pe zi, de exemplu, afectează capacitatea de judecată și scade autocontrolul. În plus, obișnuința consumului de alcool duce la dependență.”

Continuăm partea educativă, prin recreație interactivă, cu *Centrul de învățare a limbii engleze Helen Doron – Early English*, care organizează, încă din primii ani ai Zilei Sugarului, diverse ateliere, activități și jocuri în limba engleză, punctul forte din programul lor constituindu-l prezentarea interactivă a cursurilor în limba engleză pentru bebeluși. Spre exemplificare, vom puncta elementele inedite din programul celei de-a zecea ediții, cea din anul 2015: “de la ora zece, timp de 30 de minute, înaintea cross-urilor, va avea loc, pe mocheta albastră cu ursuleți, *Înviorarea de dimineață în limba engleză*, iar după-masă, încă jumătate de oră de jocuri: *Afternoon games 4 Kids*, între ora 15.30 și 16.00”.

Așadar, și prin intermediul acestui eveniment, Muzeul ASTRA își îndeplinește rolul unui adevărat catalizator al energiilor pozitive pe care oamenii de bine (instituții, asociații, societăți comerciale, de profil ș.a.) le canalizează într-un scop comun, cel al asigurării unui viitor frumos și sănătos pentru copiii comunității sibiene.

Încă din prima ediție, la început ca simplu sponsor, mai apoi în dublă calitate de partener principal și sponsor pentru această nișă, cea a bebelușilor, *Bella Happy* ne este alături, susținând componenta consumabilelor folosite, cu sârg, de sugar, în toate etapele lui de creștere. *Bella Happy* este un brand de produse de cea mai bună calitate, pentru bebeluși și copii. Combinația dintre experiență și tehnologia modernă utilizată la fabricarea scutecelor i-au ajutat să ofere produse care îndeplinesc toate necesitățile celor mici și, implicit ale părinților¹, care, în urma premiilor câștigate la toate concursurile zilei, în fiecare an, au certificat, din propriile trăiri, deja avute, buna noastră alegere a partenerului.

Cum să nu te bucuri când, pe lângă scutecele de diverse mărimi (*newborn, mini, midi* și *maxi*) pe care le-au primit toți participanții, indiferent dacă erau câștigători sau nu, premianților li se adăugau: Gentuțe Bella, pentru „Miss Bebe & Bobocel”, șervețele umede Ph 5,5 – *skin neutral*, bavețele, tricouri, lingurițe, suporturi biberon și centimetri, în formă de girafă, baloane, păturici și autocolante *Babe la bord*, toate marca Happy? Cel mai mare succes printre familiile cu proaspeți năcuți l-a avut „Primul meu jurnal”, o cărticică colorată, care puncta principalele momente ale vieții nou-născutului: “Ziua nașterii mele”; “Familia mea”; “Primele mele cuvinte”; “Cât am măsurat”; “Momente importante”; “Primii pași”; “Când mi-au apărut dințișorii”; “Cât am cântărit”; “Prima aniversare a zilei de naștere”; “Despre somnul meu”; “Ce-am păpat ca să mă fac mare”; “Despre sănătatea mea”; “A doua aniversare a zilei de naștere”; “Mănuța mea la doi ani”; “Cel mai răsfățat”, cu următoarea rubricatură: - de cele mai multe ori eram alintat..., - ca să nu plâng trebuia să..., - Jucăria mea preferată a fost..., Povestea mea preferată a fost..., - Filmul de desene animate cel mai drag a fost... și “Primul meu desen”.

Am avut surpriza că în anul următor primirii jurnalului, părinții, în general mămicile, să ne arate evoluția micuțului/ micuței, pe baza acestui instrument, deosebit de util. Se subînțelege că părinții care participau la o ediție a Zilei Sugarului cu copilașul lor în vârstă de câteva luni, la categoria Bebe (între o zi și un an – cel mai tânăr

¹*** Prezentare disponibilă la adresa web: http://www.scutece-happy.ro/ro_RO/content/istoria-brandului

participant a fost în anul 2011, la ediția a cincea, și împlinea, la momentul respectiv, trei săptămâni) veneau și în anul următor, pentru a-l / a o înscrie la categoria superioară, Bobocel (între un an și doi anișori), mai ales că premiul oferit de Muzeul ASTRA a fost, în fiecare an, câte un abonament gratuit de familie pentru vizitarea Muzeului Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, în scopul fidelizării familiei, ca vizitator frecvent și fervent al unui sat românesc viu, ale cărui trăsături fizice spirituale au rămas, din fericire, fixate în trecut, muzeul fiind un punct de reper esențial pentru cei care vor să cunoască satul românesc construit în mod unitar, ca rod al unei evoluții lente și logice a comunității. Așa cum spune sloganul oficial al muzeului – ”Redescoperim împreună valorile tradiției” – vizitând Dumbrava Sibiului [vizitatorii noștri] vor putea găsi tradițiile românești de secole, reprezentate prin oameni și obiecte, pentru perpetuarea moștenirii pozitive a satului românesc², iar Ziua Sugarului a dovedit și dovedește, cu prisosință, că muzeul poate fi iubit din frageda pruncie.

Nu mai putem vorbi despre inedit, acum, când Ziua Sugarului a împlinit deja zece ani. Acest eveniment stârnește interesul unui mare număr de mămici și tătici care nu ezită să-și demonstreze aptitudinile în cea mai grea meserie, cea de părinte, iar bebelușii, mai cuminiți ca niciodată, își gânguresc planurile de viitor, care, bineînțeles, sunt premiate așa cum se cuvine de partenerul oficial al evenimentului: Bella Happy, dar și de către sponsorii noștri, care nu ne-au mai părăsit, deși unii dintre ei au trecut prin încercări de natură financiară, cauzate de criza economică din 2008 și din anii următori: AMBIENT SA, Magazinul Lumea Copiilor, SC Victoria SA, locul de joacă Karusel, SC Vector SA (încălțăminte de piele), Alabala, Nestle Nutrition România, SC Babicii SRL, Generali România – Asigurare-Reasigurare, Centrul de învățare a limbii engleze – *Helen Doron – Early English*, Cabinet individual de psihologie VasIU Oana, Hermannstadt Design, Inspire Studio, Prichi's Boutique.

Totuși, putem face apel la zecile de articole apărute în mass-media de-a lungul vremii, atât în mediul *online*, cât și în variantele

² Ovidiu Baron; Irina-Eliza Penciu, *Valori ale civilizației românești transmise publicului prin animații culturale în Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA*, în *Drobeta*, Seria Pedagogie Muzeală, XXII, Drobeta Turnu Severin, 2012, p. 49

tipărite, la toate știrile, la sutele, ba chiar miile de vizualizări, *like*-uri, *comment*-uri și *share*-uri pe rețeaua de socializare a muzeului, încă din anul 2010, din 4 iulie, când sărbătoream cea de-a cincea ediție, la interviurile, reclamele și emisiunile radiofonice și/ sau televizate, inclusiv la televiziunile naționale și putem afirma că Muzeul ASTRA a început în anul 2006 încă o activitate de pionierat, pe un fâgaș pe care niciun alt muzeu din România nu mai pășise vreodată...

Afiș Ziua Sugarului 2015

Imagine de ansamblu
ETNO TEHNO PARC

Miss Bebe 2015

Ziua Sugarului, prima ediție, 2006

Abstract: *The Fairy holiday was an educational project within the Summer School at the Bistrița Museum consisting of two workshops with execution of textile and ceramic accessories, made up of a group of 34 students, and implemented in July and August. There were made 250 accessories which were then sold in a stand placed at the Bistrița Museum. At the end of the project, the amount of money obtained following these sales, was donated to the Little Prince Centre of Resources and Reference in Autism from Bistrița. Students developed some practical and skilful abilities and they were helped to become aware, understand and get involved in the assistance given to the people with special needs.*

Key words: *Summer school, fairy holiday, Bistrița Museum, charitable, Little Prince*
Cuvinte cheie: *Școala de vară, vacanță de poveste, Muzeul Bistrița, caritate, Centrul de Resurse și Referință în Autism "Micul Prinț"*

Proiectul face parte din planul de activități depus la finele anului 2014 în cadrul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, ca activitate pe anul 2015.

A fost realizat pe parcursul a două luni, iulie și august, din două tipuri de ateliere de meșterit unde copiii au putut da frâu liber imaginației și creativității, reprezentând o activitate atrăgătoare pentru aceștia în timpul vacanței de vară. Perioada de timp a fost suficientă ca ei să deprindă anumite cunoștințe sau abilități practice, cursuri în care învățarea a fost făcută într-o formă relaxantă în curtea Muzeului Bistrița, doar în zilele cu ploaie atelierele fiind mutate în interior.

Protagonistii acestui proiect educațional au fost elevi cu vârsta cuprinsă între 8 și 16 ani. Promovarea proiectului a fost făcută în luna iunie în ziarele locale, pe Facebook-ul muzeului dar și, personal, în unele școli. Numărul de elevi înscriși a fost de 58, participanți efectiv la cursuri au fost 34, unii dintre ei participând la ambele ateliere.

Obiectivul principal al proiectului nostru a fost de a face copiii să conștientizeze, să înțeleagă și să se implice în ajutorarea unor persoane cu nevoi speciale.

Ca obiective secundare ne-am dorit ca aceste ateliere să le poată hrăni nevoia de exprimare practică și creativă prin formă și

Muzeograf, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, e-mail:
elenaelisabeta@gmail.co

culoare, să învețe folosirea unor ustensile și materiale (ac, foarfece, croșetă, clește, pastă ceramică). S-a reușit acest lucru prin executarea unor podoabe la a căror realizare au participat cu bucurie și au avut o stare de bine văzând ce au putut face cu mâna lor pentru a ajuta alți copii, au fost lucruri noi pentru ei pe această perioadă de vară.

Pauzele au fost folosite pentru scurte vizite în secțiile de istorie, etnografie, artă sau în altele am avut mici discuții despre bunele maniere sau despre bună purtare.

Atelierele au fost împărțite în șase serii: două ateliere pentru accesorii ceramice, la care au participat elevii mai mici ca vârstă, iar patru au fost ateliere de realizare accesorii textile. Numărul de ore la care a participat fiecare elev a fost în număr de 16 ore: 2 ore x 2 zile pe săptămână, timp de o lună.

În timpul atelierelor ceramice elevii au învățat să modeleze pasta ceramică cu uscare la rece, dar și să toarne în forme praful ceramic amestecat cu apă. Apoi aceste obiecte turnate sau realizate manual au fost pictate după imaginația și gustul fiecărui elev, la final folosindu-le pentru realizarea de accesorii (podoabe).

La atelierele de accesorii textile elevii au învățat să folosească acul și ața, foarfece, cleștișori dar și imaginația. Am lucrat pe denim, am făcut mărgelile din baticuri sau coliere din flori artificiale.

La finalul celor două luni de ateliere s-au executat peste 250 de piese ceramice și textile. Am stabilit împreună ca obiectele realizate să le vindem în cadrul unui stand cu vânzare, iar banii obținuți să-i donăm Centrului de Resurse și Referință în Autism „Micul Prinț” din Bistrița.

Pentru stand am prelucrat câteva imagini de prezentare pe care am expus câteva piese reprezentative din cele executate.

Promovarea standului cu vânzare s-a făcut în presa locală, prin afișe puse în oraș, dar și în rândul părinților, colegilor și al profesorilor. Standul a fost deschis în perioada 4 – 7 septembrie, în fața Muzeului Bistrița, între orele 10-18. Vânzarea a fost făcută de elevi, ei au făcut încasările și au ținut socoteala banilor, reușind la final să adune suma de aproape 900 de lei. La final, și-au exprimat dorința de a mai prelungi cu încă o zi vânzarea la stand, în plus față de cele preconizate.

Finalul proiectului s-a făcut prin înmânarea diplomelor de participare elevilor și donarea sumei de bani către reprezentantul venit de la Centrul de Resurse și Referință în Autism „Micul Prinț”.

Rezultatele finale ale acestei acțiuni au fost:

Calitative:

- dezvoltarea unor aptitudini practice și de îndemânare;
- conștientizarea faptului că îi pot ajuta pe cei cu nevoi speciale;
- petrecerea unei părți din timpul liber într-un cadru adecvat și supravegheat;
- sporirea gradului de socializare, prieteni noi, elevii venind de la 6 școli diferite.

Cantitative:

- realizarea unui număr de peste 250 obiecte de podoabă;
- organizarea unui stand cu vânzare în scop caritabil;
- strângerea sumei de aprox. 900 lei donată Centrului de Resurse și Referință în Autism “Micul Prinț”, Bistrița.

Obiectele de podoabă care nu s-au vândut, au fost împărțite între copiii care le-au realizat. Proiectul va fi continuat în anii următori și cu alte cu alte tipuri de ateliere.

În timpul orelor

Din piesele executate de elevi

La standul de vânzare

Final de activitate

**Proiectul educațional *Vizitatori de Iarnă*
în Grădina Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu
Muzeul Național Brukenthal**

Liviu PRIPON*
Gabriela CUZEPAN**
Bianca DRĂGHICIU***

Abstract: *The Educational Project Winter Visitors in the Garden of the Museum of Natural History proposed to make people aware of the presence of some common species of birds, in our city during the wintertime. The starting point was the construction of a nourishing structure for the birds designed to ensure their necessary food during winter and to be the base for the educational activities.*

Key words: *birds, ornithology, non-formal education, anthropic fauna.*

Cuvinte cheie: *păsări, ornitologie, educație nonformală, faună antropică.*

Introducere

Încă de la inaugurarea Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu în anul 1895 de către Societatea Ardeleană de Științele Naturii (*Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften zu Hermannstadt*), membrii acestuia au fost preocupați continuu de popularizarea științelor naturale către publicul larg. Acesta încearcă an de an, prin proiectele și activitățile desfășurate, să cuprindă teme cât mai diverse și complexe pentru un public variat astfel încât să reușească să transmită cât mai bine aspecte importante legate de natură și mediu. Astfel, muzeul își îndeplinește rolul important de a promova educația pentru protecția mediului, axată pe înțelegerea fenomenelor naturale, a relațiilor dintre om și mediul său de viață¹.

Prin intermediul activităților educative care se desfășoară în muzeu, acesta face să fie unul din cei mai căutați parteneri în educația fără prejudecăți, limite și bariere². În principal, activitatea educațională

* Muzeograf, Muzeul Național Brukenthal, departamentul Muzeul de Istorie Naturală, e-mail: liviu.pripon@gmail.com

** Muzeograf, Muzeul Național Brukenthal, departamentul Muzeul de Istorie Naturală, e-mail: gabrielacuzepan@gmail.com

*** Învățător, Școala Gimnazială cu cl. I-VIII Nr.2 Sibiu, e-mail: voina_bianca@yahoo.de

¹ Ana-Maria Mesaroș, Gabriela Cuzepan, Ioan Tăușan, *Proiectul educațional Detectiv în Muzeul de Istorie Naturală din Sibiu, Muzeul Național Brukenthal*, în Marketingul și educația în muzee, ediția a III-a, Sibiu, Editura "ASTRA Museum", Sibiu, 2012, p.72

² Ioan Opriș, *Managementul muzeal*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2008, p.96.

în muzeu se desfășoară pe două mari direcții: ghidaje tematice și proiecte educaționale. Ghidajele reprezintă introducerea publicului de orice vârstă în tematica muzeului și totodată familiarizarea acestuia cu exponatele din muzeu, istoricul, misiunea și activitățile lui. Pe de altă parte, proiectele educaționale presupun activități mai complexe desfășurate pe o temă ce urmărește aprofundarea ei, implicând metode didactice variate.

Astfel, cu gândul de a îndrepta atenția vizitatorilor muzeului nostru spre lumea vie de afară, am decis că o hrănitore pentru păsări ar fi un mijloc ideal pentru ca aceștia să descopere viețuitoare care își duc traiul, aproape neobservate, în preajma lor. Așa a luat naștere proiectul *Vizitatori de iarnă în Grădina Muzeului de Istorie Naturală*, care s-a desfășurat între lunile noiembrie 2014 și aprilie 2015, și a avut ca punct de pornire construirea unei hrănitore pentru păsări menită să asigure hrana pe perioada iernii și să fie bază pentru activitățile educaționale.

Avantajul unei hrănitore este că adună într-un singur loc un număr mare de specii și indivizi de păsări. Fiind amplasată chiar la intrarea în grădina muzeului dar, în același timp, la intrarea propriu-zisă în muzeu, hrănitorea atrage inevitabil atenția vizitatorilor. Acolo păsările sunt expuse privirii și prin urmare mult mai ușor de observat, mai ales pentru cei nevizitați. Pentru a-i ajuta pe vizitatori să recunoască păsările, dar și ceea ce trebuie să le ofere ca hrană dacă decid să construiască o hrănitore, am amplasat două panouri explicative care prezintă speciile comune și preferințele lor. Tot pentru ei am pregătit pliante care pot fi folosite ca determinatoare succinte pentru identificarea păsărilor întâlnite atât în grădina muzeului, cât și pretutindeni în oraș, acolo unde există condiții pentru ele. Datorită faptului că unele specii vin simultan la hrănitore, diferențele dintre acestea ies în evidență imediat, comparațiile directe fiind un bun mod de a exersa capacitatea de recunoaștere și determinare a păsărilor.

Astfel, proiectul s-a adresat elevilor și cadrelor didactice participante la proiect, vizitatorilor din perioada proiectului, dar și restului comunității, prin transmiterea de cunoștințe cu privire la cunoașterea biodiversității urbane și protejarea acesteia.

Argumentul proiectului:

Scopul proiectului a fost și acela de a le arăta elevilor, dar nu

numai lor, cum pot sprijini micile viețuitoare pe timpul iernii, construind hrănituri. În acest caz, copiii ajută păsările, iar la rândul lor se pot bucura de o mare varietate de specii aproape de propria lor casă sau de școala la care învață. Proiectul a avut în vedere și prezentări, vizionări de filme, ateliere de desen și observații în expoziția amenajată cu această ocazie. Una dintre cele mai plăcute activități a fost observarea păsărilor la hrănitoarea amplasată în curtea muzeului unde s-au realizat și pozele ori filme din prezentări. Am reușit astfel, ca în incinta muzeului, să îi punem pe elevi față în față cu animale vii (păsări) și să le prezentăm o frântură din natură pe lângă care adesea trec fără să o observe.

Obiectivele proiectului au fost următoarele:

1. *Educarea copiilor asupra ornitologiei urbane* și, mai precis, asupra păsărilor, oaspeți de iarnă din oraș prin prezentări, ateliere, observații ornitologice și implicarea directă a acestora în hrănirea păsărilor;

2. *Popularizarea păsărilor oaspeți de iarnă* prin publicarea pe pagina de facebook a Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu a mai multor informații despre speciile întâlnite la hrănitoare;

3. *Popularizarea Muzeului* unde toți doritorii sunt invitați să vadă de aproape nenumărate specii de păsări care apoi pot fi studiate mai amănunțit în expozițiile muzeului;

4. *Ecologic* prin construirea hrăniturii care ajută păsările pe durata iernii când nu mai găsesc atât de ușor hrană, iar pe de altă parte prin posibilitatea de a realiza hrănituri din materiale reciclate.

5. *Cercetarea păsărilor care ajung în oraș* printr-un program sistematic de observații care să elucideze ce și câte păsări se întâlnesc în oraș, iar apoi să transpună rezultatele în informații care să poată ajunge la toți cei interesați.

Descrierea activităților:

Prin implicarea elevilor în acest proiect aceștia au putut să aprofundeze și să se familiarizeze cu diverse aspecte teoretice cât și practice cu privire la cunoașterea speciilor de păsări din perioada de iarnă care viețuiesc în oraș. Activitățile desfășurate au îmbinat observații în aer liber, respectiv în curtea muzeului la hrănitoare,

prezentări ale speciilor de păsări sub diverse forme, activități ludice precum desenul, astfel încât în final elevii să ajungă să cunoască și să recunoască cu ușurință specii de păsări aflate în zona urbană.

Activitățile au fost structurate pe 2 programe educaționale, unul dedicat elevilor claselor I-IV și a fost corelat cu realizarea hrănitorii mari din curtea muzeului, iar altul pentru elevii claselor V-VIII corelat cu realizarea hrănitorilor individuale din peturi.

Programul educațional destinat copiilor din clasele I-IV a implicat doar un grup de elevi din clasa a II-a a Școlii Generale nr. 2 din Sibiu. Pentru ca aceștia să învețe să își însușească noțiuni noi, programul s-a desfășurat pe o perioadă mai lungă, respectiv din noiembrie 2014 până în februarie 2015, fiind implicați atât în construirea, amplasarea hrănitorii, cât și în alimentarea ei cu hrană.

Pe lângă activitățile practice copiii au participat la o serie de ateliere și prezentări structurate în două părți astfel: în prima parte s-a pus accentul pe date generale cu privire la păsări, iar în a doua parte accentul s-a pus pe specii comune întâlnite frecvent la hrănitoare (Tabelul 1.).

Speciile comune de păsări le-au fost prezentate elevilor prin expuneri, filme preluate la hrănitoare, observații la hrănitoare, ateliere de desen și completarea unor mici caiete de lucru individuale și panouri săptămânale unde câte o specie a fost prezentată amănunțit, incluzând aici și preferințele acesteia pentru un anumit tip de hrană. Prezentările au fost făcute sub forma de discuții, iar copiii au fost împărțiți pe echipe responsabile pentru o specie în parte, căreia au trebuit să îi pună mâncarea preferată la hrănitoare. Aceste echipe au fost premiate după finalizarea activităților cu insigne reprezentând specia care au avut-o în grijă, astfel întărindu-se identitatea dintre copii și pasărea respectivă, iar desenele lor au fost expuse în sala multimedia a muzeului (Fig. 1). Au avut loc 14 activități educaționale.

În programul nostru am urmărit și exersarea limbii germane, în legătură bineînțeleles cu subiectul abordat. De aceea, la fiecare activitate, copiilor le-au fost prezentate numele păsărilor și câteva explicații despre acestea în limba germană. Totodată, a fost amplasat un panou în care echipele au fost desemnate prin denumirea speciei pe care au avut-o în grijă tot în această limbă.

Tabelul 1. Structura prezentărilor și atelierelor desfășurate pentru clasele I-IV

Partea I Date generale despre păsări	Teme
	Generalități despre păsări
	Diversitatea păsărilor
	Hrănitori pentru păsări
Partea II Specii comune	Teme
	Pițigoii mare
	Vrăbia de casă
	Mierla
	Ciocănițoarea mare peștriță
	Cinzeza
	Scatiul

În luna februarie s-a desfășurat cel de-al *doilea program educațional dedicat elevilor din clasele V-VIII* care a cuprins trei module ce s-au derulat în ultima vineri din lună adică în 13, 20 și 27 ale lunii. Fiecare modul a avut durată de 1 oră și 30 de minute fiind structurat pe 4 tipuri de activități (Tabelul 2.). Modulele urmărit să abordeze aspecte cât mai complexe și s-au desfășurat atât teoretic cât și practic. Au avut loc 7 activități la care au luat parte 125 de elevi de la 3 instituții școlare din Sibiu (Fig.5).

Tabelul 2. Structura modulelor pentru clasele V-VIII

Modul	Activități	Durăță
Generalități despre păsări și mijloace de determinare a speciilor	1. prezentare PPT	20 min
	2. vizită în expoziție	20 min
	3. prezentare video	20 min
	4. observații în aer liber	20 min
Diversitatea speciilor de păsări insistând pe cele prezente în curtea muzeului	1. prezentare PPT	20 min
	2. atelier de creație și vizită în expoziție	20 min
	3. prezentare video	20 min
	4. observații în aer liber	20 min
Modul de amenajare al hrănitorilor pentru păsări.	1. prezentare PPT	20 min
	2. atelier de creație	20 min
	3. prezentare video	20 min
	4. observații în aer liber	20 min

Promovarea proiectului

Popularizarea proiectului către publicul larg s-a realizat prin următoarele modalități: poster, panou și pliant informativ despre speciile de păsări întâlnite în perioada iernii în oraș, postări on-line și realizarea unor expoziții temporare.

La intrarea muzeului a fost amplasat un panou informativ cu privire la proiect și cu privire la ce specii de păsări găesc adăpost și hrană în mediul urban pe perioada iernii.

În imediata apropiere a hrăntorii, pentru a facilita observațiile la hrănitore și cunoașterea păsărilor, am ales să amplasăm un al doilea panou informativ (Fig.2) cu rol de suport în identificarea speciilor de păsări la hrănitore. Acesta a urmărit să cuprindă aspecte cât mai practice precum: fotografiile cu speciile întâlnite la hrănitore, hrana acestora și modul cum speciile recurg la hrănitore.

Atât în ajutorul observațiilor la hrănitore, dar și pentru publicul larg care poate efectua observații și în alte spații urbane precum propria grădină, parcuri unde se pot amplasa hrănitore și nu numai, a fost conceput un pliant informativ (Fig.2) despre cum se poate amenaja o hrănitore pentru păsări, cum se poate amenaja sau pregăti o grădină pentru păsări, fotografiile cu speciile comune frecvent întâlnite la hrănitore pe perioada iernii. Pe lângă aceste aspecte în pliant au fost cuprinse și date despre proiect aflat în desfășurare la Muzeul de Istorie Naturală din Sibiu.

În mediul on-line proiectul a fost promovat atât pe blog-ul Muzeului de Istorie Naturală, cât și pe pagina de socializare a acestuia. Postările au cuprins informații cu privire la descrierea și obiectivele proiectului, cât și informații cu privire la vernisarea expozițiilor temporare din cadrul proiectului.

Pentru pagina de socializare on-line (<https://www.facebook.com/Muzeul-De-Istorie-Naturala>) a fost conceput un program de popularizare a speciilor de păsări întâlnite în oraș și care vizitează grădina muzeului în perioada iernii, acesta fiind derulat pe perioada desfășurării proiectului. Astfel, în fiecare săptămână, am surprins cu aparatul de fotografiat imagini în care am documentat momente din viața păsărilor care vin la hrănitore. Fotografiile realizate au fost publicate săptămânal pe pagina de facebook a muzeului în cadrul

postărilor care au urmărit două aspecte:

1. Pasărea săptămânii – postare care prezenta descrierea unei specii în parte prin imagini și un text. Textul a făcut referire la aspectul, biologia și comportamentul speciei respective.

2. Speciile săptămânii – postarea s-a axat mai mult pe poze însoțite de numele popular și științific al păsării. Aceste poze au redat, în imagini, retrospectiva cu păsările care au venit la hrănitoare în săptămâna respectivă. Urmărind postările s-au putut observa numeroase date referitoare la speciile care au venit periodic, numărul acestora și ce noutăți au apărut la hrănitoare ori doar în grădina muzeului.

Informațiile transmise în cadrul proiectului am dorit să fie folosite de cei care se vor hotărî să construiască astfel de hrănituri în grădina proprie, în grădinile școlilor, instituțiilor publice etc., dar și în recunoașterea cu ușurință a speciilor de păsări din oraș.

Rezultatele proiectului

Proiectul și-a îndeplinit obiectivele astfel că am reușit să implicăm în activitățile educaționale 139 de copii dintre care 125 de elevi din ciclul primar și secundar au participat la programul scurt, iar 14 din ciclul primar la cel prelungit. În total s-au desfășurat 21 de activități dintre care 14 în programul prelungit, iar 7 în cel scurt. În total au fost prezentate 12 specii de păsări dintre care 6 amănunțit, fiind specii comune, iar 6 pentru comparații și determinare, fiind specii mai rare. O parte dintre elevi au fost de la secția germană astfel că activitățile s-au desfășurat în două limbi.

Pe lângă hrănitoarea mare construită din lemn și amplasată în curtea muzeului au mai fost realizate 100 de hrănituri din PETuri care apoi au fost date copiilor.

Cu ocazia observațiilor în grădina muzeului au fost realizate 1468 de fotografii și clipuri video în 39 de zile diferite. Totodată, a fost realizată o listă a păsărilor observate în grădina muzeului, reușind să identificăm 25 de specii, împreună cu abundența și frecvența fiecăruia dintre acestea.

În cadrul proiectului au fost realizate și amplasate 2 panouri mari, unul lângă hrănitoare, iar celălalt la exterior, pe gard și 200 de pliante dintre care am distribuit mai mult de 180 de bucăți.

S-au redactat 19 postări pe facebook, dintre care 12 au avut în

vedere pasărea săptămânii, iar 7 noutățile de la hrănitore.

Au fost deschise 3 expoziții temporare dintre care una de păsări naturalizate la Muzeul de Istorie Naturală, tot acolo unde în sala multimedia a fost expusă și expoziția de desene a elevilor participanți în programul prelungit. La Muzeul de Vânătoare August von Spiess a avut loc o expoziție de fotografie cu păsările frecvent întâlnite și în grădina acestuia.

Un aspect important al programului l-a reprezentat partea de marketing astfel am încercat să realizăm anumite produse legate de proiect care să se poată comercializa. Acest lucru l-am privit ca pe un feed-back pozitiv. Produsele sunt un mijloc de promovare și popularizare a proiectului care l-a rândul său le face pe acestea mai dorite și astfel aduce un profit. În această fază a proiectului am realizat 5 modele de magneți (țiclean cu imaginea muzeului, țiclean, pițigoi, scatiu, uliu), dar pe viitor ne propunem să avem și alte produse.

Putem considera că prin acest proiect am contribuit la stimularea diferitelor simțuri creative ale copiilor. Dintre acestea putem enumera: simțul artistic – prin desen, simțul analitic – să recunoască detalii prin analiza formele particulare și diverse ale penajului, simțul tehnic – să construiască prin realizarea hrănitorelor, simțul civic – să îngrijască prin hrănitul păsărilor, simțul ecologic – să recicleze prin realizarea hrănitorelor din peturi, simțul lingvistic – cuvinte noi și exersarea limbii germane și curiozitatea – să cerceteze și să descopere natura, iar în ansamblu dragostea pentru frumos. Considerăm că cel mai important a fost să le atragem atenția asupra ignoranței, să nu treacă cu vederea, căci, unele păsări pe cât sunt de comune, pe atât sunt de necunoscute.

Din numărul de 25 de păsări identificate raportul general de recunoaștere, după primul an, este de 0.2, deci programul merită repetat chiar și pentru cei care au participat deja, contribuind la îmbunătățirea cunoștințelor lor. Având în vedere că a avut un feedback pozitiv și din motivul mai sus menționat proiectul se va desfășura și în 2015 – 2016, fiind un bun prilej ca un număr cât mai mare de tineri să aibă posibilitatea de a descoperi o parte din lumea fascinantă a păsărilor.

Mulțumiri

Dorim să le mulțumim colegilor noștri care au contribuit la buna implementarea a acestui proiect. Mulțumim doamnei Rodica Ciobanu pentru toate sugestiile de îmbunătățirea a activităților și pentru corecturile și comentariile constructive în realizarea materialelor informative. Mulțumim domnului Gheorghe Neaga, atât pentru ajutorul dat în realizarea hrănilor, dar și pentru nenumăratele sale observații ornitologice. De asemenea dorim să mulțumim lui Mircea Bugneriu pentru ajutorul în construcția hrănilor și alte aspecte tehnice, iar Ralucai Stoica pentru corecturile textelor în diferite materiale și sugestiile pentru buna desfășurare a activităților și pentru contribuția la realizarea unor materiale pentru acestea.

Bibliografie:

Mesaroș, Ana-Maria; Cuzepan, Gabriela; Tăușan, Ioan; *Proiectul educațional Detectiv în Muzeul de Istorie Naturală din Sibiu, Muzeul Național Brukenthal*, în Marketingul și educația în muzee, ediția a III-a, Sibiu, Editura "ASTRA Museum", 2012, p.72-81.

Opriș, Ioan, *Managementul muzeal*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2008

Desenele elevilor participanți la activitatea cu program prelungit

Materiale informative (pliant și panou) și hrănitore

Ora de școală la muzeu
În cadrul proiectului cultural
Patrimoniul muzeal – instrument de învățare

Ioana TARĂU*
Angelica IACOB**

Abstract: *The Museum Heritage - Learning Tool Cultural Project was implemented in October-November 2015 by the Global Mindscape, Bucharest Municipality Museum, ASTRA National Museum Complex of Sibiu and the Institute for Educational Sciences. The project received financial support from the Administration of the National Cultural Fund (ANCF).*

Key words: *curriculum, key competencies, interdisciplinary learning, Mathematics and Natural Sciences, Chemistry, Biology*

Cuvinte cheie: *curriculum, competențe cheie, învățare interdisciplinară, Matematică și Științe ale Naturii, Chimie, Biologie*

Proiectul *Patrimoniul muzeal – instrument de învățare* s-a desfășurat în perioada octombrie-noiembrie 2015, fiind realizat de către Global Mindscape, Muzeul Municipiului București, Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu și Institutul de Științe ale Educației. Proiectul a fost cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul *Patrimoniul muzeal – instrument de învățare* a venit în completarea *Caravanei Muzeelor*, continuând demersurile de punere în valoare a domeniului muzeal din perspectiva copiilor. Inițiativa aceasta s-a adresat în special grupurilor organizate de copii din ciclul primar și gimnazial, precum și cadrelor didactice. Orele de școală la muzeu s-au desfășurat în prima parte a lunii octombrie 2015 la Complexul Național Muzeal ASTRA din Sibiu, la Muzeul Theodor Aman, la Muzeul Municipiului București (Palatul Suțu) și la Muzeul Frederic Storck și Cecilia Cuțescu Storck.

Noutatea abordării a fost oferită de inversarea raportului practicat în general: activitățile educative desfășurate în muzee au fost inițiate pornind de la disciplinele studiate la școală și nu de la tipul de

* Cercetător științific, Institutul de Științe ale Educației
e-mail: tara_ioana@yahoo.com, www.ise.ro

** Manager cultural, Global Mindscape, e-mail:
angelica@globalmindscape.ro, www.globalmindscape.ro

patrimoniul caracteristic unui muzeu (artă, istorie, literatură ș.a.). Astfel, în cadrul acestui proiect pilot au fost avute în vedere disciplinele din aria curriculară ”Matematică și Științe ale Naturii”:

- Matematica și explorarea mediului, Științe ale Naturii pentru clasele I-IV

- Biologie pentru clasa a V-a și Chimie pentru clasa a VII-a

Această abordare a permis o modalitate prietenoasă de învățare, indiferent de vârsta elevilor: copiii au ieșit din rutina zilnică a lecțiilor care se desfășoară în clasă și au descoperit o altă atmosferă, iar noțiunile noi au fost exemplificate chiar prin obiecte de patrimoniu. Mai mult decât atât, au avut ocazia să cunoască specialiștii din muzee, și-au putut descoperi anumite înclinații, și-au putut însuși cu o mai mare ușurință cunoștințe și deprinderi utile pentru viață – toate acestea constituind modalități complementare de formare a competențelor cheie. Pe termen mediu și lung, abordarea poate genera o schimbare de atitudine atât față de școală și de profesori, cât și față de muzee și domeniul cultural în general.

Pe lângă desfășurarea unor ore de școală la muzeele partenere, colaborarea dintre specialiștii în educație școlară, cadrele didactice și specialiștii în educație muzeală s-a concretizat și prin realizarea unor kit-uri educative care cuprind materiale multimedia, informații pentru cadrele didactice din învățământul primar și gimnazial și fișe educative pentru copii. În plus, au fost organizate două sesiuni de formare pentru profesori și învățători – una la București (12 noiembrie 2015) și una la Sibiu (14 noiembrie 2015). În cadrul sesiunilor s-au prezentat rezultatele proiectului, kit-urile educative și modul în care muzeul poate fi folosit drept spațiu creativ și atrăgător pentru lecțiile de școală.

În cadrul acestui proiect, patrimoniul a fost privit într-un sens mai larg, ca resursă importantă pentru activități educative din domenii conexe. Menționăm faptul că, începând din anul 2012, a început proiectarea și implementarea unui nou curriculum pentru învățământul primar și gimnazial. Acesta a adus o schimbare majoră în sistemul de învățământ: orientarea curriculumului spre formarea competențelor cheie, conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011.

Programele școlare pentru disciplinele vizate de noi în proiect valorizează competențe de bază în matematică, științe și tehnologii

(vezi <http://programe.ise.ro/Actuale.aspx>).

Construcția programelor din aria curriculară Matematică și științele naturii pentru clasele a III-a și a IV-a au pornit de la structurarea achizițiilor din clasa pregătitoare, clasele I și a II-a, urmărind racordarea la *Cadrul de referință pentru științe TIMSS 2011*, racordarea la *Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți* (2006/962/EC), precum și la contribuția specifică la profilul de formare al elevului din ciclul primar.

Actualele programe școlare de biologie și chimie au fost elaborate din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curriculară centrat pe obiective – elaborat și implementat în sistemul românesc de învățământ la mijlocul anilor '90 – la modelul centrat pe competențe. Adoptarea noului model de proiectare curriculară este determinată, pe de o parte, de nevoia de a realiza actualizarea formatului și unitatea concepției programelor școlare la nivelul învățământului gimnazial, iar pe de altă parte, acest demers asigură acordarea cu dezvoltările curriculare actuale, centrate pe rezultate explicite și evaluabile ale învățării.

Programele școlare propun o ofertă flexibilă și permit cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare exemplificate. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă, în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Strategiile didactice propuse sunt multiple, adecvate lucrului cu elevii în contextul societății contemporane.

Curriculumul de biologie pentru ciclul gimnazial își propune abordarea studiului disciplinei prin înțelegerea și asimilarea noțiunilor, conceptelor, principiilor și legilor specifice și, de asemenea, prin aplicarea acestora în diverse situații de viață, asigurând astfel condiții pentru ca fiecare elev să își dezvolte o personalitate autonomă și creativă. În programele de biologie și chimie, în vederea valorizării competențelor cheie și a asigurării transferabilității la nivelul activității educaționale, se recomandă ca strategiile didactice utilizate în predarea disciplinelor să se pună accent pe: construcția progresivă a cunoașterii; flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat; coerență și abordări

inter - și transdisciplinare.

Muzeul este, prin definiție, un spațiu de învățare nonformală, iar acum poate deveni și un spațiu de învățare interactivă și creativă, în condițiile în care idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii LEN 1/2011, Art 2 (3).

Proiectul a constituit o ocazie de a identifica noi modalități de colaborare între muzee și școli din București și Sibiu, iar abordarea propusă ar putea fi replicată și în alte muzee care dețin un patrimoniu similar (muzee de etnografie, muzee de artă, case memoriale ș.a.), facilitând accesul elevilor la experiențe de învățare nonformală ce sunt considerate modalități complementare de formare a competențelor cheie.

În plus, proiectul a răspuns unor priorități naționale și internaționale, formulate atât din perspectiva muzeelor, cât și din perspectiva școlilor (în *Recomandarea Consiliului Europei* privind validarea învățării nonformale și informale din 2012 se arată că la nivel european se acordă o atenție tot mai mare validării experiențelor nonformale de învățare, ceea ce demonstrează că rolul educației nonformale este de a completa și de a susține educația formală). Considerăm că metodele identificate în această primă etapă a demersului nostru ne vor permite să extindem abordarea și către alte muzee, ale căror obiecte de patrimoniu pot fi puse în relație cu conținutul curriculumului. Pe termen lung, ne dorim să promovăm învățarea interdisciplinară și să încurajăm cât mai multe muzee să vină în întâmpinarea nevoilor identificate la clasă de către cadrele didactice și de către elevi.

Proiectul *Patrimoniul muzeal – instrument de învățare* a fost organizat de Global Mindscape, Muzeul Municipiului București, Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu și Institutul de Științe ale Educației.

Parteneri media ai proiectului: Radio România Cultural, SuntPărinte.ro, Calendarul Magic, B24kids, Asociația Istoria Artei, Asociația Redescoperă Istoria. Proiectul a fost cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

Ora de școală la Complexul Național Muzeal ASTRA Sibiu

Ora de școală la Muzeul Frederic Storck și Cecilia Cutescu Storck

Ora de școală la Muzeul Municipiului București

Ora de școală la Muzeul Theodor Aman București

Abstract: *The Summer school that took place between 6th-17th July 2015 brought together more than 130 children. The Iron Gates Region Museum has partnered in the project the Happy Town entertainment company for children. The workshops held in the summer school included the areas of natural sciences, ethnography and history.*

Key words: *Summer School, museum pedagogy, education, communication*

Cuvinte cheie: *Școală de vară, pedagogie muzeală, educație, comunicare*

Muzeul Regiunii Porților de Fier a desfășurat, cea de-a VI-a ediție a Școlii de vară în perioada 6-17 iulie 2015, în cadrul Muzeului de Artă, str. Rahovei nr.3, Drobeta Turnu Severin.

Pentru prima dată, muzeul a avut ca partener în acest proiect societatea de divertisment pentru copii S.C. Happy Town S.R.L. La fel ca și în anii anteriori, grupa de vârstă pentru copii a fost de 7-14 ani, iar prețul de participare a fost stabilit la 10 lei/săptămână.

Organizarea Școlii de vară

Datorită faptului că anul acesta s-au înscris peste 130 de copii, ne-am hotărât să prelungim perioada de desfășurare a activităților de la o săptămână, cât ne propusesem inițial, la două săptămâni.

Astfel, primii 70 de copii au fost înscriși pentru activitățile din săptămâna 6-10 iulie, iar restul înscrierilor s-au făcut pentru săptămâna 13-17 iulie 2015.

Programul de desfășurate a activităților, stabilit inițial între orele 9.00 și 13.00, s-a depășit în repetate rânduri datorită activităților multiple și a interesului crescut al participanților.

Menționăm că încă de la început am stabilit foarte clar care sunt atribuțiunile muzeografilor și când trebuie să intervină animatorii.

Cele două alei de acces în Muzeul de Artă au fost amenajate cu măsuțe și scăunele astfel încât fiecare participant să aibă propriul loc. Animatorii firmei Happy Town au realizat decorul pentru reprezentațiile teatrale oferite copiilor pe parcursul Școlii de vară, iar

*Muzeograf, șef secție Relații Publice, Marketing Cultural și Pedagogie Muzeală, Muzeul Regiunii Porților de Fier, Drobeta Turnu Severin, e-mail: magdatraistaru@yahoo.com

din recuzita firmei a făcut parte și un sistem audio cu ajutorul căruia ne-am putut auzi mai bine.

Promovarea

Încă din perioada celui de al II-lea semestru de școală, Secția de Relații Publice, Marketing Cultural și Pedagogie Muzeală s-a ocupat de promovarea acestui eveniment. Programul activităților ce urmau a se desfășura în perioada Școlii de vară a fost transmis prin fax tuturor școlilor din municipiu. Pentru a avea vizibilitate maximă asupra acestui eveniment, am etalat la avizierul școlilor și afișul Școlii de Vară.

O altă modalitate de promovare a Școlii de vară a fost distribuirea de flyere, atât pe arterele principale și în spații aglomerate ale orașului, cât și în locuri special amenajate pentru copii.

Televiziunile locale și presa scrisă au promovat acest eveniment pe parcursul perioadei de înscriere a copiilor, cât și în timpul desfășurării școlii de vară.

Deschiderea Școlii de vară

Managerul muzeului a declarat deschisă școala de vară în prezența părinților, bunicilor, a mass-mediei locale, a organizatorilor și, nu în ultimul rând, a beneficiarilor acestui proiect, copiii.

Desfășurarea școlii de vară

Timp de două săptămâni între orele 9:00 - 13:00, la Muzeul de Artă s-au desfășurat activități instructiv-educative, dar și ateliere având ca domenii de dezbatere: istoria, etnografia, științele naturii, etc.

Atelierul de creat povești

Acest atelier a constat în colorarea unor secvențe sau a unor personaje din povești deja celebre ca: „Scufița roșie”, „Capra cu trei iezi”, „Fata moșului și fata babei”, „Albă ca zăpada”, „Pinocchio” etc. În continuare copiii au primit materiale ilustrate din care au decupat și colorat mai multe imagini pe care ulterior le-au lipit pe o planșetă, realizând, astfel, o nouă poveste. Pentru decorarea planșetei copiii au folosit hârtie creponată.

Toate aceste realizări ale micuților au fost expuse pe mai multe panouri amplasate în parcul muzeului și au constituit o miniexpoziție temporară. Activitățile educative au fost intercalate cu momente de dans, animatorii preluând ștafeta de la muzeografi.

La final, copiii au vizionat piesa de teatru „Fata moșului și fata

babei” după care s-au „transformat” în personajul favorit cu ajutorul *face-painting*-ului

Atelierul de etnografie

Pentru desfășurarea acestui atelier, Secția de Etnografie a Muzeului Regiunii Porților de Fier a invitat-o pe îndrăgita interpretă de muzică populară, Anica Ganțu și pe Maria Cățea, meșter olar din satul Noapteașă. Cele două invitate au fost alături de copii pe parcursul întregului atelier.

Încă de la început, copiii au fost atrași de roata olarului unde doamna Maria, cu o măiestrie aparte, a reușit să transforme un „boț” de lut într-un vas ceramic. Dornici de a experimenta acest meșteșug atât de apreciat de înaintașii noștri, copiii au învățat rânduiește pe rând roata olarului încercând să realizeze cele mai spectaculoase obiecte.

În timp ce o parte din copii erau concentrați în jurul roții olarului, alții decorau vase ceramice folosind decoruri simple din ornamentica ceramicii de Șișești, așa cum le-a explicat coordonatorul acestui atelier doamna Florentina Pleniceanu.

Atmosfera a fost una de șezătoare. Copiii talentați au cântat câteva melodii populare interpretate în manieră proprie, iar Anica Ganțu ne-a încântat cu cele mai frumoase melodii populare din repertoriul său.

Pe parcursul acestui atelier copiii au învățat să toarcă lână cu fuiorul, să coasă cu melană roșie și neagră un semn de carte, folosind ca suport etamina și ca model de lucru „muștele” și, nu în ultimul rând, să împletească șnur din cânepă.

Activitatea cea mai „gustată” de copii a fost aceea în care au învățat să frământa și să coacă pâinea. Muzeograful coordonator le-a prezentat copiilor povestea pâinii, și anume drumul parcurs de bobul de grâu până ce devine pâinea de pe masa tuturor. Cei mai curajoși copii au frământat aluatul și și-au realizat propriile pâinici, dar cea mai mare bucurie a fost când fiecare copil a primit câte o bucată din pâinea aburindă, abia scoasă din cuptor.

Toate aceste activități au alternat cu momente de dans și joc propuse de animatoarele noastre care dădeau tonul distracției.

Atelierul de științele naturii

Colegele noastre Sorina Matacă și Florina Diaconu,

coordonatoarele acestui atelier au pus la dispoziția copiilor materiale ilustrate, iar prin desen și culoare au reușit să-i învețe pe aceștia câteva lucruri esențiale despre flora și fauna Parcului natural Porțile de Fier. Astfel, copiii au învățat despre **țeptoasa lui Hermann** cunoscută și sub numele de broasca țeptoasă de uscat, fiind o reptilă exclusiv erbivoră și protejată prin lege. Ca o curiozitate, țeptoasa lui Herman se îngroapă în pământ la sfârșitul lunii octombrie și intră într-o perioadă de hibernare până în luna martie. Copiii au mai aflat că **țeptoasa lui Hermann** este un animal pașnic și, potrivit tradiției, aduce noroc celor care o întâlnesc.

Ca model de inspirație pentru copii, coordonatoarele acestui atelier au prezentat, într-o miniexpoziție montată în parcul muzeului, câteva imagini, de mari dimensiuni 90x150cm, cu cele mai reprezentative specii de plante ce se întâlnesc în arealul Parcului Natural Porțile de Fier, cea mai importantă fiind **laleaua de Cazane**, ce crește pe versantul abrupt al Cazanelor Mari românești și care a dispărut definitiv, încă din anul 1940, de pe versantul dunărean al Cazanelor Mari, din Serbia.

O altă plantă despre care copiii au primit informații a fost **stânjenele de stâncă**, care la mijlocul veacului al XIX-lea, se întâlnea în tot Defileul Porțile de Fier, iar acum, se mai întâlnește doar la Baziaș și între Slătinicul Mare și Viaductul Padina Gardului.

Materialele ilustrate cu toate aceste plante, și chiar mai multe, au fost colorate de copii și au fost expuse alături de imaginile de dimensiuni mari aflate în miniexpoziția etalată în parcul muzeului.

În continuare, copiii au fost inițiați în arta ornamenticii florale. La fiecare măsuță au fost aduse flori de grădină frumos colorate și bucați de burete. Copiii au fost învățați să taie codița florilor la o anumită dimensiune și să le „înfigă” în bucata de burete, astfel încât să realizeze un ornament floral care să încânte ochiul privitorului. Dezinvolti, copiii au dat frâu liber inspirației și talentului și au reușit să creeze ornamente florale deosebit de frumoase.

Distracția a fost și de data aceasta alternată cu momentele de lucru, animatorii le-au prezentat copiilor, așa cum au făcut de fiecare dată spre sfârșitul activităților, o piesă de teatru care de data aceasta a purtat numele „Trifoiul cu patru foi”. Atelierul s-a încheiat cu o ședință de *face-painting*.

Atelierul de istorie

În cadrul acestui atelier copiii au fost inițiați în tainele vestimentației romane. Coordonatorul acestui atelier, Oana Neagoe, le-a povestit copiilor despre:

- cea mai populară haină bărbătească **toga** care era înainte de toate, îmbrăcămintea oficială a cetățeanului care exercita diferite magistraturi.

- **tunica** pentru început, în epoca republicană, a fost o haină fără mâneci, dar începând cu epoca imperială s-a generalizat portul tunicilor cu mâneci lungi.

- **paenula**, un veșmânt simplu care se purta îndeosebi pe timp rece și de ploaie care avea, de obicei, o glugă.

Alte informații primite de copiii au fost despre cel mai popular veșmânt pentru matroana romană, **stola**. Aceasta avea forma unei cămăși lungi până la glezne, în talie strânsă cu o cingătoare, iar în partea de jos avea o panglică lată și ornamentată cu purpură. Peste **stola**, femeile purtau, la început, pentru a se apăra de frig și intemperii, o manta simplă de formă patrunghiulară (**ricinium**), iar mai târziu, în ultimele secole ale republicii și în epoca imperială, purtau o haină mult mai amplă, numită **palla**.

Copiii au primit planșe ilustrate ce reprezentau obiecte de îmbrăcăminte romană, pe care unii le-au colorat, iar pe alții i-a inspirat realizând noi modele vestimentare.

O parte dintre ei au fost îmbrăcați în costume romane, vestimentație rezultată în urma proiectului „Viața romană la Drobeta”, proiect co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național în anul 2009. Astfel îmbrăcați, copiii au defilat ca într-o veritabilă paradă prin fața celorlalți copii, dar și a părinților și a bunicilor aflați în cel moment în parcul muzeului.

Coordonatorul acestui atelier le-a vorbit copiilor despre celebra construcție antică de peste Dunăre – podul lui Traian – construit de Apollodor din Damasc, informându-i că ruina unuia dintre picioarele podului se află în parcul arheologic al Muzeului Regiunii Porților de Fier.

Cu ajutorul unor piese tip domino și cu mortar realizat din pastă de făină de mălai și apă, copiii au încercat să realizeze un pod asemenea

celui construit de Apollodor, dar, din exces de zel, au construit o adevărată fortăreață.

Ca și în celelalte zile, timpii de lucru au fost alternați cu cei de dans și joc, iar animatorii au pregătit piesa de teatru „Cetatea”. La finalul activităților copiii au fost pictați pe față.

Închiderea școlii de vară

Pentru acest eveniment copiii au fost îmbrăcați în robe, ca niște adevărați absolvenți.

Managerul muzeului, d-na Doinița Chircu, le-a mulțumit copiilor pentru că și-au petrecut o săptămână din vacanța lor la muzeu, și le-a înmănat o diplomă de participare și un CD cu cele mai frumoase momente surprinse în timpul desfășurării Școlii de vară.

Pentru că pe parcursul Școlii de vară s-au legat prietenii între copii și pentru că era ultima zi pe care o petreceau împreună, animatorii firmei Happy Town le-au organizat o petrecere surpriză la care au fost invitați Minnie și Mickey Mouse, două personaje foarte îndrăgite de copii.

Impresii și sugestii

Pentru că anul acesta am avut foarte mulți părinți și bunici care au stat alături de copiii și nepoții lor pe parcursul întregii Școlii de vară, i-am rugat să-și exprime gândurile și să ne ofere sugestii pentru următoarele școli de vară. Iată câteva din ele:

„mulțumim pentru atmosfera frumoasă, în care fiecare copil a fost încurajat să-și exprime talentul”

„foarte frumos, să organizați mai des, în fiecare vacanță (iarnă, primăvară, vară)”

„activitățile educaționale efectuate de dvs. contează foarte mult pentru educația noilor generații de copii”

„Aș dori ca aceste activități să fie făcute mult mai des și în majoritatea punctelor ce determină istoria acestui oraș”

„școala de vară e o minunată opțiune de a-ți petrece timpul în compania altora. Este o oportunitate de a experimenta lucrul în echipă, unde copiii se pot împrieteni și își pot dezvolta calitățile creative, fiind o activitate distractivă, minunată și educativă”

„O activitate minunată, distractivă și educativă pentru copiii de toate vârstele. O echipă extraordinară, care s-a implicat foarte mult și au

pus suflet în toată activitatea. Copiii s-au simțit foarte bine și noi, părinții vă mulțumim și vă mai așteptăm cu asemenea surprize”.

Concluzii și observații

Combinarea jocului cu activitățile instructiv-educative reprezintă cheia succesului în orice școală de vară, iar noi am reușit acest lucru cu ajutorul firmei Happy Town.

Prin școala de vară reușim să atragem tânăra generație spre muzeu pe care încercăm să o instruim în spiritul ocrotirii și protejării atât a patrimoniului local, cât și național.

Menționăm, că din cei 31 de copii care au participat anul trecut la școala de vară, zece dintre ei ne-au onorat cu prezența și anul acesta.

Am avut printre noi părinți cu copii abia dați jos din cărucioare, care trecând pe lângă Muzeul de Artă au fost atrași de muzică și au intrat să vadă ce se întâmplă. Spre surprinderea noastră au rezistat o perioadă de timp printre participanții Școlii de vară.

În fiecare an sperăm ca următoarea Școală de vară să o organizăm în parcul arheologic al Muzeului Regiunii Porților de Fier, aflat încă în reabilitare. Poate anul viitor vom reuși!

Atelier de etnografie

Atelierul de creat povești

Copii lucrând

Închiderea școlii de vară

Abstract: *The Museum of Natural History from Sibiu implemented during the 2014-2015 school year an educational project of non-formal education through museum pedagogy in collaboration with the Centre for Continuing Training in German Language, Mediaș (CCTGM - Zentrum für Lehrerfortbildung in deutscher Sprache Mediasch - ZfL) and the "Samuel von Brukenthal" National College of Sibiu (SBCN). In this project, there was trained a group of 15 tour guides in German language, students of the SBCN, to present the basic exhibition to the German speaking groups.*

Key words: *guidance, German language, voluntariate, non-formal education*

Cuvinte cheie: *ghidaj, limba germană, voluntariat, educație non-formală*

1. Introducere

Următorul text cuprinde **scopul** și obiectivele proiectului, cadrul organizatoric, descrierea desfășurării, metodele de lucru și formele de popularizare, precum și concluziile evaluării proiectului.

Inițiativa de a desfășura proiectul aparține muzeului. Ea este bazată pe experiența din activitatea de pedagogie muzeală a anilor precedenți. Având parte de interes din partea celorlalte două instituții abordate, o școală cu predare în limba germană și o instituție de formare continuă în limba germană a cadrelor didactice, s-a trecut deja din mai 2014 la pregătirea colaborării.

Implicarea elevilor în cunoașterea și protejarea animalelor în vederea dezvoltării unei responsabilități față de menținerea biodiversității constituie pentru învățământul de stat o prioritate în formarea viitorului adult.

În acest context, muzeul, ca instituție de știință și cultură, prin activitățile desfășurate, poate îndruma spre explorarea și înțelegerea lumii animale, poate forma priceperi și deprinderi, atitudini necesare ocrotirii animalelor, înlăturării factorilor de amenințare, dar și abilități de comunicare în limba germană. Astfel, activitățile muzeului pot susține obiectivele programelor școlare și cele ale instituției de

* Muzeograf, Muzeul Național Brukenthal Sibiu - Muzeul de Istorie Naturală, e-mail: aghizela@yahoo.com.

** Profesor, Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană Mediaș și Colegiul Național "Samuel von Brukenthal" Sibiu, e-mail: adianahermann@zfl.ro.

formare continuă.

Pregătirea unui nucleu de elevi voluntari în calitate de ghizi în cadrul Muzeului de Istorie Naturală vine în sprijinul solicitării vorbitorilor de limbă germană și acoperă cu informații în limba germană un sector descoperit al Muzeului de Istorie Naturală.

Scopul acestui proiect este de a fixa și completa informațiile primite de elevi în cadrul procesului de învățământ prin educația în muzeu, în vederea formării de priceperi, deprinderi, motivații și atitudini privind protejarea naturii și respectarea valorilor spirituale și culturale ale comunității în care elevii trăiesc.

Cunoașterea principalelor grupe de animale de pe glob și prezentarea acestora de către elevi în limba germană face informația accesibilă pentru grupurile-țintă. Ghidajul dezvoltă responsabilități personale și civice, conștientizând elementele unei prezentări convingătoare și adaptate grupelor de vizitatori, precum și necesitatea protecției animalelor și a mediului lor de viață.

Obiectivul general al proiectului a fost cunoașterea principalelor grupe de animale din lume și înțelegerea și utilizarea corectă a limbajului de specialitate.

Obiective specifice:

- informarea elevilor privind principalele grupe de animale și dezvoltarea interesului lor pentru acest domeniu de cunoaștere;
- dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a problemelor legate de viața animalelor;
- stimularea curiozității pentru investigarea și descoperirea lumii animale;
- formarea unei atitudini ecologice active și responsabile care să permită manifestarea unei conduite adecvate în relația cu animalele, prin acțiuni protective;
- dezvoltarea unui limbaj specializat pentru domeniul științelor naturii;
- dezvoltarea capacității de a-și exprima ideile și de a manifesta responsabilitatea asumată în calitate de ghid în cadrul expoziției;
- formarea unei conduite specifice vizitării unui muzeu.

Grupuri-țintă:

- elevi-ghizi ai CNSB

- elevi ai altor unități școlare cu predare în limba germană;
- vizitatori din țară și străinătate.

Coordonatori:

- Muzeul Național Brukenthal (Muzeul de Istorie Naturală) Sibiu, muzeograf dr. Ghizela Vonica;
- CFCLG Mediaș și CNSB Sibiu, prof. Adriana Hermann și prof. Tita Mihaiu.

2. Descrierea proiectului

Proiectul este structurat pe două planuri: pregătirea elevilor-ghizi și prezentarea expoziției de bază de către ghizi în limba germană. Primul pas a fost propunerea unui ghid al muzeului pentru elevi de către Muzeul de Istorie Naturală. Pornind de la acesta, coordonatorii și colaboratorii proiectului au ales teme corespunzătoare programei școlare și au elaborat material didactic potrivit pentru inițierea elevilor-ghizi și realizarea ghidajelor pentru diferite grupuri de vizitatori.

În prima parte a proiectului, elevii participanți în calitate de ghizi au „descoperit” muzeul cu patrimoniul său și au făcut cunoștință cu principalele grupe de animale din tematica abordată în expoziția permanentă. S-a realizat informarea și pregătirea în activitatea de ghidare în limba germană, de către profesorii-coordonatori. Informațiile au fost grupate pe sectoare ale expoziției, fiecare sector fiind preluat pentru prezentare de către 2-3 elevi. Tot acum s-au realizat simulări de ghidaj și analiza acestora. Elevii-ghizi au rezolvat, de asemenea, o parte din exercițiile materialului auxiliar realizat pentru vizitatori, respectiv au testat jocurile elaborate tot în scopul proiectului, de cunoaștere și înțelegere a lumii animale. Nu în ultimul rând ei au fost familiarizați cu aspectele organizatorice ale ghidajului, cu regulile de vizitare a muzeului, precum și cu rolul de „exemplu de bună purtare” pe care ei înșiși îl dețin de-a lungul ghidajului.

În cea de a doua parte, elevii-ghizi participanți au prezentat, în urma solicitărilor primite (grupuri de elevi organizate), sectorul cu animale ales din expoziția permanentă, în limba germană. După fiecare ghidaj realizat de elevii-ghizi a urmat o etapă de retenție a informațiilor, atât pentru ghizi cât și pentru elevii vizitatori. În această etapă s-a realizat fixarea cunoștințelor prin utilizarea materialelor auxiliare

auxiliare adecvate grupurilor-țintă vizate în proiect, în funcție de experiența avută pe parcurs, și prin jocuri. Astfel, elevii-ghizi au fost, la nevoie, suplimentar pregătiți (exerciții de memorare, prezentare, exprimare), iar oferta pentru vizitatori s-a putut adapta sau diversifica cu o ofertă suplimentară de jocuri didactice.

Oferta educațională a fost pregătită pentru mai multe categorii de vârstă, combinând explicațiile cu jocuri de fixare și fișe de lucru. Pentru grupa de vârstă preșcolară, a fost pregătit un ghidaj axat pe reprezentanții principalelor grupe de animale, ghidajul axându-se în jurul prietenilor lui „Karle” - un personaj (un șoricel marionetă) prezentat la începutul ghidajului. Ghidajul s-a desfășurat în jurul ideii de animale periculoase și mai puțin periculoase care pot fi prietene cu personajul nostru, argumentând de fiecare dată alegerea făcută. Fixarea informațiilor a fost realizată cu ajutorul unui joc cu imagini-puzzle ale unor animale reprezentative.

Pentru grupa școlară mică, pe lângă ghidajul specific a fost pregătit caietul „Raliul muzeului” („Forscherheft für eine Museums-Rallye”), în care copiii au avut diverse sarcini de îndeplinit, în conformitate cu vârsta lor. Pentru elevii de gimnaziu, caietele au fost adaptate după diferite niveluri de cunoștințe, detaliind informațiile pentru elevii de clasa a VI-a, care studiază biologia animală.

3. Strategii didactice, metode;

Pentru bunul mers al activităților, coordonatorii au aplicat strategii de pregătire a elevilor, de team-building și de analiză a rezultatelor.

Elevii-ghizi au participat la pregătiri și simulări de ghidaj. Ei au luat parte, de asemenea, la un workshop de personalizare a vestelor pentru ghizi (imprimarea simbolului muzeului, bufnița, pe fața vestei) - nu doar pentru a fi mai ușor de identificat în cadrul expunerilor, ci și pentru ca ei să se identifice cu obiectivele proiectului, cu muzeul și cu ceilalți voluntari.

Proiectul a fost încheiat odată cu anul școlar printr-o mică festivitate cu toți voluntarii după ultimul ghidaj. În continuare, vor fi necesare activități similare pentru a păstra, în oferta muzeului și a școlii, structura de ghidaj în limba germană elaborată și testată în cadrul

proiectului descris.

Pentru etapa de pregătire a elevilor ghizi s-au utilizat caietele speciale, pregătite în conformitate cu ghidajul expoziției de bază, adăugându-se informații legate de descrierea unui reprezentant al fiecărei grupe de animale și câteva curiozități generale despre grupa sau animalul respectiv. Un aspect important a fost pregătirea unei prezentări atractive și interactive. Ca și metode de învățare pentru pregătirea elevilor ghizi s-au folosit:

- expuneri, dezbateri, studiul de caz, chestionarea;
- jocuri interactive;
- exercițiul, conversația, explicația, elemente de problematizare.

Pentru etapa de prezentare a ghidajului în expoziția de bază s-au folosit următoarele metode:

- simularea de ghidaj;
- conversația;
- chestionarea;
- analiza și explicația.

În plus, fixarea și îmbogățirea cunoștințelor ghizilor s-a realizat prin testarea altor materiale și jocuri pregătite pentru vizitatori.

Au beneficiat de ghidaj aproximativ 250 de elevi de la secția germană, o parte dintre aceștia revenind în muzeu de mai multe ori, pentru diferite teme. Pentru elevii de clasa a VI-a, care susțin un test de evaluare națională spre sfârșitul anului școlar, au fost elaborate trei caiete. Cele trei caiete au fost realizate conform obiectivelor din cadrul ariei curriculare științele naturii, împărțind conținuturile în trei părți: organizarea generală a corpului animal (Körperteile und Körperfunktionen), nevertebrate (Wirbellose) și vertebrate (Wirbeltiere).

Popularizarea proiectului a fost făcută prin departamentul de Educație a Muzeului Național Brukenthal, în mass-media locală și națională, site-ul și blogul muzeului (www.brukenthalmuseum.ro; brukenthalnaturale.wordpress.com).

4. Concluzii

Proiectul propus de educație muzeală presupune o cale de cunoaștere activă, prin acțiune directă, a lumii înconjurătoare, valorificând colecțiile muzeului, experiența științifică și didactică a

profesorilor-coordonatori și cea școlară și de viață a elevilor.

În cadrul fiecărui ghidaj s-au urmărit performanțele de înțelegere și învățare a elevilor, axându-ne pe următoarele rezultate:

- familiarizarea elevilor cu principalele colecții muzeale;
- cunoașterea diverselor grupe de animale și investigarea lor;
- motivarea protejării animalelor rare;
- folosirea unui limbaj specific ariei curriculare științele naturii;
- dezvoltarea abilității de comunicare și exprimare în limba germană;

- socializarea cu alți elevi și adoptarea unui comportament adecvat în muzeu.

Tematica proiectului vine în sprijinul solicitărilor de a comunica în limba germană pentru grupele școlare, dar și pentru grupele organizate de turiști care solicită ghidaj. De aceea, atât muzeul, cât și unitatea școlară s-au implicat prin acest proiect în promovarea comunicării în limba germană.

În concluzie, educația în muzeu a reprezentat o acțiune complexă de învățare, facilitând înțelegerea funcționării mediului ca un tot unitar și cunoașterea unor reprezentanți din lumea animală, dezvoltând capacitatea de obținere a unor informații referitoare la aceste subiecte din surse extrașcolare precum și pe cea de a interacționa în limba germană și în afara orelor din sala de clasă.

Bibliografie

1. Ciobanu, Rodica, *Ghidul Muzeului de Istorie Naturală*. Sibiu, Edit. All-Tip, 2010, 120 p.

2. Opriș, Tudor, *Enciclopedia curiozităților naturii*. Editura Garamond, București, 2000, 445 p.

3. Schneider, Erika; Stamp, H. M., *Societatea Ardeleană de Științe Naturale, în cei 100 ani de existență*. În *Studii și comunicări de științe naturale*, vol.15, 1970, pp. 37-68.

4. Ionescu, M. A. (coord.), *Lumea animalelor, după Brehm*, traducere după [Das Tierreich nach Brehm], Edit. Științifică, București, 1964, 611 p.

Moment din timpul prezentării ghidajului.

Personajul „Karle”- elementul principal din prezentarea ghidajului la grupele de vârstă mică.

Aspect din timpul workshop-ului de personalizare a vestelor pentru elevii ghizi.

Vestele elevilor ghizi finalizate având simbolul muzeului – Bufnița.

Tabăra Etnografică de Vară organizată de Muzeul Etnografic al Transilvaniei

Anca ZAHANICIUC*

Abstract: *The Summer Ethnographic Camp is an activity in which tradition, novelty, creativity, work and relax interweave harmoniously. The participants aged between 6 and 16 years old can carry out activities in the following types of workshops: making of beaded jewelry, realisation of icons on glass, clay modelling. Being the main activity of museum pedagogy within the Transylvanian Ethnographic Museum, the Summer Camp mediates the children's and teenagers' contact with the rural traditional culture through practical activities.*

Key words: *workshop, children, icons, clay, beads.*

Cuvinte cheie: *atelier de lucru, copii, icoane, lut, mărgele*

Tabăra Etnografică de Vară este o activitate organizată anual de Muzeul Etnografic al Transilvaniei din Cluj-Napoca, ea ajungând în acest an la cea de-a 15-a ediție. Tabăra se adresează elevilor, cu vârsta cuprinsă între 6 și 16 ani. Această acțiune se desfășoară în timpul vacanței de vară, timp de două luni (iulie și august), în fiecare săptămână, de luni până vineri, în secția în aer liber a Muzeului. Fiind o activitate pentru vacanță, programul este de 4 ore pe zi, între orele 10-14. Se desfășoară în paralel trei ateliere de lucru: „Confecționare de podoabe din mărgele”; „Pictură de icoane pe sticlă” și „Modelaj în lut”. Copiii participanți sunt îndrumați de un instructor (cel mult doi) la un atelier. Activitățile la ateliere se desfășoară prin rotație zilnică. Materialele de lucru sunt asigurate de către Muzeu, iar lucrările intră în posesia copiilor participanți.

Tabăra a fost concepută ca activitate de pedagogie muzeală, în scopul atragerii vizitatorilor la Parcul Etnografic Romulus Vuia (secția în aer liber a Muzeului Etnografic al Transilvaniei) și al familiarizării tinerilor și copiilor cu tradițiile populare.

În organizarea și desfășurarea Taberei au existat, în decursul celor 15 ani, mici diferențe. Cele trei ateliere desfășurate în prezent au fost activitățile de bază ale Taberei. Au mai fost organizate, în trecut, în

* Conservator, coordonator Tabăra edițiile 2014-2015, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca, e-mail: anca.zahaniciuc@gmail.com

diferite ediții, alte ateliere: „Cusături pe pânză”; „Țesături la războiul de țesut”, „Încondeierea ouălor”.

De-a lungul timpului, colectivul care s-a ocupat de organizarea și realizarea Taberei și-a schimbat componența. Această acțiune a fost organizată și coordonată de către o parte din personalul Muzeului, cu diferite atribuții, dar având cunoștințe și abilități impuse de specificul atelierelor. În unele ediții, au participat la Tabără, în calitate de instructori, meșteri populari. În primii ani de desfășurare, numeroase lucrări ale copiilor, realizate în timpul vacanței, au fost puse în valoare prin expoziții la sediul Muzeului. În prezent sunt desfășurate cele 3 ateliere menționate anterior ca permanente. Instructorii sunt, în marea lor majoritate, personal extern. Expozițiile din trecut cu lucrările realizate sunt înlocuite de promovarea acestora, prin imagini, în mediul virtual și de expunerea în mass-media, în cadrul reportajelor. Dacă în primii ani vârstele participanților erau între 5 și 16 ani, în ultimii 5 ani, limita inferioară de vârstă a copiilor a fost stabilită la 6 ani, pentru ca și copiii mai mici să poată desfășura cu ușurință diversele activități ce presupun atenție pentru o perioadă mai mare de timp.

Înscrierile s-au făcut în fiecare an fără programare, direct la locul de desfășurare a Taberei, fără a se preciza o dată fixă de înscriere (ex. începutul săptămânii) și fără a impune un număr de locuri la ateliere. Numărul crescut de cereri a impus în anul 2015 înscrierea prealabilă a copiilor, pentru o perioadă fixă (exemplu: serii de câte o săptămână).

În ceea ce privește continuitatea, în prezent, în organizarea acțiunii urmărim aceleași principii care au stat la baza inițierii Taberei Etnografice: familiarizarea tinerilor și copiilor cu tradițiile populare, cu obiectele pe care ei le pot vedea atât în sălile de expoziție ale Muzeului, cât și în gospodăriile, instalațiile și bisericile din secția în aer liber. Activitățile se desfășoară în aer liber, în spații special amenajate.

Modelele oferite pentru lucru sunt inspirate din obiecte aflate în patrimoniul Muzeului Etnografic: coliere și zgărdițe, vase ceramice și icoane. Instructorii oferă informații despre obiectele-sursă de inspirație: formă, utilitate, tehnici de lucru.

Copiii nu au nevoie de echipament special, de cunoștințe despre activitatea la care s-au înscris sau de multă îndemânare. În realizarea diferitelor lucrări, copiii își folosesc din plin imaginația și îmbină, acolo

unde este posibil, modelele de lucru din trecut cu cele din prezent. Le este încurajată creativitatea, iar acest fapt îi determină să lucreze cu plăcere și cu răbdare, pentru a da formă sau culoare obiectelor pe care doresc să le execute. Atmosfera de lucru este destinsă, se fac noi cunoștințe și se leagă prietenii.

Atelierul de Confectionat podoabe din mărgele

Mulți dintre copiii care vin pentru prima dată la atelierul de Mărgele nu știu să mânuiască acul pentru o astfel de activitate migăloasă. Dar curiozitatea și entuziasmul specifice vârstei îi ajută să învețe modele complexe, în ritmul de lucru pe care singuri îl stabilesc.

Atelierul de Pictură de Icoane pe sticlă

Modelele sunt preluate după icoane din patrimoniul Muzeului Etnografic. Copiilor li se explică tehnicile de lucru, se face comparația între modul de lucru și materialele folosite în trecut și în prezent. Este o activitate ce presupune atenție, răbdare și dorința de a realiza cu seriozitate un lucru frumos.

Atelierul de Modelaj în Lut

Lutul este modelat manual sau la roata olarului. Acest atelier se bucură de mare succes în rândul copiilor participanți. După ce au primit formă, obiectele pot fi pictate. Este o activitate la care copiii au posibilitatea să îmbine jocul, formele și culorile.

Activitățile Taberei, enumerate anterior, sunt descrise în fiecare an în scurte texte de prezentare, promovate după cum urmează: prin adrese către Inspectoratul Școlar Județean; pe site-ul oficial al Muzeului Etnografic al Transilvaniei și pe adresa de Facebook; în presa locală; în reportaje sau emisiuni ale posturilor de radio; în reportaje ale posturilor locale de televiziune. Condițiile de înscriere sunt descrise detaliat, într-un Regulament al Taberei, pe site-ul Muzeului.

În fiecare an, Tabăra a înregistrat un număr mare de participanți. Succesul activităților se reflectă în faptul că un număr mare de copii se înscriu la mai multe serii în aceeași vară, dar mai ales că revin an de an. Copiii iau acasă lucrările realizate de ei, iar în cele mai multe cazuri le oferă drept cadou membrilor familiei, prietenilor, colegilor. Aceasta este o satisfacție atât pentru copii, cât și pentru părinți, rude, prieteni etc., care admiră rezultatele activității.

Lucrul în aer liber este preferat de către părinți, față de alte moduri de petrecere a timpului liber ce ar presupune activități în spații închise.

Tariful accesibil este un criteriu important în decizia de înscriere. Supravegherea permanentă a copiilor de către instructori pe durata de desfășurare a activităților este, de asemenea, un aspect pe care adulții îl iau în considerare în alegerea tipului de activitate potrivită pentru copiii lor.

Socializarea este un alt aspect ce îi determină pe părinți și pe copii să prefere acest mod de relaxare în vacanță.

În modul de concepere a activităților viitoare ale Taberei, ținem cont atât de rezultatele din fiecare an ale acestei acțiuni, cât și de recomandările participanților. Sunt solicitări, din partea părinților, de extindere a Atelierelor desfășurate în prezent (ca număr de locuri pentru participanți). De asemenea, din partea instructorilor sunt propuneri de diversificare a activităților în cadrul aceluiași atelier, prin organizarea lucrului pe niveluri sau de creare a unor noi ateliere, care să reamintească alte meșteșuguri din trecut.

Așa cum este prezentată și pe site-ul oficial al Muzeului Etnografic al Transilvaniei, Tabăra Etnografică de Vară este “principala acțiune de pedagogie muzeală din cadrul instituției”, adresată “copiilor și adolescenților, mijlocindu-le acestora contactul cu cultura tradițională rurală, prin activități practice”.

Atelierul de Confectionat podoabe din mărgele

Lucrări realizate la Atelierul de Pictură Icoane pe sticlă

Atelierul de Modelaj în lut

Lucru și relaxare în vacanță

Menționez că fotografiile sunt preluate de pe pagina de Facebook a Muzeului Etnografic al Transilvaniei.

Conferințele ASTREI
Marketingul și educația în muzee, ediția a VI-a
Sibiu, 1-2 octombrie 2015

Program

Joi, 1 octombrie 2015

Centrul ASTRA pentru Patrimoniu, sala de conferință (Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, intrarea a treia - str. Pădurea Dumbrava nr. 16-20)

Orele 15.00 – 17.00

Moderatori: **Raluca Ioana Andrei și Mihaela Murgoci**

15.00 – 15.05 **Mirela IANCU**, Director Departament Marketing Cultural, Complexul Național Muzeal ASTRA – Cuvânt de bun venit

15.05 – 15.10 **dr. George TOMEGEA**, Director Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, Complexul Național Muzeal ASTRA – Cuvânt de bun venit

15.10 – 15.25 **Diana BRAGA, Roxana CORNEA**, Muzeul de Etnografie Brașov, *Arta lucrului manual - workshop de promovare a împâslitului artistic la Muzeul de Etnografie Brașov*

Workshop-ul desfășurat în premieră la Muzeul de Etnografie Brașov își propune promovarea împâslitului artistic, a creațiilor artisanale din fetru în rândul copiilor și tinerilor. Artistul handmade invitat de către muzeu să susțină acest atelier interactiv este Electra Ghiza. Participanții realizează diverse accesorii din fetru cu scopul dezvoltării creativității și îndemânării.

15.25 – 15.40 **Magdalena TRĂISTARU**, Relații Publice, Marketing Cultural și Pedagogie Muzeală, Muzeul Regiunii Porților de Fier Drobeta Turnu Severin, *Școala de vară la Muzeul Regiunii Porților de Fier - ediția a VI-a – 2015*

Chiar dacă suntem în proces de reabilitare, Muzeul Regiunii Porțile de Fier organizează în fiecare vară activități practice și educative ce cuprind informații legate de istorie, etnografie, științe ale naturii, etc. Anul acesta am încheiat un parteneriat cu firma „Happy Town” care ne-a susținut în realizarea acestor activități.

15.40 – 15.55 **Lucian Nicolae ROBU**, Complexul Național Muzeal ASTRA, Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, *Prezentarea programului „Școala în satul tradițional” în 2015*
Complexul Național Muzeal ASTRA a demarat un proiect multianual de educație pentru patrimoniu, prin activități practice, interactive, care să pună în valoare monumentele și obiectele de patrimoniu, reinterpretând funcțiile acestora prin ateliere meșteșugărești, de dans popular, de muzică tradițională, expoziții temporare, scenarii inspirate din evenimente specifice comunităților tradiționale.

15.55 – 16.10 **Liviu-Răzvan PRIPON, Gabriela CUZEPAN, Bianca DRĂGHICIU**, Muzeul de Istorie Naturală – Muzeul Național Brukenthal, Școala Gimnazială cu cl I-VIII Nr.2 Sibiu, *Vizitatori de Iarnă în Grădina Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu*

Proiectul educațional Vizitatori de Iarnă în Grădina Muzeului de Istorie Naturală și-a propus să facă cunoscute participanților specii comune de păsări, întâlnite în orașe pe perioada iernii. Am avut ca punct de pornire construirea unei hrănitore pentru păsări menită să asigure hrana pe perioada iernii și să fie bază pentru activitățile educaționale.

16.10 – 16.25 **Elena Elisabeta PLENICEANU**, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, *Școala de vară – Vacanță de poveste*

*S-au organizat cursuri de confecționare accesorii textile și ceramice în lunile iulie și august cu un număr de 34 de copii, câte 16 ore pentru fiecare copil. Piesele executate s-au vândut în cadrul unui târg, iar banii obținuți au fost donați Asociației **Micului Prinț** - asociație pentru copii autiști.*

16.25 – 17.00 *Discuții – final prima parte*

17.00 – 17.30 *Pauză de cafea*

17.30 – 17.45 **dr. Irina CÎRSTINA**, Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească" din Târgoviște, *Joc prin labirint la Muzeul de Istorie. Programul "Vacanță la muzeu"*

O vizită ghidată în muzeu devine preambul pentru un joc interesant și atractiv pentru școlari cu vârste cuprinse între 7 și 12 ani. Ghicitori, mici povestioare ascunse meșteșugit în cadrul expoziției îi provoacă să descopere și să învețe prin joc, comoara de la final dovedindu-se binemeritată.

17.45 – 18.00 **Adriana HERMANN**, Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană CFCLG Mediaș, **dr. Ghizela VONICA**, Muzeul Național Brukenthal, Muzeul de Istorie Naturală, *Ghid în lumea animalelor*

Ghid în lumea animalelor este un proiect educațional al Muzeului de Istorie Naturală din Sibiu în colaborare cu Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană Mediaș (CFCLG) și Colegiul Național "Samuel von Brukenthal" Sibiu (CNSB). Scopul acestui proiect este de a aprofunda informația primită de elevi în învățământul formal. Un nucleu de 15 elevi-ghizi prezintă grupelor vorbitoare de germană (preșcolari, școlari și elevi de gimnaziu) expoziția de bază.

18.00 – 18.15 **Ion CATANĂ**, Muzeul Județean Gorj „Alexandru tefănescu”, **Festivalul Copiilor „Maria Lătărețu” ediția a IV-a, la Muzeul Gorjului**

Copii talentați din Oltenia și-au disputat marele premiu al Festivalului Copiilor „Maria Lătărețu”, organizat de către Consiliul Județean Gorj, Muzeul Județean „Alexandru Ștefulescu”, Școala Populară de Artă din Târgu Jiu și Asociația Culturală „Doruleț din România”.

18.15 – 18.30 **Prof. Dr. Adriana MISACHEVICI**, Colegiul Tehnic "Independența" Sibiu – Cercul de Geografie Sibiu, *Educația ecologică în și prin muzeu-reciclarea deșeurilor*

Intercondiționarea educativă Școală-Muzeu are la bază soluția: Reducere-Refolosire-Reciclare.

18.30 – 18.45 **Mihaela MURGOCI**, Muzeul Municipiului București, **Andreea ROMEGHE**, Asociația Translucid, *Istorie din cartier*

Proiectul Istorie din cartier îi propune să ducă inițiativele culturale dincolo de spațiul central al Bucureștiului, creând astfel premiza implicării locuitorilor unei zone în acțiuni culturale din cartierul în care locuiesc.

18.45 – 19.00 **Rareș DINA**, Muzeul National al Satului "Dimitrie Gusti", *Collage.Art...under construction*

Collage. Art... under construction este un experiment muzeografic, o expoziție care se naște și prinde contur pe zi ce trece în fața publicului. Istoria și patrimoniul Muzeului Satului reprezintă punctul de pornire într-o călătorie prin forme artistice contemporane dintre cele mai diverse, un hibrid de elemente de street art și installation art.

19.00 – 19.15 Discuții – final a doua parte

Vineri, 2 octombrie 2015

Centrul ASTRA pentru Patrimoniul, sala de conferință (Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, intrarea a treia - str. Pădurea Dumbrava nr. 16-20)

Orele 9,00 – 11,15

Moderatori: **Angelica IACOB și dr. George TOMEGEA**

9.00 – 9.15 **dr. Irina CÎRSTINA, Camelia NIȚĂ**, Complexul Național Muzeal "Curtea Domnească" din Târgoviște, *Fereastră în timp. Cancelaria domnească de la Târgoviște pe înțelesul copiilor*

Un proiect educativ creat special pentru copiii din ciclul primar s-a dovedit inspirat și facil de realizat și în alte spații decât cele ale muzeului. Dincolo de "Școala Altfel" sau "Vacanță la Muzeu", proiectul a fost realizat în școli din mediul rural, acolo unde copiii nu participaseră la niciun atelier și, în general, nu vizitaseră și nu cunoașteau muzeele.

9.15 – 9.30 **Cornel DUMITRESCU, Andreea MAJURU, Andreea NANCIU, Muzeul Satului București**, Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti", *Câteva aspecte despre voluntariat la Muzeul Satului din București - o abordare sociologică. Activități educativ-muzeale - voluntariat*

Muzeul Național al Satului "Dimitrie Gusti" București dezvoltă de câțiva ani programe culturale și de educație muzeală pentru tânăra generație, punând accent pe relaționare cu obiectele de patrimoniu material, dar și imaterial. Față de educația formală, care are loc în școală, unde se acumulează cunoștințe de bază, educația nonformală, ce se realizează în muzeu, adresată voluntarilor, este văzută ca o implicare activă, dinamică, unde elevii învață observând, descriind, stabilind corelații între obiecte și între obiecte și propria lor experiență de viață.

9.30 – 9.45 **Anca ZAHANICIUC**, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca, *Tabara Etnografică de Vară organizată de Muzeul Etnografic al Transilvaniei*

Tabara Etnografică, adresată copiilor, este o activitate de succes, în care se îmbină armonios tradiția, noutatea, creativitatea, lucrul și relaxarea. Participanții au vârsta între 7 și 16 ani și pot desfășura activități în cadrul atelierelor organizate în prezent: confecționare podoabe din mărgele, realizare de icoane pe sticlă și modelaj în lut.

9.45 – 10.00 **Nicolae FURTUNĂ, Ela CIORÎȚĂ**, Muzeul Național Brukenthal, Muzeul de Vânătoare “August von Spiss”, *Grădinile viitorului în spațiul urban. Proiect educațional la Muzeul de Vânătoare „August von Spiss”*

Proiectul „Grădinile viitorului în spațiul urban” a fost finanțat prin Fondul Științescu, coordonat de Fundația Comunitară Sibiu și desfășurat în colaborare cu Muzeul de Vânătoare în perioada 1 mai – 30 septembrie 2015, la care au participat 6 echipe conduse din elevi de liceu și profesorii lor. Grădinile verticale premiate au fost etalate în gradina Muzeului de Vânătoare.

10.00 – 10.15 **Adriana AVRAM**, Complexul Național Muzeal ASTRA, Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder”, *Reconstruirea unui muzeu. De la etnografie universală la muzeu al culturilor lumii*

Idei pentru noua expoziție de bază a Muzeului “Franz Binder” din cadrul C.N.M. ASTRA, Sibiu. Listă deschisă pentru un concept curatorial deschis. Limitări și provocări în planificarea unui nou spațiu pentru edutainment.

10.15 – 10.30 **Voica BACIU**, Muzeul Județean de Istorie Brașov, *Manuscrisele iluminate în viziunea copiilor*

Comunicarea prezintă atât activitățile educaționale desfășurate, cât și rezultatele obținute în cadrul proiectului „O pagină de carte – Manuscrisele Iluminate în viziunea copiilor”, proiect care a avut ca scop dezvoltarea interesului elevilor pentru istoria scrisului și a cărții prin implicare în activități de informare, documentare și realizare de pagini de „manuscris iluminat”.

10.30 – 10.45 **Elena GĂVAN**, Complexul Național Muzeal ASTRA, Muzeul Civilizației Transilvane ASTRA, *„Jocul de acasă – Transilvania” o nouă perspectivă de revitalizare a costumului tradițional în rândul tinerilor*

Prin Jocul de acasă – Transilvania, Muzeul ASTRA și Fundația pentru Meșteșuguri București propune promovarea patrimoniului cultural material și imaterial din Transilvania (zona etnografică Sibiu)

prin mijloacele teatrului de animație întrucât prin joacă, observație și recunoaștere publicul țintă, fie el tânăr sau vârstnic, se poate identifica, învăța, percepe și redobândii emoția și identitatea pierdută.

10.45 – 11.00 **Laura COLTOFEAN, Alexandru-Ilie MUNTEANU**, Muzeul Național Brukenthal, *Palatul Brukenthal prin obiectiv. Filmele campaniei „White Palace – Dark Story”*

Scopul acestei comunicări este de a prezenta etapele de producție ale celor patru scurtmetraje low-budget realizate în cadrul campaniei White Palace – Dark Story, desfășurată în perioada martie – mai 2015 de Muzeul Național Brukenthal, pentru restaurarea Palatului Brukenthal.

11.00 – 11.15 **Mihai DRAGOMIR, Amalia ALEXANDRU, Asociația MIORITICS**, *Valorificarea patrimoniului cultural prin conceptul de living history*

Proiectul Reconstituirea Istorică - instrument de valorificare culturală și dezvoltare durabilă a comunității locale, derulat de Asociația Mioritics în parteneriat cu Primăria Râșnov și Trondheim Vikinglag, propune o implementare a conceptului de living history în spațiul Cetății Râșnov, pentru a facilita interacțiunea publicului cu evenimentele istorice și pentru a promova patrimoniul unei zone într-o manieră ludică.

11.15 – 11.45 Pauză de cafea cu discuții – final a treia parte

Orele 11.45 – 14.00

Moderatori: **Irina CÎRSTINA și Lucian ROBU**

11.45 – 12.00 **Mihaela MURGOCI, Angelica IACOB, Ioana TARĂU**, Global Mindscape, *Patrimoniul muzeal - instrument de învățare*

Proiectul „Patrimoniul muzeal – instrument de învățare” propune o abordare nouă a patrimoniului deținut de un muzeu, nu din perspectiva specificității acelui muzeu, ci din perspectiva disciplinelor studiate la școală.

12,00 – 12,15 **Maria Claudia NEACȘU**, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, *Săptămâna artelor din Programul „Vacanța la muzeu” de la Târgoviște*

În acest an s-a desfășurat la Complexul Național Muzeal Curtea Domnească Târgoviște, pe parcursul lunilor iulie și august, programul Vacanța la muzeu. Astfel, copiii, începând cu vârsta de 5 ani, au fost invitați să ia parte la activitățile cu specific artistic, precum: „Roșu sangvină, negru cărbune”, „Fresca – artă și măiestrie”, „O poveste cu flori de porțelan”, „Artă și fotografie” și „Sculptura și artistul Vasile Blendea”.

12.15 – 12.30 **Ciprian CRIȘAN**, Complexul Astronomic Baia Mare, *Astromania la Baia mare: program educațional de vacanță*

Derulat în perioada 18 - 30 iulie 2015, pe două grupe de vârstă, acest program educațional s-a dorit a fi un curs intensiv de introducere în astronomie, o tabără tematică, o școală de vară și o zonă de recreere și mobilitate în același timp. Educativ, interactiv, recreativ, demonstrativ, inspirativ, distractiv!

12.30 – 12.45 **Luminița ANGHELESCU, Daniela ILIE**, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, *Moștenirea noastră brâncovenească- proiect educațional.*

Proiectul educațional „Moștenirea noastră brâncovenească” a fost organizat cu prilejul comemorării a 300 de ani de la martiriul Brâncovenilor. Obiectivele proiectului au fost următoarele: Promovarea patrimoniului din perioada brâncovenească, din colecțiile muzeului, prin organizarea unei expoziții temporare; facilitarea accesului adolescenților la cunoașterea ctitoriilor brâncovenești din județ;

12.45– 13.00 **dr. Florina DIACONU**, Muzeul Regiunii Porțile de Fier, Drobeta Turnu Severin, *Proiect educațional „Mărturiile timpului- fosilele”*

Muzeul Regiunii Porților de Fier în colaborare cu Muzeul Olteniei din Craiova și Colegiul Național Traian din Drobeta Turnu Severin au realizat proiectul educațional „Mărturiile timpului-

fosilele”. Scopul acestui proiect a fost conștientizarea elevilor prin activități interactive privind importanța conservării patrimoniului paleontologic din regiunea Oltenia.

13.00 – 13.15 **dr. Valer RUS, Muzeul „Casa Mureșenilor”, Brașov, Arts&History - Onouă viziune muzeală**

Muzeul „Casa Mureșenilor” din Brașov este unul dintre cele mai importante muzee memoriale din România. După ce s-a consacrat în ultimul deceniu prin activitățile educaționale și proiectele comunitare de excelență, începând cu anul 2015, muzeul se reorientează spre o mai intensă promovare a culturii și artelor contemporane, păstrând totodată componenta de valorificare a patrimoniului clasic. Lucrarea prezintă modul de reorganizare a spațiilor muzeale, respectiv campania de re poziționare/rebranding.

13.15 – 13.30 **dr. Maria BARNA, Muzeul Național Brukenthal, Strategii de diseminare online a informației în campania White Palace-Dark Story**

Studiul își propune să prezinte strategiile din sfera comunicare mediată de computer, utilizate în campania de conștientizare White Palace-Dark Story a Muzeului Național Brukenthal. Acestea au fost create pe baza a trei factori - adaptabilitate, costuri minime, rezultate maxime - și au avut ca scop diseminarea informației către un public țintă foarte eterogen.

13.30 – 13.45 **Baptiste DELAUNAY-LEBRUN, University Rennes 2 – Departament of Social Sciences, The opportunity of new technologies in open air museums**

Through the example Museum of the Traditional Folk Civilisation will be presented the different opportunities of introduction of new technologies in an open air museum, their benefits, and the conditions of their success. This presentation will introduce some concrete innovations concerning the use of technologies in this specific environment.

13.45 – 14.00 **Irina-Eliza PENCIU**, Complexul Național Muzeal ASTRA, Departament Marketing Cultural, *Zece ani de Ziua Sugarului la Muzeul ASTRA – 2006 – 2015*

Prezentarea expune istoria primului deceniu al evenimentului care se desfășoară în prima duminică a lunii iulie, a fiecărui an, în Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, Ziua Sugarului. Evenimentul cultural, educativ și de divertisment se adresează unui grup-țintă foarte puțin explorat de muzeele românești: familiile cu copii a căror vârstă este cuprinsă între o zi și 2 ani...iar surprizele plăcute nu încetează să apară...an de an.

14.00 – 14.15 Discuții final sesiune de comunicări

Notă: Timpul alocat fiecărei prezentări este de maxim 10 minute, urmate de 5 minute de discuții.

14.30 – 16.00 Prânz

HANUL DIN TULGHEȘ - Muzeul în aer liber – Poarta a II-a

16.00 – 18.00

Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA (Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului) – Activități educaționale – Vizitare expoziție Focul și Iasca. De la „omul culegător” la moștenitorul Darului lui Prometeu – Școala din Ticera –

Vă mulțumim pentru participare și vă așteptăm și anul viitor!

Imagini din cadrul sesiunii

Consiliul Județean Sibiu
Complexul Național Muzeal ASTRA

Conferințele ASTREI

Marketingul și educația în muzee

ediția a VI-a

Redescoperim împreună valorile tradiției

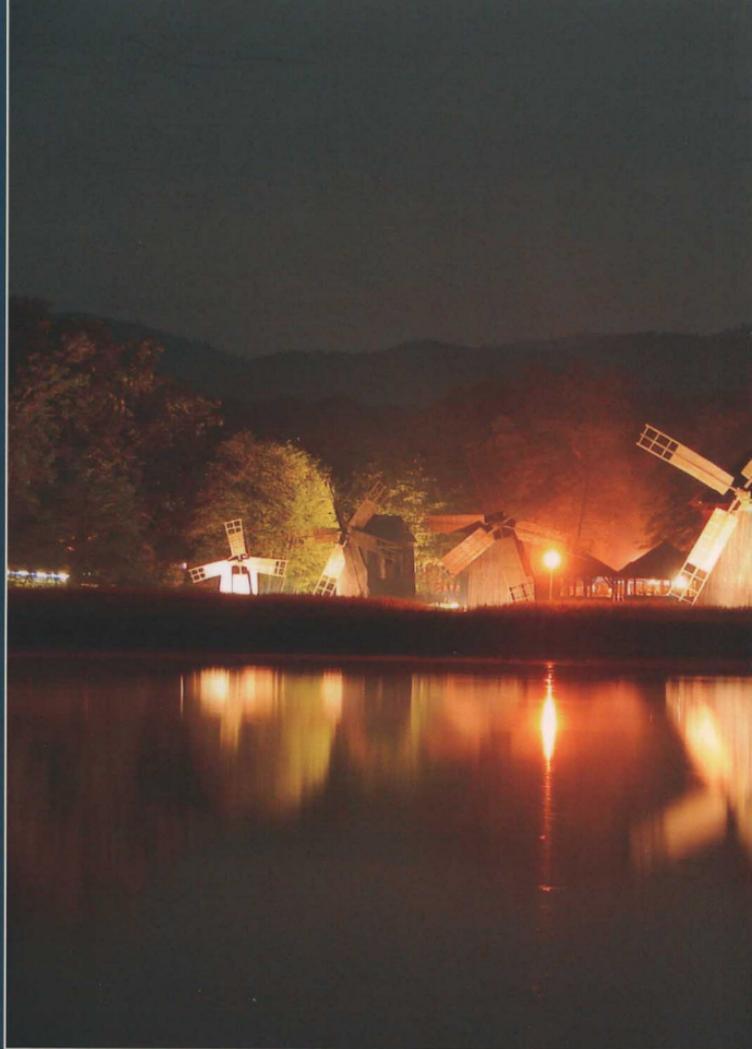
Sibiu, 1 - 3 octombrie 2015
Muzeul ASTRA

Statul Național
la Măscăra din România
GOLDEN TULIP

Partenerii muziciei

ISSN 2247-9473

ISSN 2247 - 9473

ISSN-L = 2247 - 9473